

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДВНЗ «КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. ВАДИМА ГЕТЬМАНА»
ЛЬВІВСЬКИЙ ТОРГІВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

22 березня 2019 року, м.Київ

***ОБЛІК, ОПОДАТКУВАННЯ, КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ В АКТИВІЗАЦІЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ЕКОНОМІЧНИХ СУБ'ЄКТІВ***

Тези доповідей IV Всеукраїнської студентської
науково-практичної конференції

**ACCOUNTING, TAXATION, CONTROL AND ANALYSIS IN
ACTIVIZATION OF ECONOMIC SUBJECTS**

Abstracts of the IV All-Ukrainian Student Scientific and Practical Conference

**УЧЕТ, НАЛОГООБЛОЖЕНИЕ, КОНТРОЛЬ И АНАЛИЗ В
АКТИВИЗАЦИИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ЭКОНОМИЧЕСКИХ СУБЪЕКТОВ**

Тезисы докладов IV Всеукраинской студенческой
научно-практической конференции

Київ – 2019

УДК 657: 657.1

Облік, оподаткування, контроль та аналіз в активізації діяльності економічних суб'єктів: збірник тез доповідей всеукр. студ. наук.-практ. конф. (22 березня 2019 р.) / відп. ред. Є.В. Калюга. – К.: НУБіП України, 2019. – 234 с.

Збірник підготовлено за загальною редакцією завідувача кафедри обліку та оподаткування, д.е.н., професора Калюги Є.В.

Рекомендовано до друку
кафедрою обліку та оподаткування НУБіП України
(протокол № 11 від 13 травня 2019 р.)

Збірник містить матеріали IV Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Облік, оподаткування, контроль та аналіз в активізації діяльності економічних суб'єктів» з актуальних проблем і основних напрямків розвитку бухгалтерського обліку, контролю, аналізу, аудиту та оподаткування в сучасних умовах господарювання.

Відповідальність за зміст і достовірність тез доповідей несуть автори. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редколегії збірника.

© Колектив авторів, 2019
© НУБіП України, 2019

ЗМІСТ

Секція 1. Оподаткування діяльності суб'єктів господарювання: проблеми та напрями удосконалення

Бойчас Д.А., Музиченко А.О. НЕПРЯМЕ ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ: НЕДОЛІКИ СИСТЕМИ ТА НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ	9
Дем'янчук М.І., Шара Є.Ю. НАРАХУВАННЯ ЄДИНОГО СОЦІАЛЬНОГО ВНЕСКУ	11
Дубовський В.О., Гуцаленко Л.В. ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ УКРАЇНИ	14
Ендрес В.С., Ксьонжик І.В. АНАЛІЗ СВІТОВОГО ДОСВІДУ ОПОДАТКУВАННЯ КРИПТОВАЛЮТНИХ ОПЕРАЦІЙ	16
Інклуд В.В., Гуренко Т.О. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ	18
Коберник Н.М., Шара Є.Ю. ОСОБЛИВОСТІ ОПЛАТИ ПРАЦІ У ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ	20
Кондратюк Л.П., Конончук О.М. СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	23
Кутняк С.В., Гевлич Л.Л. СПРОЩЕНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ	25
Лемеш Я.В., Литвиненко В.С. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОПОДАТКУВАННЯ ЗАПАСІВ ПРИ ЇХ НАДХОДЖЕННІ	27
Лисенко К.С., Шара Є.Ю. ВПЛИВ АМОРТИЗАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ	30
Лозоцька К.С., Калюга Є.В. УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ ПОДАТКІВ В УКРАЇНІ : ПРИЧИНИ ЇХ ВИНИКНЕННЯ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ	33
Малновецька К.М., Лісовська Н.В. ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ТУРИСТИЧНОГО ЗБОРУ: НОВАЦІЇ 2019 РОКУ	35
Мальчевський Д., Калюга Є.В. ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ТА ЙОГО МІСЦЕ В СИСТЕМІ ОПОДАТКУВАННЯ	37
Наконечна М.В., Колеснікова О.М. ОСОБЛИВОСТІ УТРИМАННЯ ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ	41
Пальона Д.В., Конончук О.М. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	43
Сергійчук Н.А., Кузик Н.П. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МАКСИМАЛЬНОЇ ВЕЛИЧИНИ БАЗИ НАРАХУВАННЯ ЄДИНОГО СОЦІАЛЬНОГО ВНЕСКУ	45
Ташликович Т.С., Олійник С.О. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД СПРАВЛЯННЯ ПДВ ТА ДОЦІЛЬНІСТЬ ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНІ	47
Франчук М.В., Вигівська І.М. ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРУВАННЯ, ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ ВІЙСЬКОВОГО ЗБОРУ	49
Хребтань О.С., Гуцаленко Л.В. НАПРЯМИ РЕФОРМУВАННЯ	52

СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ В УКРАЇНІ

Секція 2. Розвиток системи облікового забезпечення управління діяльністю економічних суб'єктів

Альошин В.Є., Кузик Н.П. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	55
Андросович О.В., Олійник С.О. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ З ГРОШОВИМИ КОШТАМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	57
Бабій С.М., Калюга Є.В. ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ АКТИВІВ В СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА НАПРЯМИ ЇЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ	59
Бабошина О.М., Гуренко Т.О. ПРИЗНАЧЕННЯ ТА МІСЦЕ ЗВІТУ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ	61
Барановська Я.О., Кузик Н.П. ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ	63
Белаш О.В., Кузик Н.П. ПРИНЦИПИ ОБЛІКУ ТОВАРІВ У РОЗДРІБНІЙ ТОРГІВЛІ	65
Біленька А.С., Шара Є.Ю. ВИЗНАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ	67
Білодон Д.Д., Гуцаленко Л.В. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ	70
Борисов І.В., Гуренко Т.О. ПЕРСПЕКТИВИ ТА МОЖЛИВОСТІ СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ У ВІДПОВІДНОСТІ ДО ВИМОГ МСФЗ В УКРАЇНІ	72
Василенко М.Ю., Охота Н.В., Дубініна М.В. ВИРОБНИЧІ ЗАПАСИ ЯК ОБ'ЄКТ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	74
Веселовська Я. І., Даньків Й. Я. ОБЛІКОВА ІНФОРМАЦІЯ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ	76
Волик А.О., Гуцаленко Л.В. МЕТОДИ НАРАХУВАННЯ РЕЗЕРВУ СУМНІВНИХ БОРГІВ	78
Гаврилова Н.О., Гуцаленко Л.В. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВІ	80
Гайдученко Т.М., Калюга Є.В. ОБЛІК ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В УКРАЇНІ за П(С)БО ТА МСБО	82
Дуда Ю.І., Гуренко Т.О. ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ФІФО У БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ	84
Заболотна С.П., Савчук В.К. ЛІКВІДНІСТЬ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ	86
Захаров Д.М. ПРОБЛЕМИ ОЦІНКИ СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ В УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ	89
Калюга О.О., Кузик Н.П. ЗАРОБІТНА ПЛАТА ЯК ОБ'ЄКТ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	91
Клименко А.С., Дерев'янку С.І. ОСОБЛИВОСТІ КАЛЬКУЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ КАРТОПЛІ	93

Кривобокова А.А., Колеснікова О.М. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ЗА КРЕДИТАМИ	95
Кузнецов Б.О., Лазаришина І.Д. ПОРІВНЯННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ОБЛІКУ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНИМИ ТА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ	97
Луговик Т.О., Дерев'янка С.І. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ	100
Маковій Т.А., Шара Є.Ю. УДОСКОНАЛЕННЯ ОПЛАТИ ПРАЦІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	102
Мамчуровська Я.І., Мельянова Л.В. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА	104
Матвієнко О.С., Чижевська Л.В. ОЦІНКА ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ	106
Мацак Т.Р., Гриценко В.Л. ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ БІОЛОГІЧНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ В ТВАРИННИЦТВІ	108
Машко К.В., Хоменко Г.Ю. ПРОБЛЕМИ ЯКОСТІ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ТА ЇЇ РОЛЬ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ	110
Міков В.А., Шевчук К.В. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІЇ ТЕХНІЧНИХ КУЛЬТУР	113
Мороз К.М., Слесар Т.М., ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА	115
Овчаренко Г.В., Немкович О.Б. ФОРМУВАННЯ ПРИНЦИПІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ: НАЦІОНАЛЬНА ТА МІЖНАРОДНА ПРАКТИКА	118
Онищук А.О., Гуренко Т.О. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ НЕРУХОМОСТІ	120
Палагута Н.С., Калюга Є.В. ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ ЗА ЗАВДАНИМИ ЗБИТКАМИ	122
Панічева Т.І., Шевчук К.В. ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ПОЛІПШЕННЯ ТА РЕМОНТ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	124
Полюхович В.М., Олійник С.О. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА	126
Полякова Т.В., Шара Є.Ю. НАДХОДЖЕННЯ ЗАПАСІВ У ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ	129
Поплавська В.В. ОЦІНКА ТОВАРНИХ ЗНАКІВ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА	131
Пушенко А.В., Слесар Т.М. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ І ЗАМОВНИКАМИ	133
Руденко А.О., Олійник С.О. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ	136
Сидоркіна А.О., Дерев'янка С.І. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	139

Солодовник А.Г., Калюга Є.В. УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ НА ПІДПРИЄМСТВІ І ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	141
Степанюк Ю.М., Калюга Є.В. МЕТОД ТАРГЕТ-КОСТ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ МЕТОД УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА	143
Стефінів З.М., Боднар О.В. ТЕОРЕТИЧНА СУТНІСТЬ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ	145
Трум О. Ю., Дубініна М. В. СОЦІАЛЬНИЙ ОБЛІК ЯК СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ СУЧАСНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ	147
Федоренко А.М., Гуренко Т.О. ОБЛІК ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТА НАПРЯМКИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	149
Фесюк Н.В., Лазаришина І.Д. ЗНАЧЕННЯ ОБЛІКУ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ В УПРАВЛІННІ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	151
Холодкова Ю.І., Талько Т.В. ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	154
Шевчук А.П., Олійник С.О. УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	156
Шум О.А., Шевчук К.В. ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ РОЗРАХУНКІВ З КОНТРАГЕНТАМИ	159
Юник А.А., Пічик К.В. ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ СТРАТЕГІЇ КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ	161
Яковенко Ю.В., Шара Є.Ю. ЕФЕКТИВНІСТЬ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ	163

Секція 3. Аналіз в інформаційній системі управління діяльністю суб'єктів господарювання

Бондар В.І., Шевчук К.В. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА	166
Бутрик О.О., Шевчук К.В. ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ ЯК ДЖЕРЕЛО АНАЛІЗУ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ	168
Журжа А.С., Гевлич Л.Л. КРИТИЧНИЙ АНАЛІЗ ОБЛІКОВИХ РЕГЛАМЕНТІВ ЩОДО РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПОКУПЦЯМИ	170
Завалій Т. О., Валінкевич Н. В. ВИМОГИ ВИЗНАННЯ КРІ В УМОВАХ ВИКОРИСТАННЯ BSC	172
Касяненко В.А., Шара Є.Ю. ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР	175
Кіча А.О., Богданюк О.В. ОЦІНКА СТАНУ ТА ДИНАМІКИ ВИРОБНИЦТВА СОНЯШНИКОВОЇ ОЛІЇ В УКРАЇНІ	177
Кшан І.В., Лазаришина І.Д. ОРГАНІЗАЦІЙНО - ЕКОНОМІЧНЕ	

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ СКОТАРСТВА	181
Ніколенко М.С., Богданюк О.В. ОЦІНКА ДИНАМІКИ УРОЖАЙНОСТІ ОВОЧЕВИХ КУЛЬТУР В УКРАЇНІ	183
Петрик Д.О., Гордополов В.Ю. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	185
Пошелюжна А.В., Дерев'янку С.І. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНАЛІЗУ І КОНТРОЛЮ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІЇ СВИНАРСТВА	188
Ракітіна В.В., Богданюк О.В. ОЦІНКА СТАНУ ТА ДИНАМІКИ ВИРОБНИЦТВА РІПАКОВОГО НАСІННЯ В УКРАЇНІ	191
Цаволик М.І., Рудник В.І. ЗАСТОСУВАННЯ ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНИХ МОДЕЛЕЙ В УПРАВЛІННІ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ	193

Секція 4. Інформаційні технології в розвитку обліку, оподаткування, контролю і аналізу

Бендюгіна С.С., Черненко Л.Б. ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ В УМОВАХ ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ СИСТЕМ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	195
Буганов О.В., Дубініна М.В. АУДИТ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	197
Гевлич Т.І., Гевлич І. Г. ЗАСТОСУВАННЯ ІТ-ТЕХНОЛОГІЙ В АНАЛІЗІ СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА	199
Козачишина Д.В., Кузик Н.П. ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ АМОРТИЗАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	201
Смоляр Д.М., Шара Є.Ю. ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ СИСТЕМ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	203
Шимко Н.О., Гевлич Л.Л. «ХМАРНІ» ТЕХНОЛОГІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	206

Секція 5. Організаційно-методичне забезпечення контролю діяльності економічних суб'єктів: національні особливості та міжнародна практика

Базильчук Б.В., Шара Є.Ю. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ОБЛІКУ І АУДИТУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ	209
Галушка О.П., Калюга Є.В. АУДИТ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ	212
Зволинська О.В., Шевчук К.В. МЕТОДИКА АУДИТУ ДОХОДІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ	214

Капеліст А.Р., Дерев'янка С.І. КОНТРОЛЬ ГОТІВКОВИХ ОПЕРАЦІЙ	216
Лебедєва О.М., Гуцаленко Л.В. ОБЛІК ЗАРЕЄСТРОВАНОВОГО КАПІТАЛУ ВІДПОВІДНО ДО ВИМОГ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТИВ	218
Масло І.В., Кузик Н.П. ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ЯК ПРОЦЕДУРА АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ	220
Мікова Л.А., Шевчук К.В. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ ПРОДУКЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА	222
Мокієнко Д.О., Гуцаленко Л.В. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВИПЛАТ ПРАЦІВНИКАМ ЗА П(С)БО ТА МСФЗ	225
Тичина Д. Д., Гуцаленко Л.В. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТИВ ОБЛІКУ І АУДИТУ СУБ'ЄКТІВ СУСПІЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ	227
Тригубенко І.В., Кузик Н.П. АУДИТ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА	229
Турик І.В., Ганяйло О.М. ФОРМУВАННЯ БАЛАНСУ ПІДПРИЄМСТВА ЗА МСФЗ ЧИ НП(С)БО?	231

**Секція 1. Оподаткування діяльності суб'єктів господарювання:
проблеми та напрями удосконалення**

УДК 336.221

**НЕПРЯМЕ ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ: НЕДОЛІКИ
СИСТЕМИ ТА НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ**

Бойчас Д.А., студентка 4 курсу, 3 групи спеціальності
«Облік і аудит»

Музиченко А.О., доцент кафедри статистики та економічного аналізу, к.е.н.
*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Оподаткування суб'єктів господарської діяльності є невід'ємною складовою сучасної ринкової економіки будь-якої країни світу. На сьогодні досить важливим постає питання впливу непрямих податків на господарську діяльність підприємств, адже саме вони займають провідне місце в податковій системі України. Метою даної роботи є вивчення сучасного стану податкової системи та пошук напрямків удосконалення системи непрямого оподаткування, з урахуванням досвіду вітчизняних та іноземних господарюючих суб'єктів.

Оскільки непрямі податки слугують не лише інструментом впливу на суспільне виробництво, а й мають неабиякий вплив на економіку в цілому та на обсяги споживання населення, дане питання є актуальним та потребує розгляду.

На нашу думку, система непрямого оподаткування має постійно вдосконалюватись аби сприяти поповненню державного бюджету, створювати сприятливі умови для ведення підприємницької діяльності та підсилувати економіку держави. Необхідно створити таку модель непрямого оподаткування, яка б була б не лише стимулом для економічного розвитку господарюючих суб'єктів, а й сприяла об'єктивному розподілу податкового тягаря.

Але, оцінюючи систему непрямих податків України на сьогодні, можна сказати, що існує цілий ряд проблем, які не дають змоги ефективно розвивати економіку країни та сповільнюють процес євроінтеграції, тому пріоритетним є питання реформування податкової політики внаслідок зменшення негативного впливу на соціально-економічні процеси в державі.

Непрямі податки виступають надбавкою до ціни товарів (робіт, послуг) і сплачуються кінцевими споживачами цих товарів (робіт, послуг) у формі таких платежів, як ПДВ, акцизний податок та мито. Загалом сприйняття непрямих податків є значно легшими, адже вони приховані у ціні і більшість людей сплачують їх несвідомо.

Найбільшого поширення в нашій країні досяг Податок на додану вартість (ПДВ), частка надходжень до бюджету від якого є найбільшою (табл.1).

Таблиця 1

Частка надходжень непрямих податків до бюджету

Доходи Державного бюджету	Роки					
	2016		2017		2018	
	<i>Млрд. грн.</i>	<i>Частка %</i>	<i>Млрд. грн.</i>	<i>Частка %</i>	<i>Млрд. грн.</i>	<i>Частка %</i>
Непрямі податки	345,6	100	453,4	100	529,4	100
ПДВ	235, 5	68,1	314,0	69,3	374,5	70,7
Акцизний податок	90, 1	26,1	115,4	25,4	126,8	24,0
Мито	20	5,8	24	5,3	28,1	5,3

Та незважаючи на високий рівень пристосування вітчизняного законодавства до норм Європейського Союзу, система непрямих податків України має ряд недоліків:

1. Наявність великої кількості пільг по сплаті непрямих податків, зокрема ПДВ;
2. Необхідність окремого ведення податкового обліку;
3. Виникнення тіньових схем при сплаті непрямих податків до бюджету.

Тож, зважаючи на досвід провідних економістів, інших країн світу щодо непрямого оподаткування, можна запропонувати такі напрямки удосконалення:

1. Зменшити податкове навантаження на суб'єкти господарювання з використанням непрямих податків;
2. Переглянути та суттєво обмежити податкові пільги та збільшити базу оподаткування;
3. Удосконалити механізм відшкодування ПДВ з бюджету;
4. Поліпшити систему штрафів по несплаті непрямих податків;
5. Покращити систему адміністрування ПДВ.

УДК 336.22 : 316

НАРАХУВАННЯ ЄДИНОГО СОЦІАЛЬНОГО ВНЕСКУ

Дем'янчук М.І., студентка 2ст курсу, 6 групи

Шара Є.Ю., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м.

Київ

За визначенням Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 р. № 2464-VI, під єдиним внеском необхідно розуміти консолідований внесок, збір якого здійснюється до системи загальнообов'язкового державного соціального страхування в обов'язковому порядку та на регулярній основі з метою забезпечення захисту прав застрахованих осіб і членів їх сімей на отримання страхових виплат за діючими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування [1].

Єдиний соціальний внесок складається з суми нарахувань - податку, об'єктом оподаткування якого є сума нарахованих виплат найманим

працівникам, сплата яких до бюджету здійснюється за рахунок коштів роботодавця.

Відповідно до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» № 2464-VI [1] максимальна величина бази нарахування єдиного соціального внеску – це максимальна сума доходу застрахованої особи на місяць, що дорівнює п'ятнадцяти розмірам мінімальної заробітної плати, встановленої законом, на яку нараховується єдиний соціальний внесок.

Розміри мінімальної заробітної плати і
максимальної величини бази нарахування єдиного внеску

показники	з 01.01.2019 р.
Мінімальна заробітна плата (грн.)	4173,0
Максимальна величина бази нарахування ЄСВ (грн.) (4173x15)	62595,0

Проектом Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення оздоровчими заходами та встановлення ставки єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування залежно від розміру бази нарахування» № 8322 [3] передбачено максимальну величину бази нарахування ЄСВ збільшити із 15 мінімальних зарплат х 3723 грн = 55 845,50 грн. до 25 мінімальних зарплат х 4 173 грн. = 104 325 грн. (крім осіб з інвалідністю, які отримують зарплату до трьох мінімальних).

Крім того, передбачається встановити регресивну шкалу розміру ЄСВ для заробітної плати (доходу), що перевищує максимальну величину.

Якщо база нарахування ЄСВ перевищуватиме максимальну величину, тоді ЄСВ устанавлюється у відсотках від суми доходу застрахованої особи на місяць, яка перевищує цю величину, а саме:

20% – з частини бази нарахування ЄСВ, що перевищує 25 розмірів мінімальної зарплати, але не перевищує 70 розмірів мінімальної зарплати;

17% – з частини бази нарахування ЄСВ, що перевищує 70 розмірів мінімальної зарплати, але не перевищує 150 розмірів мінімальної зарплати;

15% – з частини бази нарахування ЄСВ, що перевищує 150 розмірів мінімальної зарплати, але не перевищує 200 розмірів мінімальної зарплати;

10% – з частини бази нарахування ЄСВ, що перевищує 200 розмірів мінімальної зарплати, але не перевищує 270 розмірів мінімальної зарплати;

5% – з частини бази нарахування ЄСВ, що перевищує 270 розмірів мінімальної зарплати.

До бази нарахування ЄСВ для працюючих осіб з інвалідністю, яка перевищує три розміри мінімальної заробітної плати, встановленої законом, застосовується загальний розмір ЄСВ.

Отже, основним нововведенням законопроекту № 8322 [3] є збільшення максимальної величини бази нарахування ЄСВ з 15 до 25 мінімальних зарплат. Такий підхід обумовлений тим, що в Україні станом на грудень 2018 року значна частина нараховань ЄСВ здійснюються з мінімальних заробітних плат. Працівники, які отримують зарплату у межах 15 мінімальних зарплат сплачують ЄСВ у повному обсязі, а для працівників, заробітна плата яких виходить за ці межі, сплата ЄСВ розраховується лише з порогової частини, тобто із суми 62595грн.

Запропоновано встановити регресивну шкалу розміру сплати ЄСВ зарплати (доходу), яка перевищує порогову відмітку в 25 мінімальних заробітних плат, що стимулюватиме громадян легалізувати власні доходи.

Список використаних джерел:

1. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>

2. «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних

надходжень у 2016 році» - Закон України від 24.12.2015р. № 909- VIII
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1628-13#№15>

3. Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення оздоровчими заходами та встановлення ставки єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування залежно від розміру бази нарахування» № 8322 від 18.09.2018 р.

УДК 657

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ МІСЦЕВИМИ ПОДАТКАМИ І ЗБОРАМИ

Дубовський В. О., студент м1 курсу, 2 групи спеціальності
«Облік і оподаткування»

Гуцаленко Л. В. , д.е.н., професор

*Національний університет біоресурсів
і природокористування України, м.Київ*

Аналізуючи становище України за минулі роки, бачимо що проблеми по наповненню бюджетів всіх структур є досить значущими і потребують подальшого вивчення і вирішення. Місцеві бюджети формуються за рахунок надходження від розподілу загального бюджету країни і за рахунок надходжень від платників місцевих податків і зборів. Розподіл загального бюджету здійснюється на вищих рівнях , проте органи місцевого самоврядування мають владу регулювати і змінювати надходження місцевих податків і зборів. За рахунок надходжень грошових коштів органи місцевого самоврядування забезпечують фінансування соціального та економічного розвитку місцевості, а також вирішення базових завдань які покладаються на місцеву владу .

Як було вказано раніше, доходи бюджету поділяються на державні і місцеві, але вони утворюють єдину систему доходів. Не зважаючи на велику кількість місцевих податків і зборів, вони все ж таки не забезпечують

реалізацію покладених на них завдань і функцій. Більшість бюджетів в країні функціонують лише за рахунок бюджетних трансфертів і є дотаційними, тобто є залежними від фінансування. Місцеві податки та збори – це платежі, які мають місцевий характер і складають дохідну частину місцевих бюджетів. Самостійність місцевих бюджетів полягає у тому, що в них є власні законодавчо закріплені джерела доходів, та право використовувати їх на власний розсуд.

Для зміцнення фінансової системи окремих регіонів і держави в цілому потрібно більш ефективно і раціонально використовувати можливості по місцевому оподаткуванню. У розвинутих країнах місцеві податки і збори, як правило, мають досить високу питому вагу в загальній сумі грошових надходжень органів регіонального і місцевого самоврядування (у європейських країнах – більш як 40 %). На жаль, практика показує, що роль місцевих податків і зборів у формуванні доходів місцевих бюджетів України поки що невелика (менш як 5 %), а окремі органи місцевого самоврядування ще недостатньо використовують наявні можливості збільшення доходів місцевих бюджетів за рахунок їх упровадження.

Основними завданнями із трансформації і налагодження податкової системи є: побудова більш налагоджених взаємовідносин між податковими органами і платниками; спрощення податкової системи, а саме основне це стимулювання заінтересованості органів місцевого самоврядування в економічному розвитку регіонів через спрямування частини загальнодержавних податків і зборів до місцевих бюджетів.

Розвиток місцевого оподаткування доцільно здійснювати з використанням таких основних понять: надходження від окремого податку мають перевищувати витрати які використовуються для його адміністрування; ставки і умови із сплати певного податку мають бути справедливими для всіх платників цього податку (ослаблення може надати лише пільга); запроваджуючи місцевий податок і його умови, місцева влада

має враховувати можливості платників і аналізувати чи не буде відлякувати він підприємців з місцевості де застосовується цей податок.

Узагальнюючи вищевикладене, можна дійти висновку, що більше уваги необхідно приділяти покращенню системи місцевого оподаткування і формування місцевих бюджетів в цілому, а саме необхідно, щоб інститут місцевого оподаткування використовувався більш ефективно з урахування основних принципів з реформування податків.

УДК 336.221

АНАЛІЗ СВІТОВОГО ДОСВІДУ ОПОДАТКУВАННЯ КРИПТОВАЛЮТНИХ ОПЕРАЦІЙ

Ендрес В. С., здобувач вищої освіти 4 курсу, групи Б4/1
напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит»

Ксьонжик І. В., д.е.н., доцент

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

Проблема визначення правового статусу криптовалют та оподаткування операцій з їх участю є нагальною проблемою у світі, так як середньоденна кількість транзакцій з використанням криптовалют на сьогодні є значною та має тенденцію до зростання. Підходи до визначення правового статусу криптовалютних активів в різних країнах відрізняється, тому виокремлення оптимальних методичних підходів до оподаткування криптоактивів є однією з першочергових проблем розвитку криптовалютного ринку.

Складність контролю технологій, які забезпечують функціонування криптовалюти (блокчейн, криптографія) спричинила негативне ставлення до них в ряді країн. Однією з головних перепон для надання криптовалютам статусу платіжного засобу в окремих країнах є небажання долучати до обороту віртуальні гроші, оскільки виникнення альтернативних джерел

емісії, що не підлягають державному контролю для ряду країн є або небажаним явищем, або, взагалі, заборонено законодавством.

Для повноцінного податкового регулювання криптовалют необхідно визначити:

- що таке криптовалюта з точки зору законодавства;
- які існують види діяльності пов’язані з криптовалютою з точки зору законодавства;
- в якості чого виступають криптовалюти в кожному з таких видів діяльності.

Для порівняння підходів до визначення правового статусу та оподаткування криптоактивів проаналізуємо особливості нормативно-правового регулювання криптовалют в світі та представимо результати дослідження в таблиці 1.

Таблиця 1. Підходи до визначення правового статусу та оподаткування криптовалют

Країна	Правовий статус	Оподаткування
Австралія	Майно	– податок на приріст капіталу; – податок на товари не застосовується.
Німеччина	Приватні гроші	– не обкладається податком на приріст капіталу; – податок з продажу не застосовується; – якщо криптоактив у володінні менше одного року прогресивний податок на прибуток до 45% застосовується до всіх прибутків.
Швейцарія	Іноземна валюта	– не обкладається податком на приріст капіталу; – податок з продажу не застосовується.
США	Майно	– податок на приріст капіталу; – податок з продажу не застосовується.
Великобританія	Актив або приватні гроші	– податок на приріст капіталу; – податок з продажу не застосовується.
Японія	Законний	– податок на приріст капіталу;

	засіб платежу	– звільнено від податку на споживання.
Китай	Віртуальний товар	– не оподатковується

Джерело: побудовано автором

Проаналізувавши підходи до визначення правового статусу криптовалют, слід зазначити, що окремі країни бажають регулювати переважно фіскальну складову криптовалютних операцій.

Отже, в світовій практиці сформувалось декілька підходів до визначення правового статусу та оподаткування криптовалют. Світовий досвід у сфері державного регулювання криптовалют свідчить, що більшість розвинених країн бажає оподатковувати криптовалюту, а отже і готова визначити правовий статус віртуальних грошей на законодавчому рівні. Це пов'язано з тим, що обмежити використання криптовалют економічними суб'єктами досить складно, а потенційні податкові надходження від оподаткування криптовалютних операцій можуть виявитись значними.

УДК 336.225.3

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Інклюд В.В., студент М1 курсу, 2 групи, спеціальності «Облік і оподаткування»

Гуренко Т.О., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Одним із головних елементів податкової системи України є прибуткове оподаткування громадян, зокрема податок на доходи з фізичних осіб (ПДФО). Він є одним із основних джерел доходів державного бюджету та виконує роль соціального регулятора, оскільки стосується кожного члена суспільства.

Основними чинниками, які позитивно вплинуть на збільшення надходжень від ПДФО є: зростання витрат на оплату праці, легалізація зарплат, збільшення доходів низкооплачуваних верств населення, збільшення доходів домашніх господарств, а також збільшення мінімальної заробітної плати і прожиткового мінімуму. Особливу роль слід виділити прогресивній шкалі нарахування ПДФО.

У 2019 році депутати пропонують ввести прогресивну шкалу оподаткування доходів фізичних осіб та уніфікувати ставки оподаткування дивідендів, інвестиційних доходів і решти доходів фізичних осіб. Ставка ПДФО залежатиме від розмірів доходів (від 5% до 48%).

Значення прогресивної шкали прибуткового податку полягає в тому, щоб не допустити перерозподілу підприємницького прибутку в особистий дохід. Після певного рівня дохід фізичної особи сприймається як підприємницький та оподатковується за ставками, близьким до ставок, за якими обкладається корпоративний бізнес. Виходячи з даного підходу, від податку звільняються низькі доходи, а до середніх і особливо високим доходам застосовується прогресивна шкала оподаткування. Реально великі доходи (для обкладення яких і був введений у свій час прогресивний прибутковий податок) мають місце як раз не у формі заробітної плати.

В економічній теорії необхідність прогресії ставок прибуткового податку деколи пояснюється так званим принципом платоспроможності – чим більший дохід людина має, тим легше йому відмовитися від певної його частки у вигляді податку, а тому ця частка і повинна зростати зі зростанням його доходу.

У практиці світового оподаткування переважає прогресивна шкала прибуткового податку. Практично у всіх провідних країнах світу податок на доходи громадян є не тільки основним фіскальним джерелом, що формує до 40 % і більше податкових доходів консолідованих бюджетів, але і дієвим соціальним регулятором.

Прогресивна ставка прибуткового податку є найважливішим стимулом економічної діяльності. Це пов'язано з тим, що низькі і середні доходи швидко витрачаються на споживання, що призводить до розширення платоспроможного попиту. Відповідно, більш високі доходи, значна частина яких зберігається, роблять більш обмежений вплив на розширення платоспроможного попиту. У багатьох розвинених країнах з метою соціальної підтримки та економічного стимулювання населення використовуються податкові знижки (ПСП). Знижки надаються таким чином, що стійко зменшуються в міру збільшення доходу, що підлягає оподаткуванню.

Отже, максимальна ставка податку відповідно до запропонованого законопроекту становить 48 %, і її має сплачувати той, хто одержав дохід понад п'ятсот прожиткових мінімумів для працездатних осіб. Мінімальна або базова ставка становить 5%. Її мають сплачувати ті, хто одержав дохід в розмірі до трьох прожиткових мінімумів для працездатних осіб. При цьому, до доходів у вигляді заробітної плати у розмірі, що не перевищує одного прожиткового мінімуму, буде застосовуватися ставка 0 відсотків. Таким чином, для малозабезпеченого населення податковий тягар трохи зменшиться.

Тому, любі нововведення, повинні бути у першу чергу направлені на підтримку малозабезпечених верств населення.

УДК 657.471.12:336.14

ОСОБЛИВОСТІ ОПЛАТИ ПРАЦІ У ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ

Коберник Н.М., студентка 2ст курсу, 6 групи спеціальності

«Облік і оподаткування»

Шара Є.Ю., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і
природокористування України, м. Київ*

Заробітна плата в бюджетних установах є виплатами працівникам, що надаються за використану працю та є ціною витраченої праці [1]. Виплати

працівникам бюджетних установ відіграють роль інструменту соціального захисту та компенсацій, які надаються державою через суб'єктів господарювання державного сектора в обмін на послуги працівників.

Для оптимізації видатків на оплату праці працівників бюджетної сфери в державному секторі економіки відіграло запровадження оплати праці на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери.

Фонд оплати праці працівників бюджетної сфери в державному секторі економіки планується за кодом економічної класифікації видатків 2110 «Оплата праці» [2]. Ця категорія видатків включає витрати на оплату праці всіх працівників бюджетних установ, військовослужбовців, осіб рядового та начальницького складу органів внутрішніх справ, державної кримінально-виконавчої служби, податкової міліції у зв'язку з виконанням обов'язків, несення служби згідно зі встановленими посадовими окладами, ставками або розцінками, а також матеріальну допомогу, у тому числі премії та інші види заохочень або винагород у грошовій та матеріальній формі.

Актуальною проблемою ведення бухгалтерського обліку оплати праці працівників бюджетної сфери в державному секторі економіки є відсутність чіткого розмежування між різними категоріями, які мають ряд відмінностей як у сфері нормативного забезпечення, так і за складом заробітної плати та іншими критеріями. Облік нарахування оплати праці для всіх вищезазначених категорій відображається однією кореспонденцією рахунків: для загального фонду:

Дт 801 «Видатки з державного бюджету на утримання установи та інші заходи»

Кт 661 «Розрахунки із заробітної плати»

для спеціального фонду:

Дт 811 «Видатки за коштами, отриманими як плата за послуги»

Кт 661 «Розрахунки із заробітної плати».

На рахунках обліку відображена лише узагальнена інформація про нарахування оплати праці у розрізі джерел фінансування, а відтак виникає необхідність висвітлення конкретних облікових даних щодо різних категорій працівників бюджетної сфери державного сектору економіки. Тому, для обліку оплати праці в розрізі її розмежувань за категоріями працівників з метою їх деталізації в Наказі про облікову політику доцільно ввести субрахунки 2-го порядку.

У зв'язку з тим, що видатки на оплату праці є захищеними статтями видатків бюджету, та для контролю за отриманими асигнуваннями і їх використанням, доцільно диференціювати оплату різних категорій працівників за такими кодами економічної класифікації :

2111/1 – «Заробітна плата державних службовців»,

2111/2 – «Заробітна плата найманих працівників»,

2111/3 – «Заробітна плата нештатних працівників», за яким буде відображатись оплата праці працівників, які не перебувають у штаті установи,

код 2112 – «Грошове забезпечення військовослужбовців»

Список використаних джерел:

1. Бондаренко О. С. Вдосконалення організації обліку заробітної плати в бюджетних установах / О. С. Бондаренко, Т. В. Салівон // Ефективна економіка. – 2013.

2. Михайлов М.Г., Бухгалтерський облік у бюджетних установах : навч. посіб. / М.Г Михайлов, М.І, Телегунь, О.П. Славкова. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 384 с.

УДК 657

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Кондратюк Л. П., студентка 3 курсу, 32-О групи, спеціальності «Облік і оподаткування»

Конончук О. М., викладач економічних дисциплін, спеціаліст вищої категорії

Відокремлений структурний підрозділ «Рівненський коледж Національного університету біоресурсів і природокористування України», м. Рівне

Основа забезпечення функціонування держави та суспільства – це система оподаткування, це наша здатність забезпечувати розвиток країни та соціальні гарантії малозабезпеченим громадянам. Податкова система нашої країни, не є ефективною і досконалою. Тому є нагальна необхідність у її реформуванні.

Найпоширенішим прикладом для цього є система оподаткування фізичних або юридичних осіб – суб'єктів малого бізнесу. За минулий рік в Україні закрилося майже півмільйона фізичних осіб-підприємців. Як зазначають у департаменті податків і зборів із фізичних осіб Державної фіскальної служби, із 454 тисяч фізичних осіб – підприємців, які подали заяву про зупинення своєї діяльності, 368,4 тисячі – протягом останніх років не здійснювали підприємницької діяльності.

Тому, я вважаю, що найбільш доцільним у такій ситуації є рішення про перехід на спрощену систему оподаткування та про повну відмову від стягнення податків у період становлення малого бізнесу в Україні. Підприємці повинні спочатку вийти на нульову позицію прибутку, а вже тоді здійснювати сплату податків і зборів до бюджету [1].

Інститутом проблем управління ім. Горшеніна було проведено телефонне опитування щодо ведення власного бізнесу громадянами України. Так, велика частина українців (42,3%) не планують відкривати власний

бізнес. Близько третини опитаних (35,8%) хотіли б цього, проте сумніваються у своїх можливостях. Поки що не має власного бізнесу, але збирається зайнятися цим питанням кожен десятий українець (11,2%), і майже така ж кількість респондентів (10,7%) вже є власниками власного бізнесу [2].

Роль держави у цьому питанні величезна. Все що від неї потрібно, це лише стабільність і сприяння для розвитку економіки. Податковий кодекс, у певній мірі гальмує його, тому все частіше ми чуємо термін «тіньова економіка».

Перш ніж змінювати податкову систему, необхідно врахувати декілька дуже важливих критерії:

1. Географічне положення України (в центрі Європи).
2. Наявність висококваліфікованої робочої сили.
3. Здатність України залучати іноземні інвестиції [3].

Отже, майбутнє України саме за такими простими підприємцями, а система оподаткування – це лише крок, необхідний як для держави так і для них.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755 – VI, зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
2. . Інформаційне агенство УНІАН – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.unian.ua/society/372165-kojen-pyatiy-ukrajinetz-vvajae-scho-podatki-mojna-ne-platiti-opituvannya.html>
3. МІНФІН – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://minfin.com.ua/2017/12/19/31495703/>

УДК 336.2

СПРОЩЕНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Кутняк С. В., студентка 3 курсу, спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
Гевлич Л. Л., к.е.н., доцент

Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця

В сучасних умовах соціально-економічний розвиток України залежить від збільшення частки малого та середнього бізнесу. Розвиток даної сфери вимагає вдосконалення державної підтримки, основним інструментом реалізації якої є спрощена система оподаткування. Значний внесок у дослідження проблеми спрощеного оподаткування малого та середнього бізнесу здійснили Л. К. Воронова, С. І. Дем'яненко, В. І. Ляшенко, В. Г. Линник, Ю. А. Литвин, О. В. Покатоєва та інші. Але динаміка економічних процесів вимагає актуалізації їх досліджень. Метою дослідження є критичний аналіз спрощеної системи оподаткування з точки зору пошуку її переваг та недоліків.

Спрощена система оподаткування, обліку і звітності була введена в Україні Указом Президента від 03.07.1998 р. «Про спрощену оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва» як спеціальний податковий режим, основною метою якого є зменшення податкового навантаження та стимулювання розвитку малого підприємництва. Наразі регламентується Податковим кодексом України. Характерною особливістю цієї системи є заміна податків на прибуток, на доходи фізичних осіб, на додану вартість, на майно сплатою єдиного податку.

Суб'єкти господарювання, що сплачують єдиний податок, поділяються:

1 група) підприємці, які здійснюють виключно роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках або господарську діяльність по наданню побутових послуг населенню, без найманих працівників, обсяг доходу до 300 тисяч гривень на рік: ставка податку до 10 % прожиткового мінімуму;

2 група) підприємці, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку або населенню, здійснюють виготовлення або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства, до 10 найманих працівників, обсяг доходу до 1,5 мільйона гривень: ставка податку до 20 % мінімальної заробітної плати;

3 група) фізичні особи-підприємці та юридичні особи, кількість найманих працівників не обмежена, обсяг доходу до 5 мільйонів гривень: ставка 3 % доходу за умови окремої сплати ПДВ або 5 % доходу для неплатників ПДВ;

4 група) сільгоспвиробники, в яких доля сільськогосподарського товаровиробництва за попередній рік дорівнює або перевищує 75 %, кількість найманих працівників не обмежена, обіг коштів не обмежений: ставка різна для ріллі, сінокосів або пасовищ, багаторічних насаджень, земель водного фонду. Підставою для нарахування єдиного податку є дані державного земельного кадастру та/або дані з державного реєстру речових прав на нерухоме майно.

Перевагами застосування спрощеної системи оподаткування можна вважати простоту та дешевизну адміністрування, зменшення податкового тиску, вільність у виборі сплати ПДВ, застосування спрощень у веденні обліку та наданні звітності, що уможлиблює ведення обліку особами без економічної освіти. Вказані моменти є дієвими економічними стимулами до розвитку підприємництва.

До недоліків спрощеної системи оподаткування можна віднести обмеження у кількості працівників та переліку дозволених видів діяльності у конкретних групах, відсутність чіткого визначення бази оподаткування єдиним податком, що призводить до зловживань з метою мінімізації податкових платежів (в тому числі іноземцями, нерезидентами). Вважається, що застосування спрощеної системи оподаткування є способом мінімізації податкових платежів.

За результатами дослідження виявлено, що спрощена система

оподаткування мотивує до розвитку малого та середнього бізнесу, але має свої недоліки. До шляхів вдосконалення даної системи можна віднести деталізацію її регламентації для усунення вказаних недоліків.

УДК 657

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОПОДАТКУВАННЯ ЗАПАСІВ ПРИ ЇХ ПРИДБАННІ

Лемеш Я.В., студентка

Литвиненко В.С., кандидат економічних наук, доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України, м.
Київ*

При купівлі запасів до їх вартості додаються суми непрямих податків, у тому числі мито та ПДВ, якщо підприємство належить до неплатників цього податку або купує запаси для негосподарської діяльності.

З досвіду світової практики, можемо сказати, що податок на додану вартість (ПДВ) є найефективнішим податком, який у свою чергу слугує стимулом для національного виробництва [4].

ПДВ сплачується покупцем при придбанні товарів (робіт, послуг), зокрема, запасів, є непрямим податком, облік та перерахування до державного бюджету здійснює продавець.

Основним нормативно–правовим документом, який регулює облік ПДВ в системі електронного адміністрування ПДВ Є Податковий Кодекс України [1]. Додана вартість – це вартість, додана підприємством до вартості вхідних матеріалів у результаті їх певної переробки, доробки або іншого господарського застосування. Платником податку виступає покупець продукції, її продавець виступає як стягувач податку – посередник між платником та державою.

Об'єктом оподаткування є операції з продажу товарів (робіт, послуг) зокрема запасів, ПДВ не включається до ціни реалізації, а встановлюється понад ціну реалізації. Ставки ПДВ: 20 % – основна ставка [2].

Податкове зобов'язання – це загальна сума податку, отримана платником податку у звітному податковому періоді. Сплата ПДВ здійснюється таким чином:

- підприємство сплачує постачальникам ПДВ при придбанні запасів – податковий кредит;
- підприємство отримує ПДВ від покупців при реалізації своєї продукції (товарів, робіт, послуг) — податкове зобов'язання;
- за підсумками місяця (або кварталу) підприємство перераховує до бюджету різницю між отриманим і сплаченим ПДВ.

Облік ведеться за правилом першої події, тобто податкові зобов'язання і з ПДВ, і з податку на прибуток виникають за першою з двох подій: або відвантаження продукції, або отримання передоплати. Право на податковий кредит виникає також за першою з подій: або отримання продукції (товарів, робіт, послуг), або передоплата за них.

Для формування податкового зобов'язання з ПДВ використовують податкову накладну – це первинний документ, який існує виключно в електронній формі та створюється постачальником–платником ПДВ. Податкова накладна (ПН) підлягає реєстрації через електронний кабінет в Єдиному реєстрі податкових накладних (ЄРПН), що входить до Системи електронного адміністрування ПДВ (СЕА ПДВ). Зареєстрована податкова накладна дає право на податковий кредит покупцю.

Ще одним з видів непрямих податків, які виникають при придбанні запасів є мито. Мито – це загальнодержавний податок, встановлений Податковим кодексом України та цим Кодексом, який нараховується та сплачується відповідно до цього Кодексу, законів України та міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

В Україні застосовуються такі види мита:

- 1) ввізне мито;
- 2) вивізне мито;
- 3) сезонне мито;
- 4) особливі види мита: спеціальне, антидемпінгове, компенсаційне, додатковий імпортний збір.

Визначення митної вартості товарів, які ввозяться на митну територію України, здійснюється шляхом застосування наступних методів (ст. 57 МКУ): за ціною угоди щодо товарів, які імпортуються, за ціною угоди щодо ідентичних товарів, за ціною угоди щодо подібних (аналогічних) товарів, на основі віднімання вартості, на основі додавання вартості резервного.

При придбанні запасів також може встановлюватися акциз на товар, наприклад, на такий товар як бензин. Акцизи – це непрямі податки, які встановлюються у вигляді надбавки до ціни. Бувають специфічні та універсальні акцизи. Також акцизи поділяють на фіксовані та пропорційні. Фіксовані – встановлені на одиницю товару в грошовому вираженні, пропорцій – як відсоток до обсягів реалізації.

Отже, при придбанні запасів непряме оподаткування в Україні представлене трьома податками: податком на додану вартість, акцизним податком та митом. Податок на додану вартість (ПДВ) – форма акцизу, яка зберігає переваги багаторівневого податку з обороту щодо оподаткування усіх ступенів руху товару, але одночасно ліквідує його основний недолік – кумулятивний ефект. Акцизи являють собою непрямі податки на окремі товари (продукцію), визначені законом як підакцизні, які включаються до ціни цих товарів (продукції). Мито – це вид митного платежу, що стягується з товарів, переміщуваних через митний кордон держави (тих, що вивозяться або слідують транзитом) [3].

Список використаної літератури

1. Податковий кодекс України від 22.12.2011 р. № 4279–VI, зі змінами від 01.01.2016 р. № 909–19.

2. Інструкція з бухгалтерському обліку податку на додану вартість, затверджена наказом Мінфіну від 01.07.97 р. № 141.

3. Податкова система: Навчальний посібник / [Баранова В. Г., Дубовик О. Ю., Хомутенко В. П. та ін.]; за ред. В. Г. Баранової. – Одеса : ВМВ, 2014. – 344 с.

4. Михайлик, А.М. Податки та їх вплив на діяльність господарюючих суб'єктів / А.М. Михайлик; наук. кер. О.В. Зайцев // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6–8 травня 2014 р.: у 2-х т. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, О.В. Люльова. – Суми : СумДУ, 2014. – Т.2. – С. 388–389.

УДК 657

ВПЛИВ АМОРТИЗАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ ДО ОПОДАТКУВАННЯ

Лисенко К.С., студентка 2 ст. б група
спеціальності «Облік і оподаткування»

Шара Є.Ю., к.е.н., доцент
Національний університет біоресурсів і
природокористування України, м. Київ

Відповідно до П(С)БО 7 «Основні засоби» амортизація – це систематичний розподіл вартості, яка амортизується, необоротних активів протягом строку їх корисного використання (експлуатації) [1].

При цьому вартість, яка амортизується - це первісна або переоцінена вартість необоротних активів, зменшена на ліквідаційну вартість. У свою чергу ліквідаційна вартість є сумою коштів або вартістю інших активів, яку підприємство очікує отримати від реалізації (ліквідації) необоротних активів після закінчення строку їх корисного використання, за вирахуванням витрат, пов'язаних з продажем (ліквідацією).

У бухгалтерському обліку амортизацію нараховують за всіма об'єктами основних засобів, незалежно від того, в яких цілях вони використовуються - для господарської (виробничої) діяльності підприємства або в невиробничих цілях, а також незалежно від того, як сформувалася вартість, що амортизується - шляхом придбання основних засобів, його безоплатного отримання або переоцінки.

Відповідно до ПКУ амортизація – це систематичний розподіл вартості основних засобів, що амортизується, та інших необоротних матеріальних активів протягом строку їх корисного використання (*n.n. 14.1.3 ПКУ*) [2].

Не підпадають під визначення основних засобів, земля, незавершені капітальні інвестиції, автомобільні дороги загального користування, бібліотечні й архівні фонди. Відповідно податкову амортизацію за такими об'єктами не нараховують.

У бухгалтерському обліку та Податковим Кодексом України визначено ведення пооб'єктного обліку основних засобів, тому нарахування амортизації здійснюється щомісячно та пооб'єктно [1, 2].

Нормами Податкового кодексу передбачено ведення пооб'єктного обліку основних засобів у межах 16 груп, та визначено мінімально припустимі терміни корисного використання основних засобів [2].

Згідно з нормами ПКУ амортизація основних засобів нараховується із застосуванням методів, які використовуються у бухгалтерському обліку: прямолінійного; зменшення залишкової вартості; прискореного зменшення залишкової вартості; кумулятивного; виробничого, що дало можливість узгодити бухгалтерський та податковий облік [2].

Сума нарахованої у звітному періоді амортизації впливає на суму податку на прибуток підприємств, який сплачується до бюджету. Відповідно до ПКУ фінансовий результат до оподаткування збільшується на суму нарахованої амортизації основних засобів або нематеріальних активів.

Нарахована у бухгалтерському обліку протягом звітного періоду амортизація не обов'язково має включатися у повній сумі до витрат

і відповідно у повній сумі впливати на фінансові результати до оподаткування, відображений у фінансовій звітності підприємства за звітний період згідно з П(С)БО або МСФЗ [1].

У відповідності з методичними рекомендаціями [3] сума нарахованої у бухгалтерському обліку амортизації відображається не лише за дебетом рахунків обліку витрат діяльності, а й за дебетом рахунків обліку витрат виробництва, капітальних інвестицій у кореспонденції з рахунком обліку зносу (амортизації) необоротних активів. Тобто сума нарахованої амортизації може капіталізуватися та враховуватися у складі собівартості продукції, яка ще можливо зберігається на складі підприємства, або бути віднесена до складу вартості недобудованої будівлі цеху тощо.

Згідно з роз'ясненнями ДФС (лист № 15391) [4] фінансовий результат до оподаткування збільшується на суму нарахованої в бухгалтерському обліку амортизації основних засобів та НМА та зменшується на суму розрахованої амортизації основних засобів та необоротних матеріальних активів відповідно до ПКУ незалежно від того, чи включено таку амортизацію до складу витрат за правилами бухгалтерського обліку.

Отже, при визначенні різниць відповідно до норм ПКУ враховується вся сума нарахованої у звітному періоді амортизації основних засобів та НМА без її розподілу на частину амортизації, що брала участь у визначенні фінансового результату до оподаткування у складі витрат.

Амортизація основних засобів проводиться до досягнення залишкової вартості об'єктом його ліквідаційної вартості. Нарахування амортизації для оподаткування здійснюється підприємством за методом, визначеним наказом про облікову політику, та починається з місяця, наступного за місяцем прийняття рішення про зміну методу амортизації (п. 145.1.9 ПКУ) [2]. Відповідно до Податкового кодексу України сума нарахованої амортизації зменшує об'єкт оподаткування в складі витрат платника податку, та впливає на визначення кінцевого результату – нарахування податку на прибуток.

Список використаних джерел:

1. Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної ради України. – Режим доступу : <http://rada.gov.ua>.
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/t102755.html.
3. Методрекомендації № 561 — Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів, затверджені наказом Мінфіну України «Щодо нарахування амортизації основних засобів на підприємстві» від 30.09.2003 р. № 561.
4. Лист № 15391 - лист ДФС України від 18.07.2016 р. № 15391/6/99-99-15-02-02-15 «Щодо коригування фінансового результату до оподаткування на різниці, що виникають при нарахуванні амортизації основних засобів».

УДК 351.338.24

УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ ПОДАТКІВ В УКРАЇНІ: ПРИЧИНИ ЇХ ВИНИКНЕННЯ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ

Лозоцька К.С., студентка 5 курсу 3 групи спеціальності
«Облік і оподаткування»

Калюга Є.В., д.е.н., професор

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

В Україні ухилення від сплати податків набуває з кожним днем все більшого поширення і в окремих випадках стало «нормою» ведення бізнесу. Це негативний фактор, який безпосередньо впливає на економіку (бюджет) країни, її стабільність та процвітання і передбачає притягнення не лише до адміністративної, але й кримінальної відповідальності.

Питаннями аналізу найбільш актуальних для України інструментів (схем) ухилення від сплати податків, оцінки їх наслідків, перспектив і способів подолання займалися такі українські науковці, як Ю. Дроговоз, В. Дубровський, І. Лещух, М. Мельник, Р. Семко, В. Черкашин.

Ухилення від сплати податків – незаконні способи зменшення платниками податку зобов'язань за податками.

Індикаторами, що свідчать про ймовірність ухилення від сплати податків конкретним суб'єктом підприємницької діяльності, відносять : невідповідність масштабів діяльності підприємства його фінансовим результатам за сприятливих економічних умов; наявність господарських операцій зі суб'єктами, які були викриті в значному порушенні податкового законодавства або мають істотні пільги в оподаткуванні; використання бартерних операцій або розрахунків векселями; тривала збитковість підприємства у високорентабельних видах діяльності тощо.

За даними офіційної статистики ,яка розміщена на сайті Генеральної прокуратури України, показник відкритих кримінальних проваджень за I півріччя 2018 року на 17,5 % є більшим за аналогічний період минулого року та складає майже 78 % від річного показника щодо кримінальних проваджень за 2017 рік [1].

Рис.1 Співвідношення кількості зареєстрованих кримінальних проваджень в Україні

Джерело: складено авторами за даними електронного інформаційного ресурсу.
URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/statinfo.html>

Так, наприклад ухилення, уникнення або спроба ухилення або уникнення сплати законно встановлених податків відносяться до найбільш

серйозним податковим злочинам у США. Крім встановлених Кодексом внутрішніх доходів санкцій, винні у вчиненні даного злочину особи заносяться в незліченна безліч інформаційних реєстрів і чорних списків, в результаті чого порушник згодом буде істотно обмежений у можливості отримати кредит, влаштуватися на роботу, пов'язану з фінансовою сферою діяльності, державною службою.

Отже, можна зробити висновок ,що для України слід застосовувати такі заходи для боротьби з ухиленням від сплати податків: надання консультативно-методичної допомоги платникам податків; своєчасне висвітлення змін податкового законодавства у пресі; оприлюднення інформації про найбільш типові порушення податкового законодавства ; огляд господарської і судової практики.

Список використаних джерел

1. Генеральна Прокуратура України: веб-сайт. URL <https://www.gp.gov.ua/ua/statinfo.html>

УДК 336.225.673.

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ТУРИСТИЧНОГО ЗБОРУ: НОВАЦІЇ 2019 РОКУ

Малновецька К.М., студентка 2 курсу, 203-Ф-2 групи спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»

Лісовська Н.В., викладач вищої кваліфікаційної категорії
*Національний університет біоресурсів і природокористування України
«Ірпінський економічний коледж», м. Ірпінь*

Багаторічна практика місцевого оподаткування в нашій країні приводить до висновку, що система місцевих податків і зборів виконує у нас ніби допоміжну роль щодо державного оподаткування.

Починаючи з 2015 року, відповідно до статті 10 Податкового кодексу України, одним із місцевих зборів є туристичний збір.

Вже традиційно кожного року до Податкового кодексу вносяться зміни під грифом «податкової реформи». Не став винятком і цей рік.

Так, з 01 січня 2019 року набув чинності Закон України від 23 листопада 2018 року № 2628-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів» (далі – Закон № 2628), яким внесено зміни до порядку оподаткування, зокрема, у частині справляння туристичного збору.

Туристичний збір є місцевим збором, основні елементи якого визначаються відповідними сільськими, селищними, міськими радами та радами об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад.

Платниками туристичного збору залишаються громадяни України, іноземці та особи без громадянства за умови тимчасового розміщення в місцях проживання (ночівлі), визначених пп. 268.5.1 ПКУ.

Щодо неплатників туристичного збору – також відбулися зміни. Зокрема, уточнили, що це особи, які прибули у відрядження, але вже тільки фізичні особи-резиденти, які мають місце проживання в Україні. Також з'явилася нова категорія неплатників – члени сім'ї фізичної особи першого і / або другого ступеня споріднення, які тимчасово розміщуються такою фізичною особою в місцях проживання (ночівлі), визначених пп. 268.5.1 ПКУ, що належать йому на праві власності або на праві користування за договором найму.

Крім того, Законом № 2628 змінено п.п. 268.3.1 п. 268.3 ст. 268 ПКУ. Так, з 01 січня ставка збору встановлюється за рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаної територіальної громади, що створена згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, за кожну добу тимчасового розміщення особи у місцях проживання (ночівлі), у розмірі до 0,5 відсотка – для внутрішнього туризму та до 5 відсотків – для в'їзного туризму від розміру мінімальної

заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, для однієї особи за одну добу тимчасового розміщення. Також, з 01.01.2019 р. змінено п.п. 268.4.1 п. 268.4 ст. 268 ПКУ, відповідно до якого базою справляння збору є загальна кількість днів тимчасового розміщення у місцях проживання (ночівлі), визначених п.п. 268.5.1 п. 268.5 ст. 268 ПКУ.

Справляння збору здійснюється податковими агентами, їх перелік та інформація про таких податкових агентів оприлюднюється на офіційному веб-сайті відповідної ради. Крім того, платники збору сплачують суму збору авансовим внеском перед тимчасовим розміщенням у місцях проживання (ночівлі) податковим агентам, які справляють збір за ставками, у місцях справляння збору та з дотриманням інших вимог, визначених рішенням відповідної ради.

Таким чином ради, у межах наданих їм Податковим кодексом України повноважень, можуть контролювати стан розвитку туристичної галузі на підвідомчих територіях шляхом встановлення економічно доцільних ставок туристичного збору. Ради також визначають й перелік податкових агентів цього збору.

УДК 657.1

Мальчевський Д., студент 5 курсу спеціальності
«Облік і оподаткування»
Калюга Є.В., д.е.н., професор
*Національний університет біоресурсів і природокористування України, м.
Київ*

ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ТА ЙОГО МІСЦЕ В СИСТЕМІ ОПОДАТКУВАННЯ

В Україні цей податок почали застосовувати з 1991 року, проте в окремі періоди перевага надавалась податку на доходи. Підтвердженням цього є розвиток податкового законодавства України в 1991 – 1995 років.

Протягом цього періоду відповідний фінансово-правовий акт неодноразово удосконалювався, вносилися певні коригування в об'єкт оподаткування. Існувало дві точки зору: одна – щодо оподаткування доходу, інша — прибутку. Прихильники першої вбачали в податку на прибуток одну із причин нестабільності надходжень до бюджету, можливість ухилення від оподаткування тощо. Інші, навпаки, надавали перевагу саме такому податку і вказували на його значні переваги як у фіскальному, так і в регулювальному планах.

Основним нормативно-правовим актом, який регулює справляння податку на прибуток є ПКУ. Зокрема 3 розділ ПКУ «Податок на прибуток підприємств». В якому прописана процедура справляння вказаного податку, об'єкт оподаткування, база оподаткування, ставка податку, особливості, різниці та звільнення від оподаткування.

В Україні встановлюються загальнодержавні та місцеві податки та збори (рис. 1.1).

Рис.1 Система оподаткування в Україні [складено автором на основі 1]

Податок на прибуток в Податковому кодексі відображається, як грошове зобов'язання платника податків - сума коштів, яку платник податків повинен сплатити до відповідного бюджету як податкове зобов'язання та/або штрафну (фінансову) санкцію, що справляється з платника податків у зв'язку з порушенням ним вимог податкового та іншого законодавства, контроль за

дотриманням якого покладено на контролюючі органи, а також санкції за порушення законодавства у сфері зовнішньоекономічної діяльності.[1, розд.1 ст.14]

Л.П. Сідельникова, Т.В. Чижова, Я.В. Якуш. пишуть в своїй книжці «Оподаткування суб'єктів підприємства», що податок на прибуток – це продукт цілої епохи економічного і політичного розвитку суспільства; фіскальний інститут, який притаманний високій культурі державності з ефективним механізмом функціонування, який вимагає від платників усвідомлення того, що цей податок є платою з боку виробництва за сприятливі умови господарювання.[2]

Виходячи з ПКУ базою оподаткування є грошове вираження об'єкту оподаткування.[1, ст.135]

В М(С)БО 12 податок на прибуток це сума податків на прибуток, що підлягають сплаті (відшкодуванню) щодо оподаткованого прибутку (податкового збитку) за період.[3]

В Законі про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні відображають витрати як - зменшення економічних вигід у вигляді зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками). [4, ст.1]

Податок нараховується платником самостійно.[1, ст.137.1]

Обчислення суми податку здійснюється шляхом множення бази оподаткування на ставку податку із/без застосуванням відповідних коефіцієнтів.[1, розд.1 ст.29]

Виходячи з ПКУ платниками податку є:

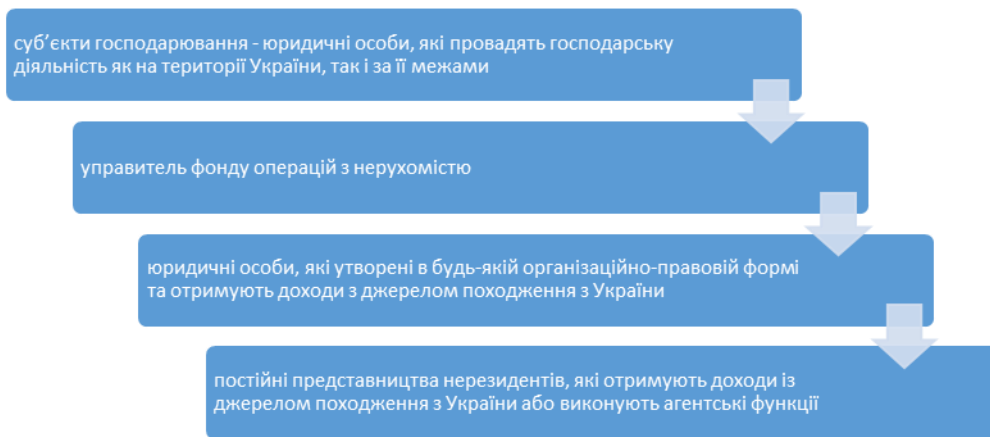

Рис 2. Платники податку на прибуток

Податковими (звітними) періодами для податку на прибуток підприємств є календарні: квартал, півріччя, три квартали, рік. При цьому податкова декларація розраховується наростаючим підсумком.

Виробники сільськогосподарської продукції, можуть обрати річний податковий (звітний) період, який починається з 1 липня минулого звітного року і закінчується 30 червня поточного звітного року.

Список Літератури:

1. Податковий Кодекс України (Електронний ресурс)– Режим доступу : www.sfs.gov.ua/nk;
2. Оподаткування суб'єктів підприємства: Навч. Посібник. / Л.П. Сідельникова, Т.В. Чижова, Я.В. Якуш. - К.: Видавництво Ліра-К, 2013. - 424 с. С347;
3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 12 (МСБО 12) «Податок на прибуток" (Електронний ресурс) - Режим доступу: zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_012
4. Закон про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні (Електронний ресурс) – Режим доступу : zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14/page;

ОСОБЛИВОСТІ УТРИМАННЯ ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Наконечна М.В. , студентка 4 курсу, 5 групи спеціальності “Облік і аудит”

Колеснікова О. М., к.е.н

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м.

Київ

Сучасна податкова система України характеризується складною та громіздкою нормативною базою, що має ознаки правової недосконалості та не в повній мірі відповідає інтересам держави і суспільства, дуже часто з цим можна зіштовхнутися особливо в частині утримання податку з доходів фізичних осіб (далі ПДФО). Питанням, що пов'язане обліком і звітністю розрахунків за ПДФО у різні часи займалися такі вітчизняні вчені-економісти, зокрема Н. Алпатова, Г. Бикова, О. Бідюк, М. Бондар, Т. Бочуля, Ф. Бутинець, С. Ковач, та інші.

Метою дослідження є розкриття інформації про порядок нарахування і сплати податку на доходи фізичних осіб, та особливостями утримання цього податку з додаткового блага.

Для правильного справляння даного податку розглянемо законодавчу базу. Умовами набуття статусу платників ПДФО відповідно до ст. 162 Податкового кодексу України [1] (далі – ПКУ), платниками податку є:

1) фізична особа - резидент, яка отримує доходи як з джерела їх походження в Україні, так і іноземні доходи; 2) фізична особа - нерезидент, яка отримує доходи з джерела їх походження в Україні; 3) податковий агент.

Тут варто звернути особливу увагу на визначення оподаткованого доходу, що відповідно до ст. 163 ПК визначає *оподатковуваний дохід – це будь-який дохід, який підлягає оподаткуванню, нарахований (виплачений, наданий) на користь платника податку протягом звітного податкового періоду*. Отже будь яке підприємство що оплачує будь-які додаткові витрати працівників

має виступити в ролі їх податкових агентів та сплатити податок з доходу фізичних осіб.

До загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку включається дохід, отриманий платником податку як додаткове благо (крім випадків, передбачених ст. 165 ПКУ) у вигляді суми грошового або майнового відшкодування будь-яких витрат або втрат платника податку, крім тих, що обов'язково відшкодовуються згідно із законом за рахунок бюджету або звільняються від оподаткування згідно з розділом IV ПКУ п. 164.2 ст. 164. При цьому додаткове благо – це кошти, матеріальні чи нематеріальні цінності, послуги, інші види доходу, що виплачуються (надаються) платнику податку податковим агентом, якщо такий дохід не є заробітною платою та не пов'язаний з виконанням обов'язків трудового найму або не є винагородою за цивільно-правовими договорами (угодами), укладеними з таким платником податку (крім випадків, прямо передбачених нормами розділу IV ПКУ (п.п. 14.1.47 п. 14.1 ст. 14 ПКУ)).

Оподатковуються ж суми додаткових благ за основною ставкою податку, тобто 18%. ПКУ не встановлює податкових пільг для доходів у вигляді додаткового блага. Тобто такі суми оподатковують ПДФО і військовим збором. При цьому на суми додаткового блага не нараховують ЄСВ, так як такий дохід не входить до бази нарахування ЄСВ (ст. 7 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 № 2464-VI). Роботодавець має зазначити дохід, отриманий працівником як додаткове благо, у податковому розрахунку за формою № 1ДФ із ознакою доходу «126».

Висновки:

1. Основними критеріями для з'ясування особливостей оподаткування платників ПДФО є: 1) ідентифікація платника; 2) об'єкт оподаткування; 3) база оподаткування; 4) ставки податку; 5) період і строки сплати; 6) санкції.

2. Питання нормативно-правового регулювання ПДФО потребують постійного моніторингу й уточнення окремих положень, тому в кожному окремому випадку виникнення додаткової виплати працівникам потрібно перевіряти чи відносяться такі виплати до додаткових благ з метою запобігання порушень податкового законодавства й уникнення ймовірних ризиків і втрат.

Список використаних джерел :

1. Податковий кодекс України № 2755-VI від 2 груд. 2010 р. [Електронний ресурс] /Верховна Рада України. – Режим доступу :<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
2. Закон України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. *Текст*]/Закон України від, (2464-VI). [Електронний ресурс] /Верховна Рада України. – Режим доступу :<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>
3. Лист ДФС від 19.01.2016 № 925/6/99-99-17-03-03-15.[Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/baneryi/podatkovii-konsultatsii/konsultatsii-dlya-yuridichnih-osib/print-66158.html>

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Пальона Д. В., студентка 3 курсу, 31- Ф групи,

спеціальність «Фінанси, банківська справа і страхування»»

Конончук О.М., викладач економічних дисциплін, спеціаліст вищої категорії
*Відокремлений структурний підрозділ Рівненський коледж Національного
університету біоресурсів і природокористування України, м. Рівне*

На сучасному етапі розвитку ринкових відносин в Україні особливу роль відіграє податкова система. Комплекс податкових заходів істотно впливає на економічну діяльність господарюючих суб'єктів, стимулюючи економічну та інвестиційну діяльність, адже податкова система призначена

для регулювання економічних відносин товаровиробників з органами державної влади.

Сьогодні існує багато недоліків при оподаткуванні підприємницької діяльності в Україні. Серед них: складність, нестабільність та переважно фіскальна спрямованість чинної податкової системи; адміністрування податків та зборів, яке ставить у нерівні умови платників податків і контролюючі органи та ін. Це призводить до відтоку підприємств у тіньову сферу, тобто до ведення нелегальної діяльності і повному ухилянню від сплати податків, порушенню податкового законодавства і зменшенню суми податків, яку необхідно перерахувати до бюджету [2].

В Україні існує дві системи оподаткування: загальна та спрощена. Так, загальну систему оподаткування обирають усі юридичні особи, які добровільно не обрали іншу систему оподаткування, або для яких встановлені обмеження щодо вибору системи оподаткування.

Зважаючи на те, що оподаткування складається не лише із ставок податків, але й з умов їх адміністрування, можна було б передбачити, що великі ставки податків компенсуються в законодавстві простотою їх обрахування, звітності і сплати, що могло б посилити позиції українського бізнесу [1].

Нині податкова система перебуває у стані змін. Однак практика її реформування свідчить про недостатню з'ясовність питання щодо того, як взагалі мають проводитися податкові реформи.

Надмірно ускладнені податкові системи є причиною високого рівня ухилення від сплати податків, а значні витрати на адміністрування призводять до появи неформальних секторів, збільшення корупції та зменшення припливу інвестицій в країну, а прості податкові системи сприяють зростанню бізнес-структур, збільшенню обсягів інвестицій і є рушієм розвитку економіки країни в цілому. Тому потрібно спростити податкову систему, зробити її якомога стабільнішою, прозорішою та зрозумілішою [1].

Отже, удосконалення системи оподаткування в Україні повинно здійснюватися у двох напрямках. По-перше, шляхом створення стимулюючої моделі оподаткування підприємницьких структур. По-друге, через посилення соціального спрямування системи оподаткування у цілому. Як наслідок, це суттєво вплине на поповнення державного бюджету, подальший розвиток підприємництва, інвестування галузей національної економіки та соціальний захист населення.

Список використаних джерел:

1. Бугай Т.В. Щодо концепції реформування податкової системи України [Електронний ресурс] / Т.В. Бугай, О.П. Герус. – Режим доступу: <http://feo.asta.edu.ua/wp-content/uploads/2014/11/materiali-konferenzii-NUSTSU-2014.pdf>
2. Линник О.І. Проблеми оподаткування підприємств в Україні [Електронний ресурс] / О.І. Линник, Л.С. Чернова. – Режим доступу: <http://www.kpi.kharkov.ua/archive/Conferences/Оптимум/2013/ПРОБЛЕМИ%20ОПОДАТКУВАННЯ%20ПІДПРИЄМСТВ%20В%20УКРАЇНІ.pdf>.

УДК657.6:336.22

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МАКСИМАЛЬНОЇ ВЕЛИЧИНИ БАЗИ НАРАХУВАННЯ ЄДИНОГО СОЦІАЛЬНОГО ВНЕСКУ

Сергійчук Н.А., студентка 3курсу 2групи, спеціальності

«Облік і оподаткування»

Кузик Н. П., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і
природокористування України, м. Київ*

Єдиний соціальний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування – це консолідований страховий внесок в Україні. Функції ЄСВ полягають у забезпеченні фінансування соціальної допомоги, регулюванні доходів, а також рівня життя різних соціальних груп населення, попередженні та профілактиці наслідків настання різних соціальних ризиків.

Роботодавці сплачують нарахований на заробітну плату єдиний соціальний внесок у розмірі 22% за кожного працівника. В подальшому ці кошти забезпечуватимуть різні страхові виплати за поточними видами загальнообов'язкового державного соціального страхування. ЄСВ нараховують у межах максимальної величини бази нарахування єдиного внеску (п. 12 розд. III Інструкції про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженої наказом Мінфіну України від 20.04.2015 р. № 449. Максимальна величина бази нарахування єдиного внеску – це максимальна сума доходу застрахованої особи на місяць, що дорівнює 15 розмірам мінімальної зарплати, установлені законом, на яку нараховують єдиний внесок [2].

Необхідно відмітити про наявність певних особливостей, про які часто не пам'ятають бухгалтера невеликих суб'єктів господарювання, де мають місце лише поодинокі випадки нарахування доходів, що досягають максимальної величини нарахування ЄСВ. Так, якщо відпустка надається в рамках одного календарного місяця, то для визначення максимальної бази нарахування ЄСВ сума відпускних сумується з доходом поточного місяця. Щоб правильно розрахувати максимальну величину, що підлягає обкладенню ЄСВ при перехідних відпустках, суми перехідних відпускних розбивають помісячно і сумують з доходом, отриманим у кожному із цих місяців. Існує також і специфіка відображення так званого «максимального» ЄСВ у спеціальній звітності. Так, суми, які нараховані за дні щорічних і додаткових відпусток, вносять до графі 17 «Загальна сума нарахованої заробітної плати (нарахованого доходу) (усього з початку звітного місяця)» таблиці 6 Форми № Д4 і зазначають відповідний місяць, однак лише в сумі, що припадає на дні відпустки в цьому місяці, і зазначенням у графі 10 коду типу нарахувань — «10» (п. 9 розд. IV Порядку формування та подання страхувальниками звіту щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженого наказом Мінфіну України від 14.04.2015 р. № 435) [1]. Також необхідно відмітити, що графу 18 «Сума

нарахованої заробітної плати (нарахованого доходу) у межах максимальної величини, на яку (який) нараховується єдиний внесок» таблиці 6 Форми № Д4 необхідно заповнювати щодо кожної окремої застрахованої особи. Проте, сума в цій графі сукупно за звітний місяць не може перевищувати максимальної бази нарахування ЄСВ. У Звіті з ЄСВ відпускні відображаються в місяці їх виплати. Отже, суми лікарняних, декретних і відпускних необхідно зараховувати до того місяця, за який їх було нараховано, а максимальну базу нарахування ЄСВ – визначати окремо за кожен місяць.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Порядку формування та подання страхувальниками звіту щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Наказ Міністерства фінансів України від 14.04.2015 № 435 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0460-15> (дата звернення 03.03.2019 р.).

2. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.10 р. 2464-VI <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17> (дата звернення 10.03.2019).

УДК : 336.226.322(477)

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД СПРАВЛЯННЯ ПДВ ТА ДОЦІЛЬНІСТЬ ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНІ

Ташликович Т.С., студентка 4 курсу 4 групи напряму підготовки «Облік і аудит»

Олійник С.О., кандидат економічних наук, доцент

Податок на додану вартість (далі - ПДВ) у міжнародній практиці є досить поширеним. В окремих країнах він має форму податку з обороту та й схема його елементів доволі універсальна. Проте, законодавство окремих країн має

свої особливості [1].

Питання, пов'язані з використанням ПДВ, його роллю у системі оподаткування, а також проблеми застосування цього податку та механізму його справляння виступають предметом дослідження цілої низки вітчизняних науковців та практиків, зокрема В. Андрущенко, В. Буряковського, О. Василика, Т. Єфименко, В. Опаріна, А. Соколовської, та інші.

Протягом останніх років в Україні докладалося чимало зусиль для створення та вдосконалення податкової системи, перетворення податків на дієві важелі економічної політики. При цьому стратегічною метою є створення в Україні стабільної податкової системи, яка б забезпечила достатній обсяг надходжень платежів до бюджетів усіх рівнів, ефективне функціонування економіки держави та справедливий підхід до оподаткування всіх категорій платників податків.

ПДВ є одним з основних податків в Україні та приносить скарбниці 29,3% усіх податкових надходжень. Дійсно, будучи, з одного боку, найбільш збираним, з другого боку, ПДВ відрізняється масою недоліків. Багато підприємств зіткнулися з такою ситуацією, що цей податок «вимиває» у них всі оборотні кошти. Вони виявилися не в змозі фінансувати своє виробництво. Тому для врегулювання цих проблем і стабільності законодавчих норм необхідно запровадити Податковий кодекс.

Практика відшкодування ПДВ, поведінка платників податків та податкова позиція судочинства диктує прийняття таких норм, які є пріоритетними і, зокрема, введення в обов'язки платника звітуватись перед державою не тільки декларацією, а й подавати разом з нею реєстр виданих і отриманих податкових накладних. Підприємствам доводиться дуже довго чекати повернення ПДВ з бюджету після його сплати, а головне - й дотепер спрацьовує «вибірковий» принцип повернення цього податку, що завдає істотної шкоди конкурентоспроможності економіки України.

Вважаємо доцільними наступні напрями реформування ПДВ в Україні:

1. Створення сприятливих умов для формування інституту оподаткування.

2. Удосконалення законодавства в частині справляння податку на додану вартість відповідно до таких принципів.

3. Відшкодування з бюджету ПДВ протягом бюджетного року допускається для платників податку.

4. Забезпечення демократизації податкової служби України.

Зрозуміло, що ПДВ має велике значення для фіскальної стабільності в країні, яка потребує встановлення стабільного податку, котрий стимулюватиме економічне зростання. Перехідний період в Україні вимагає внесення важливих змін у систему оподаткування, наближення її до європейських стандартів. Реформа податкової системи, головним компонентом якої стане запровадження ПДВ європейського зразка, відіграє вирішальну роль в процесі перетворення радянського стилю економіки в ринково-орієнтовану економіку [2].

Адже, податок на додану вартість: стимулює зростання приватного підприємництва й забезпечує нейтральність для всіх секторів економіки; формує правильні стимули для зростання в перехідній економіці, стимулює заощадження й інвестиції; забезпечує значні надходження в державну казну.

Список використаної літератури:

1. Данілов О.Д. Податок на додану вартість. Навч. посіб. – К.: Основи, 2018. – 254 с.
2. Козак Ю.Г., Логвинова Н.С. Міжнародне оподаткування. Навч. посіб. - К., Центр навчальної літератури. - 2017. - 656 с.

УДК 657:336

ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРУВАННЯ, ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ ВІЙСЬКОВОГО ЗБОРУ

Франчук М.В., студентка 1 курсу, групи ООМ-6
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»,
Вигівська І.М., к.е.н., доцент

Житомирський державний технологічний університет, м. Житомир

Військовий збір є тимчасовим податком введеним у 2014 році (згідно Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України» від 31.07.2014 № 1621-VII) на фінансування потреб Збройних сил України, Служби безпеки України під час проведення антитерористичної операції у зв'язку з російською агресією на території України. Однак, військовий збір з доходу фізичних осіб справляється і по сьогодні (2019 році) та буде утримуватись до тих пір, поки Верховна Рада України не завершить реформу Збройних Сил України. Продовження дії військового збору викликало ряд проблемних моментів, оскільки нормативне регулювання адміністрування даного збору було досить неповним та спричиняло багато суперечностей під час обліку даного збору та звітування за них перед органами Державної фіскальної служби. Зокрема тривалий час була відсутня затверджена форма звітування за даним збором до органів податкової служби. Проте дану проблему було вирішено, що стало результатом появи ряду нових нормативних документів з питань обліку та звітування за військовим збором.

Основними складовими в оподаткуванні військовим збором є: 1) платники податку (фізична особа – резидент/нерезидент, яка отримує доходи як з джерела їх походження в Україні, так і іноземні доходи; податковий агент); 2) об'єкт оподаткування (всі види заробітної плати; виплати за трудовими договорами та договорами цивільно-правового характеру; компенсаційні та заохочувальні виплати; деякі види виграшів); 3) ставка податку (1,5 %); 4) податковий період (квартал).

Методика обліку і контролю військового збору передбачає виконання ряду послідовних процедур: 1) визначення кола платників (штатний розпис працівників), об'єктів оподаткування (виявлення джерел доходів працівників та їх класифікація), бази оподаткування (вичення доходів, що включаються чи не включаються в базу); 2) харахування суми військового збору (розрахунок бухгалтерії), його утримання із доходів працівників (розрахунок

бухгалтерії, РПВ), перерахування сум утриманого збору до бюджету від імені працівників (платіжні доручення); 3) підготовка зведених реєстрів обліку (Журнал 1, 3, Головна книга), складання бухгалтерської звітності та звітування перед органами Державної фіскальної служби (подання форм 1 ДФ) за звітні квартали.

Виявлено основні напрями наявної проблематики щодо адміністрування, обліку і контролю військового збору та наведено основні господарські операції, в яких можуть виникнути виявлені проблеми: 1) проблема визначення бази обкладення військовим збором (нарахування збору на доходи у негрошовій формі, податок на доходи фізичних осіб, внески до страхових накопичувальних фондів, понаднормові добові, пенсії, подарунки, профспілкові виплати тощо); 2) проблема визначення об'єктів утримання військового збору (компенсація середнього заробітку мобілізованих працівників, лікарняні, оплата праці практикантів, матеріальна допомога, виплата за використання автомобіля працівника, кошти на лікування працівника, вихідна допомога при звільненні, декретні, орендна плата та інше); 3) проблема правильності перерахування військового збору до бюджету (дохід нарахований, але не виплачений); 4) подвійність оподаткування доходів громадян (нарахування збору на суму нарахованої заробітної плати без зменшення бази оподаткування на суму ПДФО); 5) відсутність належних форм звітності, що дозволяли б відслідковувати цільове використання коштів зібраних за військовим збором.

Отже, на наш погляд, найбільш резонансною проблемою в оподаткуванні доходів фізичних осіб таким тимчасовим податком як військовий збір є те, що при нарахуванні військового збору на доходи платників податків база оподаткування ним не зменшується на суму вже утриманого ПДФО і, як наслідок, відбувається подвійне оподаткування доходів громадян. Для вирішення даної проблеми доцільно внести корективи в методіку розрахунку та обліку військового збору.

УДК 657.422.1:336.71

НАПРЯМИ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ЗАРПЛАТИ В УКРАЇНІ

Хребтань О.С., студентка 3 ст курсу, 2 групи спеціальності «Облік і
оподаткування»

Гуцаленко Л.В., д.е.н., професор

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м.

Київ

В Україні існує проблема щодо виплати заробітної плати за тіньовими схемами. Це пов'язано з надмірним податковим навантаженням на фонд оплати праці господарюючих суб'єктів та невідповідністю оцінки людського капіталу та його вкладення.

Проблемі оподаткування заробітної плати та вдосконаленню її системи присвятили свої праці ряд науковців, зокрема: В.Л. Андрущенко, В.П. Вишневський, О.Д. Данілов, Т.О. Кізима, І.О. Луніна, В.М. Мельник, Т.В. Паєнтко, В.М. Помулева, А.А. Славкова, А.М. Соколовська, М.М. Степура, В.М. Федосов, Л.Б. Штефан та інші. Свої дослідження вони присвятили особливостям нарахування та сплати податку на доходи фізичних осіб.

На думку відомого українського вченого в сфері оподаткування Вишневського В.П. принципи оподаткування повинні ґрунтуватися на об'єктивних, стало повторюваних зв'язках між економічними явищами. Тільки за такої умови можна розраховувати на отримання передбачуваних результатів їх застосування. Отже, якщо держава не отримує до свого бюджету заплановану суму коштів від певного податку, то це свідчить, в першу чергу, про недосконалість системи оподаткування та її невідповідність принципам соціальної справедливості.

Ставка ПДФО (визначена ст. 167 ПКУ) становить 18% і застосовується майже для всіх видів доходів громадян: зарплати, стипендії, заохочувальні виплати, виплати за договорами цивільно-правового характеру тощо. Існують інші доходи, які оподатковуються за іншими ставками, зокрема: дивіденди за акціями – 5% або 9%; дохід від продажу майна (рухомого, нерухомого) – 5%; спадок – 5% або 18%. Також статтею 165 ПКУ передбачені види доходів, які звільнені від податків.

Для справедливого нарахування ПДФО в Україні, доцільно було б перейти на прогресивну шкалу оподаткування. Тобто чим вищий дохід, тим вищий і податок. Це було б ефективніше для забезпечення держбюджету коштами, тому що зараз діє єдина ставка ПДФО 18%, незалежно від розміру отриманого доходу. В той же час, ставки податку на доходи фізичних осіб в Європі є значно вищими. Наприклад максимальний податок на доходи фізичних осіб, що сплачується у Франції становить 75%, у Канаді – 50%, та у Норвегії – 39%. В цих країнах в податковій політиці зроблено ухил на вилучення максимальної частини доходу людини в бюджет. Оскільки розмір зарплати в даних країнах достатньо вагомий, то визначена система оподаткування не призводить до зниження рівня життя населення, а у держави з'являються ресурси для соціальної підтримки населення, що забезпечує кожному мешканцю цих країн достойний рівень життя.

Проектом Закону про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо запровадження прогресивної шкали оподаткування при сплаті податку на доходи фізичних осіб) (№ 10066 від 19.02.2019 року) пропонується запровадити прогресивну шкалу оподаткування, відповідно до якої, ставка оподаткування буде залежати, як і в багатьох інших країнах, не від походження доходів, а від їх розміру, зокрема: максимальна ставка становитиме 48% - якщо отриманий дохід понад п'ятсот прожиткових мінімумів; мінімальна ставка становитиме 5% - якщо дохід в розмірі до трьох прожиткових мінімумів. Крім того пропонується встановити ставку податку

ПДФО в розмірі 0% для осіб, що отримали доходи у вигляді заробітної плати до одного прожиткового мінімуму.

Секція 2. Розвиток системи облікового забезпечення управління
діяльністю економічних суб'єктів

УДК 657.1.011.54

**ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ
ЗВІТНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ**

Альошин В.Є., магістр 1 курсу, 1 групи спеціальності «Облік і
оподаткування»

Кузик Н.П., к.е.н, доцент

*Національний університет біоресурсів і
природокористування України (м. Київ)*

На сьогоднішні день більшість підприємств Західної Європи ведуть бухгалтерський облік з використанням Міжнародних стандартів фінансової звітності та бухгалтерського обліку. Головною причиною цього є те, що в ринкових умовах набагато легше мати одну, стандартизовану систему ведення обліку, з метою подальшого спрощення перевірки та порівняння звітності в тій або іншій галузі.

Проблеми гармонізації національних стандартів до вимог МСФЗ досліджували ще десятки років тому багато вчених-економістів, зокрема В. Бачинський, Ф. Бутинець, Г. Кірейцев, О. Пархоменко, В. Сопко, Н. Ткаченко, В. Швець.

Досліджуючи питання застосування міжнародних стандартів, необхідно з'ясувати сутність поняття «трансформація». Трансформація фінансової звітності – це проведення аналітичних процедур щодо фінансової звітності, прийнятої вітчизняним підприємством, задля внесення коригувань рахунків, необхідних для підготовки повного пакету фінансової звітності підприємства, який в цілому відповідав би міжнародним стандартам

фінансової звітності (МСФЗ). Тобто, по суті трансформація є своєрідним «перекладом» української фінансової звітності в міжнародну шляхом коректування окремих показників, способи отримання яких за національними стандартами відрізняються від МСФЗ.

Зазвичай, звітність, оформлену відповідно до МСФЗ, можна отримати двома методами: 1) відразу розпочинати вести облік за МСФЗ (конверсія); 2) проводити процедури з трансформації готової фінансової звітності в кінці періоду [2].

Слід зазначити, що трансформація – це разова процедура, яка проводиться станом на звітну дату. При проведенні трансформації фінансової звітності на МСФЗ слід дотримуватись певних етапів. Зокрема, перший етап – збір первинної інформації. Він охоплює наступні моменти: отримати фінансову звітність за всі періоди, що підлягають трансформації, оборотно-сальдову відомість і головну книгу за рік, а також аналітичну інформацію про доходи та витрати.

На другому етапі – вибору облікової політики – необхідно: врахувати специфічні галузеві особливості підприємства; визначити відповідність політики з П(С)БО вимогам МСФЗ; зрозуміти вплив облікової політики за МСФЗ на фінансову звітність. Вибір формату фінансової звітності з МСФЗ – прерогатива третього етапу. Приклад форматів звітів і мінімальний перелік статей наведений в МСБО 1 «Подання фінансової звітності» [1].

Загалом, необхідно відмітити, що Україна, паралельно з євроінтеграційними процесами, рухається в напрямку приведення обліку до міжнародних стандартів шляхом зменшення відмінностей між національними бухгалтерськими та господарчими системами і підвищення рівня достовірності та порівнянності фінансових звітів, з метою усунення перешкод у переміщенні капіталів на міжнародних фінансових ринках та розумінні фінансових звітів.

Список використаних джерел

1. Міжнародні стандарти фінансової звітності. URL: Режим доступу :

<http://zakon4.rada.gov.ua>

2. Орлова В. Трансформація фінансової звітності за міжнародними стандартами. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2015. № 5. С. 3–7.

УДК 657.422.1

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ З ГРОШОВИМИ КОШТАМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Андросович О.В., студентка

Олійник С.О., кандидат економічних наук, доцент

В сучасному підприємстві основою ефективного функціонування виступає періодичний рух грошових коштів. Як показує практика, найчастіше виникають проблеми перед господарюючими суб'єктами щодо організації контролю над подальшим збереженням циклів динаміки усієї діяльності підприємства. В цьому випадку найбільш ліквідними активами із обмеженими ресурсами є грошові кошти. Облік грошових коштів ведеться на кожному підприємстві ефективність функціонування якого цілком залежить від правильної організації їх обліку. Більшість операцій, які відбуваються на підприємстві, пов'язані з придбанням та продажами товарів або послуг і, у зв'язку з цим, оплатою та одержанням грошових коштів. Таким чином наявність грошових коштів у підприємстві впливає на його платоспроможність, ефективність та подальший розвиток [1].

Питання обліку грошових коштів завжди цікавили вчених – економістів, серед яких слід виділити тих, хто зробив найбільший внесок у даній сфері, зокрема: В. Д. Базилевич, Л. О. Баластрик, А.Г. Загороднього, Г.Л. Вознюка, Г.О. Партина, П.Я. Папковська, В.Г. Белоліпецький та ін. Однак постійні зміни у законодавстві сприяють виникнення нових проблемних аспектів в обліку грошових коштів, котрі потребують подальшого їх вивчення та удосконалення.

Серед проблем обліку операцій з грошовими коштами можна виокремити неповне і не своєчасне відображення грошових коштів в системі обліку, у результаті чого не можна чітко визначити реальний розмір коштів, оскільки вони не будуть повністю та своєчасно оприбутковані.

Ще однією проблемою обліку операцій з грошовими коштами є ухилення від оподаткування шляхом використання не облікованих грошових коштів. Головною причиною цього є занадто високий рівень оподаткування заробітної плати в порівнянні з низьким рівнем соціальних гарантій [2,31].

Крім того, серед основних проблем обліку операцій з грошовими коштами виокремлюють організацію контролю за процесом їх використання та збереження. Тому ми пропонуємо для забезпечення оперативного контролю за рухом грошових коштів, здійснювати в організаціях розробку фінансових планів щодо надходження і витрачання грошових коштів на наступний рік, де буде вказано розрахунок планового доходу від основної діяльності та витрати коштів, які понесені у розрізі статей витрат. А також доцільніше було б підприємствам на початку кожного місяця формувати звіт за попередній місяць про надходження та використання грошових коштів, при цьому ж порівнювати його з нормативними показниками. На наш погляд, така система контролю, буде перспективною і вона значно вплине на підвищення ефективності усього процесу управління діяльності підприємства. Важлива роль якої полягатиме на необхідності застосування конкретних прийомів управління грошовими коштами, джерелом якого є достовірне інформаційне, матеріально – технічне та організаційне забезпечення ведення обліку грошових коштів. При цьому, введення автоматизованого обліку грошових коштів забезпечить високу точність та правильність облікових даних і підвищення (покращення) продуктивності праці працівників підприємства[3].

Таким чином, вище зазначені обставини вимагають подальшого дослідження особливостей обліку операцій з грошовими коштами і внесення, на цій основі, пропозицій по удосконаленню обліку. Практичне значення

викладених вище вказаних питань дозволить виявити шляхи покращення фінансово – економічного стану підприємства.

Список використаної літератури:

1. Гриліцька А.В. Облік, аудит і аналіз грошових коштів: управлінський аспект: автореф.дис...канд..екон.наук: 08.06.04/ А.В. Гриліцька – К.,2010. – 23с.
2. Загородній А. Г. Облік і аудит: [термінологічний словник] / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк, Г. О. Партин. – Львів : “Центр Європи”, 2011. 3, с. 164
3. Кошляч Н. О., Кремень В. М. Теоретичні аспекти формування системи управління грошовими потоками підприємства / Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ, Серія: Економічні науки,. – 2013. – №4. – С. 277-287.

УДК 567.24(078)

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ АКТИВІВ В СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА НАПРЯМИ ЇЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Бабій С.М., студентка 2 курсу, 2 групи спеціальності «Облік і
оподаткування»

Калюга Є.В., д.е.н, професор

*Національний університет біоресурсів і природокористування України
м.Київ*

Важливою проблемою бухгалтерського обліку є забезпечення достовірності показників обліку і фінансової звітності. Одним із засобів такого забезпечення є інвентаризація як елемент методу бухгалтерського обліку. Однак в частині розробки проведення інвентаризацій спеціальна література з питань бухгалтерського обліку, контролю вже відстає від вимог

практики. Метою цієї роботи є визначення ролі інвентаризації в господарській діяльності підприємств.

Інвентаризація – це не тільки перевірка фактичної наявності цінностей; вона доповнює документацію, виступає важливим способом перевірки достовірності даних обліку; за допомогою інвентаризації виявляється те, що не було враховано в поточному обліку. Основними завданнями інвентаризації є:

а) виявлення фактичної наявності основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, коштів, цінних паперів та інших грошових документів, а також обсягів незавершеного виробництва в натурі;

б) встановлення лишку або нестачі цінностей і коштів шляхом зіставлення фактичної наявності з даними бухгалтерського обліку;

в) виявлення товарно-матеріальних цінностей, які частково втратили свою первісну якість, застарілих фасонів і моделей, а також матеріальних цінностей та нематеріальних активів, що не використовуються;

г) перевірка дотримання умов та порядку збереження матеріальних та грошових цінностей, а також правил утримання та експлуатації основних засобів;

д) перевірка реальності вартості зарахованих на баланс основних фондів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, цінних паперів і фінансових вкладень, сум грошей у касах, на розрахунковому, валютному та інших рахунках в установах банків, грошей у дорозі, дебіторської і кредиторської заборгованості, незавершеного виробництва, витрат майбутніх періодів, забезпечень та резервів наступних витрат і платежів.

Вважаємо, що значного покращення інвентаризаційної роботи можна досягнути за рахунок більш повного використання можливостей і прийомів економічного аналізу. Так, наприклад, аналізуючи витрати на проведення інвентаризації з додатковими доходами, отриманими від відшкодованого матеріального збитку, можна визначити ефективність проведення інвентаризацій. Проаналізувавши матеріали інвентаризації, а саме кількість

відшкодованих і невідшкодованих нестач, можна виявити вплив результатів інвентаризації на фінансовий стан підприємства.

На наш погляд одним із способів покращення проведення інвентаризації є також застосування при цьому комп'ютерних технологій. Можна майже повністю комп'ютеризувати процес проведення інвентаризації товарів, на яких можна проставити штрих коди. Таке проведення інвентаризації розв'язує відразу декілька проблемних питань, а саме: дотримання об'єктивності, точність результатів, термін проведення, зменшення обсягу трудових затрат. В умовах застосування комп'ютерної техніки і програм бухгалтерського обліку є можливість побудувати таку структуру аналітичного обліку по рахунку “Недостачі і втрати від псування цінностей”, яка дозволить мати будь-яку інформацію для потреб управління.

УДК 336.74(047.2/.3):005:334

ПРИЗНАЧЕННЯ ТА МІСЦЕ ЗВІТУ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

Бабошина О.М., студентка 4 курсу, 5 групи спеціальності
«Облік та оподаткування»
Гуренко Т.О., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Основною інформаційною базою про фінансовий стан суб'єктів господарювання, аналіз та оцінку його фінансово-економічної діяльності є звітність підприємства, яка забезпечує прийняття ефективних економічних рішень. Розвиток правильно організованого бізнесу – це запорука добре налагодженої звітності підприємства. Фінансова звітність підприємств – це система узагальнених показників, які характеризують підсумки фінансово-господарської діяльності за минулий період (квартал, рік).

Розв'язанню теоретичних і методологічних питань формування, аналізу, аудиту та прогнозування фінансової звітності присвячені

дослідження вітчизняних вчених, таких як Ф.Ф. Бутинець, Ю.А. Верига, С.В. Голов, М.Я. Дем'яненко, М.В. Корягін, Г.Г. Кірейцев, П.О. Куцик, В.К. Савчук, В.В. Сопко, В.Д. Слободян, Б.Ф. Усач, В.О. Шевчук ті інші.

Метою дослідження є місце Звіту про рух грошових коштів та його результатів для прийняття управлінських рішень в діяльності підприємства.

Грошові кошти та їх еквіваленти – найліквідніші активи підприємства, тому вони потребують постійного контролю та повного відображення у фінансовій звітності. Стан та рух грошових коштів показується у трьох складових елементах фінансової звітності суб'єктів господарювання.

1. У балансі – відображається наявність грошових коштів на початок та кінець звітного періоду, тому можна визначити лише величину їх зміни.

2. У звіті про фінансові результати відображено лише суму нарахованих доходів та витрат, їх структуру, а також отриманий протягом звітного періоду прибуток.

3. У Звіті про рух грошових коштів відображено надходження та витрачання коштів у звітному періоді за операційним, інвестиційним і фінансовим напрямками діяльності підприємства, що дає більш детальну інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень.

Тому, використання Звіту про рух грошових коштів для організації підприємства є досить актуальним, так як зовнішніх користувачів бухгалтерської інформації цікавить, які основні джерела надходження грошових коштів – операційна діяльність чи інші надходження (вимушена реалізація необоротних активів, виробничих запасів, отримання кредитів), чи спрямовувались грошові надходження на розширення виробництва чи погашення боргів, чи вміє підприємство належно управляти власними коштами.

Отже, для достовірного оцінення фінансового стану підприємства та інформацію щодо його спроможності генерувати позитивні грошові потоки наводять у Звіті про рух грошових коштів.

Варто відмітити, що Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 «Звіт про рух грошових коштів» передбачає два методи розкриття інформації про рух грошових коштів у результаті операційної діяльності – прямий і непрямий, що зазначено і у Національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності. Більшість підприємств застосовують прямий метод складання Звіту про рух грошових коштів, так як інформація у звіті подається за показниками, що дають основу для прийняття управлінських рішень, оскільки зміст статей чітко відображає формат інформаційного середовища.

Можна зробити висновок, що грошові кошти – найліквідніші активи, що забезпечують постійну платоспроможність підприємств, тому грошові потоки мають бути під постійним контролем бухгалтерів та керівників. Враховуючи це, вважаємо за доцільне щоквартально складати Звіт про рух грошових коштів.

УДК 658.5

ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ

Барановська Я.О., магістр 1 курсу, 3 групи спеціальності
«Облік і оподаткування»
Кузик Н.П., к.е.н, доцент

*Національний університет біоресурсів і
природокористування України, м. Київ*

Одним із найважливіших ресурсів, завдяки якому забезпечується ефективне функціонування національної економіки у цілому та окремих суб'єктів господарювання є запаси. Наявність та результативне використання запасів створюють конкурентні переваги, є одним із джерел реалізації ділової активності суб'єктів господарювання. Існує багато методів і систем, що регламентують і оптимізують роботу з запасами (наприклад, допомагають визначити найбільш актуальні рівні запасів і розмір замовлення).

Для оптимального управління запасами використовують метод «ABC», що дає змогу здійснювати контроль, зосередивши увагу на відносно надійній кількості позицій, які є дефіцитними або дуже дорогими. В основі методу лежить Паретто «20 на 80». До групи «А» зазвичай відносять 50% запасів, які є дефіцитними або надто дорогими. До групи «В» 50 – 80%, які займають таку саму частку в загальній вартості запасів. До групи «С» – решту (80 -100%) запасів [1]. На нашу думку, найбільший ефект метод ABC дає в застосуванні з іншим методом – XYZ – аналізом, згідно з яким запаси класифікуються залежно від характеру їх споживання та достовірності прогнозування змін в їх споживанні. Категорія X - це група, що характеризується постійною величиною споживання, наприклад для сировини існують норми витрачання кожного її виду та високою достовірністю прогнозу терміну споживання. До категорії Y належать ресурси, потреба в яких характеризується певними тенденціями, наприклад сезонними коливаннями та середніми можливостями їх прогнозування. Ресурси, що належать до категорії Z використовуються нерегулярно величину їх споживання прогнозувати важко [2].

Прикладом традиційного методу ефективного управління запасами є система з фіксованим розміром замовлення. У цьому випадку обсяг замовлення на запаси незмінний. Ресурси замовляються тоді, коли наявний обсяг запасів досягає свого найменшого рівня, так званої точки замовлення. Систему можливо застосувати, тоді, коли встановлено найменший ліміт на обсяг продукції, що замовляється постачальником; присутні знижки, що відповідають обсягу замовленої продукції; великі витрати на утримання запасів на складах; велика ціна на замовлення. Система «максимум - мінімум» як і одна з попередніх систем, базується на встановленні часових проміжків між оформленням замовлення та розміщенням на складі отриманої продукції. Проте, у цій системі присутня певна особливість: вона розроблена для використання в ситуаціях, коли витрати на управління запасами і організацію нових замовлень прирівнюються до втрат в разі дефіциту.

Система з встановленою періодичністю поповнення запасів до встановленого рівня, призначена для функціонування при стрибкоподібному споживанні запасів. Система управління запасами з фіксованою періодичністю, яка передбачає оформлення замовлень в заплановані часові відрізки з однаковими проміжками між ними (наприклад, раз на тиждень, раз в квартал і т. д.). Якщо закінчується проміжок час між замовленнями, то необхідно проводити обов'язково інвентаризацію наявних запасів і розраховувати розмір нового замовлення [1].

Проаналізувавши усі системи та моделі для удосконалення управління можемо зробити висновок, що в Україні вибір саме того оптимального розв'язку для збільшення ефективності оцінки запасів сприяє збільшенню оборотних коштів, що у результаті дає змогу отримати досить високі прибутки та і взагалі покращити свій фінансовий стан.

Список використаних джерел:

1. Голов С. Ф. Управлінський облік. Підручник [Текст]. К.: ЦУЛ, 2019. 400 с.
2. Моделі управління запасами. URL: - www.agrosvit.info/pdf/3_2016/9.pdf (дата звернення 04.03.2019).

УДК 657: 339.162

ПРИНЦИПИ ОБЛІКУ ТОВАРІВ У РОЗДРІБНІЙ ТОРГІВЛІ

Белаш О.В., студентка 3 курсу (ст), 5 групи спеціальності
«Облік і оподаткування»,
Кузик Н.П., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і
природокористування України, м. Київ*

Бухгалтерський облік товарів у роздрібній торгівлі має специфічні особливості у порівнянні з обліковими процесами суб'єктів господарювання інших видів економічної діяльності. Тому сутність і особливості принципів у роздрібній торгівлі потребують поглибленого дослідження, тим більше, що спостерігається загальна позитивна тенденцію ринку роздрібною торгівлі

України: у 2018 році мало місце збільшення (майже на 12%) продажу у роздрібній торгівлі (у 2018 році загальний оборот торгівлі склав 928556,4 млн гривень [1]).

У сучасних умовах господарювання роздрібна торгівля характеризується великим ускладненням структури. Це зумовлено розширенням масштабів діяльності суб'єктів господарювання, збільшенням кількості їх структурних підрозділів, різноманітністю зв'язків між покупцем і постачальниками, великим асортиментом товарних запасів. Усе це безумно має вплив і на організацію і методику ведення бухгалтерського обліку, яким передбачається забезпечити: правильність документального оформлення, законність і доцільність товарних операцій, своєчасне і правильне відображення їх в обліку; повноту і своєчасність оприбуткування товарних запасів, правильність і своєчасність списання реалізованих та відпущених товарів; контроль за правильною організацією і формуванням цін на товари; недопущення збільшення частки неліквідних товарних запасів, морально застарілих та таких, що не користуються попитом або по яких закінчується термін реалізації [2].

Відповідно, окрім загальних принципів, визначених на законодавчому рівні, пропонуємо виокремлювати специфічні принципи обліку товарних запасів у роздрібній торгівлі, перелік і зміст яких наведено в таблиці.

Таблиця 1

Специфічні принципи обліку товарів у роздрібній торгівлі*

Принципи	Характеристика
маркетингово-комунікаційна інформативність	забезпечення обліковою інформацією в розрізі видів, номенклатури товарів, товарних груп, товарних позицій, сегментів на ринку, постачальників для використання в планування, аналізі і контролі маркетингової діяльності
перманентність	періодична перевірка достовірності облікових даних шляхом проведення перманентних інвентаризацій, здійснення оперативного обліку і контролю в режимі реального часу
аналітична деталізація	достатньо деталізований облік за асортиментом, товарними групами, товарними позиціями, трендовими компаніями, строками постачання, термінами збереження, тощо

*Примітка. пропозиція автора

Отже, з метою посилення місця обліку товарів у системі управління роздрібними торговельними підприємствами слід забезпечити контроль за надходженням товарів і виконанням договорів постачань у напрямках: виконання плану надходження товарів загалом, а також за джерелами надходжень; виконання договірних обов'язків постачальниками за кількістю (об'ємом), асортименту, якістю, строком постачання товарів; своєчасне і повне оприбуткування товарів матеріально відповідальними особами, що є важливою умовою забезпечення збереження товарно-матеріальних цінностей.

Список використаних джерел

1. Роздрібний товарообіг (2018) / [Електронний ресурс]. URL: доступу: [http:// tps://index.minfin.com.ua/ua/economy/trade/retail/2018](http://tps://index.minfin.com.ua/ua/economy/trade/retail/2018) (дата звернення 03.03.2019).

2. Тростянська К. М. Облік реалізації товарів на підприємствах роздрібної торгівлі: практичні аспекти та вдосконалення. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія : Економічні науки. 2018. № 1. С. 7-14. URL.: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjie_2018_1_3 (дата звернення 03.03.2019).

УДК 657

ВИЗНАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ

Біленька А.С. студентка спеціальності «Облік і оподаткування» Шара Є.Ю.,
к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м.
Київ

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про необоротні активи визначені у НП(С)БО 121 «Основні засоби» [1]. Методологічні рекомендації в бухгалтерському обліку основних засобів суб'єктів державного сектору затверджено наказом МФУ 23.01.15р. №11 [2].

Об'єкт основних засобів визнається активом, коли:

існує ймовірність отримання суб'єктом державного сектору майбутніх економічних вигід, пов'язаних з його використанням, та/або він має потенціал корисності для суспільства;

вартість об'єкта основних засобів може бути визначена.

Об'єкт основних засобів оцінюється за первісною вартістю, якою є: вартість придбання у разі придбання за плату; собівартість виробництва у разі самостійного виготовлення (створення); справедлива вартість у разі отримання без оплати від фізичних та юридичних осіб (крім суб'єктів державного сектору); первісна (переоцінена) вартість основних засобів у разі отримання без оплати від суб'єктів державного сектору; залишкова вартість переданого об'єкта основних засобів у разі отримання у результаті обміну на інший актив; умовна вартість у разі відсутності активного ринку.

Особливістю необоротних активів є багаторазове використання їх у процесі діяльності бюджетних установ і збереження початкового зовнішнього вигляду (форми) впродовж тривалого періоду.

Видатки на придбання або створення власними силами активів, віднесених до основних засобів та окремих інших необоротних матеріальних активів, здійснюються за КЕК 3110 «Придбання обладнання і предметів довгострокового користування»

Оплата транспортних послуг (за умови, якщо вартість таких послуг не передбачено договором на придбання основних засобів та не включено до вартості таких об'єктів) здійснюються за КЕК 2240 «Оплата послуг (крім комунальних)». ПДВ, включений до ціни товарів, робіт і послуг, оплачується за тим КЕК, за яким здійснюється основний платіж, або за КЕК 2800 «Інші поточні видатки», якщо сплата податку відноситься до податкового кредиту платника ПДВ.

Під час введення об'єктів основних засобів, інших необоротних активів в експлуатацію їх вартість не відноситься на фактичні видатки, як це було раніше. Вартість уведених в експлуатацію необоротних активів слід відносити на фактичні видатки протягом строку їх корисного

використання шляхом нарахування амортизації (раз на рік або щокварталу за рішенням установи) .

Визнання об'єкта основних засобів активом суб'єкта державного сектору припиняється у разі його ліквідації, вибуття внаслідок продажу, передачі без оплати або невідповідності критеріям визнання активом.

Надходження, отримані в результаті продажу основних засобів, вважаються доходами суб'єкта державного сектору, крім доходів від продажу майна, які вважаються доходами відповідного бюджету.

Фінансовий результат від вибуття об'єктів основних засобів визначається вирахуванням з доходу від вибуття основних засобів їх залишкової вартості, непрямих податків і витрат, пов'язаних з вибуттям основних засобів.

У разі вибуття об'єкта основних засобів з балансу списуються його первісна (переоцінена), балансова вартість та сума накопиченого зносу.

Усі вузли, деталі, матеріали та агрегати розібраного та демонтованого обладнання, придатні для ремонту іншого обладнання чи для подальшого використання, а також матеріали, отримані в результаті списання основних засобів, оприбутковуються з відображенням на рахунках бухгалтерського обліку запасів.

Непридатні для використання вузли, деталі, матеріали та агрегати оприбутковуються як вторинна сировина (металобрухт тощо).

Сума оприбуткованих матеріалів, отриманих від ліквідації та розбирання необоротних активів, які залишені для ремонту та інших потреб установи, визнається доходом спеціального фонду суб'єкта державного сектору.

Отже, модернізація бухгалтерського обліку необоротних активів бюджетних установ потребує вдосконалення методології та нормативно-правової бази: поглиблення норм методичних рекомендацій, інструкцій та надання роз'яснень щодо аспектів визнання та переоцінки необоротних активів; деталізації порядку визначення справедливої та ліквідаційної

вартості; уніфікації норм законодавчих положень щодо відображення на рахунках та у формах звітності інформації про необоротні активи.

Список використаних джерел:

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 «Основні засоби», затверджене наказом Мінфіну від 12.10.2010 р. № 1202
2. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів суб'єктів державного сектору, затверджені наказом Мінфіну від 23.01.2015 р. № 11.

УДК 657 : 331.2

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ

Білодон Д.Д., студентка 5 курсу, 2 групи спеціальності «Облік і оподаткування»
Гуцаленко Л.В., д.е.н., професор

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Організація та методика обліку розрахунків з оплати праці в умовах переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності потребують удосконалення, яке спрямоване на формування прозорої системи розрахунків із персоналом.

Проблемним питанням обліку розрахунків з оплати праці та шляхам їх вдосконалення присвячено праці багатьох науковців. Серед вітчизняних вчених можна виділити праці: Білухи М.Т., Бутинець Т.А., Голова С.Ф., Гуцаленко Л.В., Дорош Н.І., Сопка В.В., Усача Б.Ф. та інші. Однак розвиток суспільства та орієнтація обліку на міжнародні стандарти спонукають до змін законодавчої бази України та визначають зміни у методичних підходах до формування достовірної інформації у фінансовій звітності господарюючих суб'єктів. Помилка, яка допущена при нарахуванні заробітної плати

автоматично зумовлює цілу серію помилок, які призводять до негативних наслідків.

Облік праці та її оплати займає значну складову серед розрахункових операцій на підприємстві і має бути організований належним чином, оскільки є трудомістким та потребує значної уваги. На певних підприємствах присутні неофіційні позаоблікові нарахування й виплати заробітної плати працівникам без сплати встановлених законодавством податків та платежів, даний момент вимагає удосконалення існуючих підходів бухгалтерського обліку.

Останім часом відбуваються динаміка постійних змін у прожитковому мінімумі та мінімальній заробітній платі, розміру податкової заробітної плати, не проведення індексації заробітної плати та компенсацій за невикористані соціальної пільги, оскільки від цього залежить розмір утримань з доходу фізичних осіб. Не менш важливими проблемами обліку розрахунків з оплати праці є примусова відпустка працівників за власний рахунок, переведення працівників на неповний робочий день, затримка виплати відпусткних працівниками.

До шляхів удосконалення оплати праці працівників можна віднести: підвищення матеріальної зацікавленості працівників, преміювання, надбавки, надання відпусток; вдалий вплив на трудову мотивацію персоналу який виявляється саме тоді, коли працівник бачить, що він цінний для організації; запровадження соціального пакету, оскільки він передбачає надання роботодавцем благ у вигляді пільг, відшкодувань своїх втрат, пов'язаних із роботою.

Враховуючи наявні проблеми та пропозиції вдосконалення обліку, доцільно у наказі про облікову політику вказати на методи ведення обліку розрахунків із працівниками, зокрема: обґрунтувати вибір форм оплати праці, виокремити чинники підвищення продуктивності праці; відкоригувати графік документообігу щодо первинного відображення відпрацьованого часу та виконаних робіт працівниками підприємства, де вказати виконавців та строки складання документів, які пов'язані з обліком оплати праці, що

сприятиме розподілу функцій між адміністративним персоналом вищої та середньої ланок.

Узагальнюючи вище викладене, можна дійти висновків, що організацію обліку оплати праці на підприємстві доцільно здійснювати виважено з дотриманням нормативно-правових актів та врахуванням всіх мотивуючих факторів які впливають на ефективність та продуктивність праці та забезпечують достовірне інформаційне поле для внутрішніх та зовнішніх користувачів.

УДК 657.422.1 : 336.71

ПЕРСПЕКТИВИ ТА МОЖЛИВОСТІ СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ У ВІДПОВІДНОСТІ ДО ВИМОГ МСФЗ В УКРАЇНІ

Борисов І.В., студент М1 курсу, 2 групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Гуренко Т.О., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування
України, м. Київ*

Міжнародні стандарти фінансової звітності (IFRS/IAS) все найчастіше використовуються у всьому світі. В більшості країн Європи їх прийняли як обов'язкові, та кількість таких країн зростає. Поширення МСФЗ може пояснюватися тим, що фінансова звітність, використовується при фондовому ринку різними інвесторами, тому всі міжнародні організації вимагають упровадження МСФЗ.

Проте складання фінансової звітності в Україні за міжнародними стандартами пов'язано з багатьма труднощами, зокрема, відсутністю прямих методичних рекомендацій з боку держави щодо приведення національної звітності у відповідність до вимог міжнародних стандартів та браком кваліфікованих спеціалістів у сфері застосування МСФЗ. Але незважаючи на це, Україна повинна і надалі, крок за кроком, рухатись до міжнародних

стандартів ведення обліку та подання звітності. Адже, перехід на МСФЗ підвищує інвестиційну привабливість компанії та довіру до неї з боку власників капіталу, сприяє співпраці з міжнародними компаніями.

Тому дане питання є актуальним саме для України. Вивчення і впровадження міжнародних стандартів є необхідним для розвитку економічних відносин України із зарубіжними країнами.

Використання фінансових звітів, складених за міжнародними стандартами мають ряд переваг:

1. прискорення процесу гармонізації стандартів шляхом зіставності і прозорості, незалежно від країни або галузі;
2. задоволення усіх потреб внутрішніх та зовнішніх користувачів фінансової звітності;
3. об'єктивність, зіставність та відповідність потребам користувачів фінансових звітів, складених за міжнародними стандартами;
4. сприяння підвищенню цікавості, доступності і зрозумілості до фінансової інформації серед іноземних користувачів, які мають у країні свої активи;
5. можливість задовільнити та зацікавити фінансовою інформацією іноземних інвесторів;
6. вільний доступ до міжнародних ринків капіталу.

Процес застосування міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) має бути поступовим та цілеспрямованим, недоліки вітчизняної системи бухгалтерського обліку повинні усуватися відповідно до вимог ринкової економіки.

При використанні МСФЗ відкриваються такі можливості, як оперативне формування звітності для інвесторів, іноземних банків та зарубіжних контрагентів, що дозволить українським підприємствам швидше та ефективніше вийти на міжнародний ринок. Звітність підприємства, яке буде складане за МСФЗ, зможуть перевірити та підтвердити світові аудиторські компанії, що дасть більше довіри для підприємства, отримає

міжнародне визнання та високу репутацію. Завдяки звітності зіставленою за міжнародними стандартами, можливо зробити об'єктивну оцінку стану підприємства за міжнародними критеріями та приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Отже, складання фінансової звітності за міжнародними стандартами відкриває багато можливостей і має безліч переваг, які незаперечні для більшості користувачів фінансової звітності. МСФЗ можна розцінювати як інструмент глобалізації економіки і створення більш тісних світових господарських зв'язків.

УДК 657.42

ВИРОБНИЧІ ЗАПАСИ ЯК ОБ'ЄКТ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Василенко М.Ю., здобувач вищої освіти 2 курсу, Охота Н.В., здобувач вищої освіти 2 курсу, напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит» Дубініна М.В., д.е.н., професор

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

Матеріальні витрати становлять 25 – 65 % собівартості реалізованої продукції, а отже від достовірності відображення в бухгалтерському обліку та звітності операцій з виробничими запасами залежить правильність визначення основних показників, які характеризують результати господарської діяльності та реальний фінансовий стан підприємств, що є важливим для користувачів інформації. Проте правильність та ефективність обліку і аналізу операцій з виробничими запасами залежить від чіткого дотримання норм чинного законодавства.

В обліковій літературі зустрічаються багато різних понять, пов'язаних із запасами, проте, слід врахувати, що кожне з них має власне тлумачення. Так, в обліковій літературі часто застосовуються поняття «виробничі запаси», замінене поняттям «матеріали». Деякі автори при визначенні поняття

«матеріальні оборотні активи» застосовують термін «цінності». Однак, поняття «цінність» є описовою категорією, ознакою, якісним показником, що характеризує запаси як економічні елементи, які мають користь для їх власника і можуть принести йому економічні вигоди.

Запаси відносять до складу оборотних активів, тому що вони можуть бути перетворені на грошові кошти протягом року або одного операційного циклу.

Міжнародними стандартами оцінки передбачені загальні поняття, що використовуються для оцінки майна та відображення його у фінансовій звітності. При цьому мається на увазі, що: ринок — система, в якій товари переходять від продавця до покупця за допомогою цінового механізму; ціна — певна грошова сума, що вимагається, припускається або сплачується за товар; собівартість — ціна, що сплачена за товар, або сума, що необхідна для його виробництва.

Питання оцінки запасів досить дискусійне. У світовій та вітчизняній літературі є різні підходи щодо оцінок та їх класифікації. Досить поширена думка класифікувати оцінки за групою ознак: стосовно вимірювального об'єкта (індивідуальні і агрегатні); за суб'єктом вимірювання (історичні, калькуляційні); за критеріями визначення оцінок (об'єктивні, суб'єктивні); за моментом визнання оцінок (минулі, сучасні, майбутні); за методами розрахунків оцінки (початкова, відновлювальна, реалізаційна, рентна).

Вартість виробничих запасів займає велику частину у собівартості готової продукції. Одним з джерел зниження собівартості готової продукції, а й одночасно і підвищенням рентабельності підприємства – є найбільш ефективно використання виробничих запасів.

При великій номенклатурі матеріальних цінностей для раціонального обліку, якісного контролю, уникнення помилок в обліку, попередження фактів пересортиці запаси розподіляють на дрібніші групи.

З цією метою на підприємстві може бути розроблений докладний класифікатор матеріальних цінностей, в якому матеріали систематизувалися

по групах, підгрупах, видах або сортах. Кожному найменуванню, марці, сорту, розміру привласнюється номенклатурний номер (шифр).

При розгляді нормативних документів та літературних джерел можна сказати, що облік та контроль виробничих запасів в Україні базується на загальноприйнятих методологічних принципах, передбачених міжнародними стандартами і враховують особливості національної системи бухгалтерського обліку.

УДК 657.241+657.424

ОБЛІКОВА ІНФОРМАЦІЯ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Веселовська Я. І., студентка 4 курсу спеціальності «Облік і аудит»
Даньків Й. Я., к.е.н., професор

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Ефективний розвиток інвестиційної діяльності в Україні неможливий без наявності своєчасної і достовірної облікової інформації для забезпечення належного управління інвестиційною діяльністю.

Поставлено завдання дослідити поняття сутті інвестицій та визначити основні підходи щодо покращення формування облікової інформації для потреб управління інвестиційною діяльністю.

Проблеми формування облікової інформації про інвестиції досліджувались у багатьох дослідженнях українських науковців, зокрема: М.І. Бондаря, Ф.Ф.Бутинця, С.Ф. Голова, І.В. Гуцайлюка, Й.Я. Даньківа, Г.Г. Кірейцева, Я.Д. Крупки, М.В. Кужельного, та інших. Але автори статті вважають за необхідне дослідити лише окремі підходи до управління, обліку і контролю інвестицій, підвищення їх аналітичності з метою забезпечення більш ефективного управління інвестиційною діяльністю.

Інвестиції це грошові кошти, матеріальні і нематеріальні ресурси, які мають свій об'єкт, мету, напрямки, джерела фінансування, управління якими приводить до досягнення доходу або соціального ефекту.

Для формування облікової інформації про інвестиційну діяльність за Планом рахунків бухгалтерського обліку, передбачено наступні рахунки для обліку інвестицій 14 «Довгострокові фінансові інвестиції», 15 «Капітальні інвестиції», 35 «Поточні фінансові інвестиції».

Ведення обліку і одержання необхідної фактичної облікової інформації за таких умов знижує оперативність і контрольну-аналітичну функцію самого обліку. Більше того перелік аналітичних рахунків, які в значній мірі засвідчують класифікацію інвестицій повністю не відповідає тим класифікаційним ознакам, які закладені в економіці підприємств, мікроекономіці.

Вважаємо, що тут потрібні значні конкретні зрушення з обох сторін, як з позиції економіки підприємств так і бухгалтерського обліку. На нашу думку, в першу чергу потрібна незначна реорганізація плану рахунків. З метою покращення інформативної функції обліку про інвестиційну діяльність підприємств рекомендується ввести в план рахунків замість трьох, один загальний рахунок «Фінансові та капітальні інвестиції» і в якості субрахунків першого порядку запропонувати класифікацію інвестицій за формами: валові, чисті, реальні(капіталовкладення), інноваційні, інтелектуальні та екологічні інвестиції. Такий порядок обліку та регулювання інвестиційної діяльності дасть можливість визначити напрям та ефективність використання коштів. Звичайно з метою більшої аналітичності можна ввести і субрахунки другого і третього порядку, виходячи з існуючої класифікації та субрахунків, які були запропоновані в Плані рахунків: інвестиції пов'язаним сторонам, інвестиції непов'язаним сторонам, капітальне будівництво та придбання основних засобів, придбання інших необоротних активів, придбання нематеріальних активів, еквіваленти грошових коштів, інші поточні фінансові інвестиції і т.д.

Запропонована схема обліку та контролю має ознаки системного підходу, щодо використання операцій по інвестиційній діяльності підприємств і дозволяє здійснювати контроль на усіх стадіях і завдяки цьому

підвищується інформативність за інвестиційною діяльністю з введенням субрахунків другого та третього порядку, зростає аналітичність, рівень контролю та оперативність ефективного використання інвестиційних ресурсів.

Автор має намір і надалі продовжувати дослідження у напрямі підвищення аналітичності показників облікової інформації з метою підвищення ефективності здійснення інвестиційної діяльності суб'єктами господарювання.

УДК 657:336.263:330.522.4:336.27

МЕТОДИ НАРАХУВАННЯ РЕЗЕРВУ СУМНІВНИХ БОРГІВ

Волик А.О., студентка 4 курсу 4 групи спеціальності «Облік і аудит»,

Гуцаленко Л.В., д.е.н., професор

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Наявність дебіторської заборгованості в умовах сьогодення є необхідністю, що викликана умовами господарювання сучасних підприємств. Тому її правильне та економічно обґрунтоване відображення в обліку слугує запорукою прийняття ефективних управлінських рішень.

Питанням облікового відображення розрахунків з дебіторами займалися М. Т. Білуха, Ф. Ф. Бутинець, Г. Г. Кірейцев, М. Ф. Огійчук, І. та інші.

Відповідно до П(С)БО 10 дебіторська заборгованість, яка підлягає резервуванню, має водночас відповідати цілій низці характеристик:

- 1) бути поточною, тобто виникати під час нормального операційного циклу або підлягати погашенню протягом 12 місяців з дати балансу;
- 2) бути фінансовим активом — контрактом, який дає право отримати грошові кошти або фінансові активи від іншого підприємства;
- 3) не бути придбаною підприємством і не призначатися для продажу.

Для розрахунку і створення резерву сумнівних боргів до уваги беруться сумнівна та безнадійна заборгованості.

Згідно П(С)БО 10 величина резерву сумнівних боргів визначається за одним із методів:

- 1) застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості;
- 2) застосування коефіцієнта сумнівності.

Використання першого методу передбачає аналіз платоспроможності кожного дебітора. Цей метод застосовується у випадку, якщо кількість покупців (замовників) незначна або якщо дебіторська заборгованість не пов'язана з реалізацією товарів (робіт, послуг).

При використанні другого методу дебіторська заборгованість групується за строками її непогашення. Якщо покупець прострочив строк оплати, то є імовірність того, що заборгованість може бути не погашена. Чим більший строк несплати, тим більша вірогідність її непогашення.

Розглянемо порівняльну характеристику цих методів на основ думок науковців щодо їх застосування.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика способів розрахунку коефіцієнту сумнівності

Переваги	Недоліки
I. Визначення питомої ваги безнадійних боргів у чистому доході	
1. Порівняна простота розрахунку. 2. Дотримання принципу обачності.	1. Недотримання принципу відповідності доходів та витрат (періоди, у яких була здійснена безнадійна реалізація та відображені безнадійні борги є різними). 2. Можливість застосування лише за наявності тісного взаємозв'язку між обсягом реалізації та сумою безнадійних боргів за попередні роки.
II. Класифікація дебіторської заборгованості за строками погашення	
1. Грунтується на інформації, що є в наявності в бухгалтера. 2. Можливість застосування підприємствами з великою кількістю дебіторів.	1. Труднощі, пов'язані з неможливістю розподілу дебіторів (через різні терміни погашення), трудомісткий процес розрахунку. 2. Відсутність нормативного регулювання кількості попередніх періодів, необхідних для розрахунку. 3. Коефіцієнт сумнівності за заборгованостями дебіторів колишніх періодів застосовується для оцінки теперішніх дебіторів, що не є цілком коректним. 4. Відсутня можливість оперативного контролю за переміщенням «сумнівних» дебіторів з однієї групи сформованої за строками непогашення в іншу.
III. Визначення середньої питомої ваги, списаної протягом періоду дебіторської заборгованості	
1. Грунтується на інформації, що є в наявності в бухгалтера. 2. Дотримання узгодженості доходів та витрат.	1. Трудомісткий через використання великого обсягу інформації (за 3-5 років). 2. Визначення теперішнього резерву на основі минулого досвіду.

Отже, підприємство самостійно обирає метод нарахування резерву сумнівних боргів та у разі потреби – спосіб визначення коефіцієнта сумнівності, про що зазначається в наказі про облікову політику підприємства.

З метою удосконалення методики резервування пропонуємо створювати покриття резервів. Це дозволить отримати реальне покриття створеним резервам та у випадку настання подій, пов'язаних зі створенням резерву, забезпечити подальшу безперебійну роботу підприємства за рахунок фондів, що дозволить уникнути появи точок розриву в кругообігу капіталу підприємства.

УДК 657.371

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Гуцаленко Л.В., д.е.н., професор; Гаврилова Н.О., студентка 5 курсу 2
групи, спеціальності «Облік і оподаткування»

*Національний університет біоресурсів і природокористування України, м.
Київ*

Особливості становлення ринку, складні тенденції в реалізації способів і методів державного регулювання в Україні зумовили необхідність пильної уваги до теорії та практики інвентаризації на підприємстві.

Інвентаризація є одним із основних методів обліку і контролю, який застосовується для того, аби зберегти правильність показників обліку і перешкоджати можливим розбіжностям. Проведення інвентаризації дає можливість виявити відхилення між даними бухгалтерського обліку та фактичною наявністю активів, власного капіталу і фінансових зобов'язань підприємства, здійснити перевірку документального оформлення і

відображення в обліку господарських операцій, обґрунтувати правильність показників звітності господарюючого суб'єкта.

Лише результати проведеної інвентаризації дозволяють виявити помилки при здійсненні подвійного відображення господарських операцій, окремих фактів господарського життя на бухгалтерських рахунках.

Інвентаризація розрахункових операцій забезпечує дотримання таких вимог до балансу та звітності, як правдивість і реальність. Проведення інвентаризації дає можливість отримати інформацію, без якої такі елементи методу бухгалтерського обліку, як баланс так і звітність втрачають функцію способу пізнання дійсності.

Інвентаризація важлива тим, то дає можливість одержати інформацію про загальний стан активів і, відповідно, робити висновки з приводу майнового та фінансового стану підприємства, тобто про його величину та можливості, про те, наскільки наявні ресурси дозволяють йому розгорнути господарську діяльність, в якій мірі воно потребує фінансової допомоги.

Для вирішення основних завдань, що розв'язуються в процесі інвентаризації, необхідним є організаційне, технічне, економічне, юридичне та обліково-аналітичне забезпечення.

Інвентаризація – це передбачений законом спосіб перевірки та документального підтвердження, необхідний для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Під час інвентаризації активів і зобов'язань перевіряють і документально підтверджують їх наявність, стан, відповідність критеріям визнання та оцінку. Тому проведення інвентаризації є обов'язковим перед складанням річної фінансової звітності. Адже це передбачено нормами: ч. 1 ст. 10 Закону № 996; п. 7 розд. I Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженого наказом Мінфіну від 02.09.2014р. № 879. Тому щорічно всі підприємства зобов'язані проводити інвентаризацію своїх активів і зобов'язань.

Останнім часом багато хто з підприємців ставиться до інвентаризації як до чогось зайвого, непотрібного. Дедалі частіше трапляються факти проведення формальної інвентаризації, коли члени комісії просто переписують дані для описів із бухгалтерських книг. На практиці бувають випадки, коли така інвентаризація призводить до негативних наслідків. Особливо велику роль інвентаризація відіграє на підприємствах з матеріалоємним виробництвом, в роздрібній торгівлі, де з її допомогою можна вчасно і майже безпомилково виявити нестачі або лишки сировини чи товарів, миттєво позбутися нечесних і непорядних працівників, оперативно і, головне, вчасно вносити корективи в бухгалтерський облік.

Отже, правильне проведення інвентаризації впливає на ефективність отриманих результатів. Серед питань з удосконалення інвентаризації варто звернути увагу на форми документів, розрахунок оптимальної чисельності членів інвентаризаційної комісії та їх склад, складання графіка проведення інвентаризації. Найбільше уваги приділити дотриманню принципів проведення інвентаризації, як основи вдосконалення даного процесу та підвищення його ефективності.

УДК 657-021.414(477+100)

ОБЛІК ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В УКРАЇНІ за П(С)БО ТА МСБО

Гайдученко Т.М., студентка 3 курсу, 2 групи спеціальності

«Облік і оподаткування»

Калюга Є.В., д.е.н., професор

Національний університет біоресурсів і

природокористування України, м. Київ

В умовах прискорення глобалізаційних та інтеграційних процесів, що стосуються усіх сфер життя суспільства, у тому числі і економіки, суттєве місце займають бухгалтерський облік та інформаційне забезпечення. Питання обліку основних засобів, як невід'ємної умови функціонування всіх

суб'єктів господарювання, у вітчизняній та міжнародній системах потребують вивчення та аналізу задля необхідної гармонізації та уніфікації.

Питанням обліку основних засобів займалися такі вчені, як Ф.Ф. Бутинець, С.О. Левицька, В.М. Жук, В.Ф. Палій, М.В. Кужельний, С.Ф. Голов, О.М. Петрук, М.І. Скрипник та інші. Проте існуючі у країні євроінтеграційні, а також світові глобалізаційні процеси вимагають подальшого вивчення та удосконалення даних питань.

В Україні більшість підприємств для обліку основних засобів використовують Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» (надалі – П(С)БО 7), основою для якого є Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» (надалі – МСБО 16).

Основними критеріями, яким мають відповідати основні засоби як згідно МСБО 16, так і згідно П(С)БО 7, є: контрольованість, матеріальність, використання більше одного періоду, можливість достовірного визначення вартості, гарантована економічна вигода внаслідок використання. І вітчизняна, і міжнародна практика визнає, що основні засоби утримуються задля таких цілей: використання у виробництві, постачання товарів, надання послуг, виконання соціально-культурних функцій, здійснення адміністративних функцій. Тобто, у МСБО 16 та П(С)БО 7 визначення основних засобів є однаковим, але інші аспекти значно відрізняються, що представлено у табл. 1.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика складових стандартів П(С)БО 7 та МСБО

16

П(С)БО 7	МСБО 16
Механізм переоцінки	
Індексаційний	Коригування валової вартості та накопиченої амортизації Метод «згортання» тимчасової експлуатації
Первісна оцінка безоплатно отриманих основних засобів	
Первісна вартість дорівнює справедливій вартості	Спеціальних положень немає
Ліквідаційна вартість та строк корисної експлуатації	

Слід переглядати на кінець кожного фінансового року та, якщо очікування відрізняються від попередніх оцінок, зміну слід відображати як зміну в обліковій оцінці	Спеціальних положень немає
Фінансовий елемент	
Немає спеціальних правил обліку для операцій купівлі основних засобів на умовах відтермінування платежу	Передбачене правило для операцій купівлі із відтермінуванням платежу
Методи нарахування амортизації	
Прямолінійний метод	Прямолінійний метод
Метод зменшення залишкової вартості	Метод зменшення залишку
Метод прискореного зменшення залишкової вартості	–
Кумулятивний метод	–
Виробничий метод	Метод суми одиниць продукції
Амортизація при тимчасовій відсутності експлуатації	
Тимчасове припинення амортизації	Амортизацію не припиняють

Необхідно врахувати наявні відмінності та внести зміни в П(С)БО 7. Наближення положень П(С)БО 7 до МСБО 16 дозволить наблизити вітчизняну методологію до міжнародної, сприятиме залученню у країну іноземних коштів та виходу вітчизняних виробників на ринки зарубіжних країн.

Варто проводити подальші дослідження з метою виявлення розбіжностей між П(С)БО та МСБО задля гармонізації національної системи бухгалтерського обліку.

УДК 657

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ФІФО У БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ

Дуда Ю.І., студентка 2 курсу, 2 групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Гуренко Т.О., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Важливою складовою під час виробничої діяльності підприємства являються виробничі запаси. Як зазначають деякі науковці, виробничі запаси – це запаси засобів виробництва, які знаходяться на складах суб'єктів господарювання та потрібні для забезпечення безперервного виробничого процесу.

Важливе значення мають питання обліку витрачених запасів, оскільки це є передумовою подальшого розвитку виробництва на підприємствах. Облік витрачених виробничих запасів – якісна інформація про їх наявність та рух, що має суттєве значення в управлінні виробничою діяльністю та в контролі за зберіганням матеріальних цінностей підприємства. Відповідно до П(С)БО 9 «Запаси», визначено п'ять методів вибуття виробничих запасів.

Метою даної роботи є дослідження переваг та недоліків застосування метода ФІФО на підприємстві для обліку витрачених запасів.

До переваг даного методу можна віднести:

- залишки запасів у балансі підприємства на кінець звітної періоду знаходять своє відображення за цінами, найбільш наближеними до реальної ситуації, так як оцінка запасів методом ФІФО ґрунтується на припущенні, що запаси використовуються у тій послідовності, у якій вони надходять на підприємство. Тому що, метод ФІФО базується на визначенні, що ті одиниці запасів, які були придбані першими, першими і вибувають;

- простота ведення обліку та методика розрахунку, що значно прискорить роботу бухгалтера і надасть можливість позбутися від усіх зайвих залишків за звітний період;

- метод ФІФО зручний у використанні, а саме на тих підприємствах, де придбані виробничі запаси використовуються першими. Даний фактор особливо актуальний для підприємств, що мають справу із продукцією, яка швидко псується;

- даний метод призводить до завищених показників прибутку, але є позитивним для залучення інвестицій.

Попри всі позитивні сторони використання даного методу виникають певні негативні. Під час застосування методу ФІФО виникають певні недоліки. Метод ФІФО доцільно застосовувати в умовах девальвації національної грошової одиниці чи за умови постійного падання рівня цін на сировину. В умовах інфляції застосування цього методу призводить до заниження собівартості продукції, оскільки витрачання матеріалів відбувається нерівномірно – вартістю першої партії можуть бути списані цінності, що надійшли за більшою ціною.

Також, при розрахунку методом ФІФО, відбувається завищення податкових платежів і фінансових показників компанії у випадку, коли витрачання матеріалів проводиться нерівномірно.

Застосування методу ФІФО на підприємстві ускладнює процес планування витрат компанії, що призводить до погіршення механізму управління підприємством. Свідомо високі дані призводять до ведення некоректної політики подальшого розвитку підприємства.

Отже, можна зробити висновок, що метод ФІФО простий у використанні, забезпечує відображення в балансі суми запасів, яка приблизно дорівнює поточній ринковій вартості. Проте недоліком є відображення нереальних доходів, що призводить до невиправданого завищення прибутку, а як наслідок збільшення податку на прибуток. У той же час висока сума прибутку у звітності є позитивним моментом при необхідності залучення інвесторів.

УДК 658.27:336

ЛІКВІДНІСТЬ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

Заболотна С.П., студентка 1-М курсу 1 групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Савчук В.К., д.е.н., професор

*Національний університет біоресурсів і
природокористування України, м. Київ*

Актуальність роботи полягає в потребі пошуку можливостей підвищення ліквідності дебіторської заборгованості, оскільки товарооборот з кожним роком зростає, а відповідно збільшуються масштаби дебіторської заборгованості, що негативно впливає на діяльність суб'єктів господарювання.

Метою даної роботи є уточнення поняття «ліквідність» та визначення сутності «ліквідність дебіторської заборгованості».

Фінансовий стан підприємств можна оцінювати з точки зору його короткострокової і довгострокової перспектив. У короткостроковій перспективі критерієм оцінки фінансового стану підприємства є його ліквідність і платоспроможність, тобто спроможність своєчасно і в повному обсязі розрахуватися за короткостроковими зобов'язаннями. Термін «ліквідний» передбачає безперешкодне перетворення майна в найліквідніші активи - гроші. Ліквідність підприємства — це спроможність його активів стати найпридатнішими для своєчасного розрахунку за першочерговими платежами.

Отже, **ліквідність** – це можливість швидкого переведення активу в готівку з мінімальними витратами без істотної втрати його вартості.

Залежно від ступеня ліквідності, тобто швидкості перетворення в гроші, активи підприємства, поділяються на групи:

1. Найліквідніші активи - гроші (монети та паперова готівка).
2. Активи, що швидко реалізуються - банківські депозити за вимогою (оскільки вони можуть бути переведені в готівку за вимогою клієнта), ліквідна готова продукція, реальна дебіторська заборгованість тощо.
3. Активи, що реалізуються повільно – виробничі запаси та незавершене виробництво.
4. Важкореалізовані активи – основні засоби, довгострокові біологічні активи, нематеріальні активи, незавершене виробництво тощо.

Отже, під ліквідністю будь-якого активу слід розуміти можливість перетворення його в гроші, а ступінь ліквідності визначається тривалістю

періоду, протягом якого відбувається це перетворення. Чим коротший цей період, тим вищою є ліквідність даного виду активів.

Дебіторська заборгованість — також ліквідний актив, оскільки передбачається, що дебітори оплатять рахунок у найближчому майбутньому (в цьому випадку ми віднесемо її до другої групи ліквідності).

Ліквідність дебіторської заборгованості характеризується її якістю, під якою розуміють вірогідність одержання цієї заборгованості в повній сумі в установленій термін. Показником цієї вірогідності є термін утворення заборгованості, а також питома вага простроченої заборгованості в загальній сумі. Практика діяльності господарських суб'єктів свідчить: чим більший строк дебіторської заборгованості, тим нижча вірогідність її одержання.

Ліквідність дебіторської заборгованості визначається її оборотністю, яку оцінюють за показниками:

- тривалість періоду погашення дебіторської заборгованості, або період інкасації (кількість днів перебування коштів у дебіторській заборгованості-ПДЗ), який визначається за формулою (1):

$$\text{ПДЗ} = (360 * \text{СДЗ}) / \text{Дохід, де} \quad (1)$$

СДЗ-середньорічна хронологічна сума дебіторської заборгованості;

- коефіцієнт оборотності (швидкість обороту дебіторської заборгованості-ОДЗ), який визначається за формулою (2):

$$\text{ОДЗ} = \text{Дохід} / \text{СДЗ} \quad (2)$$

Висновки. Ліквідність дебіторської заборгованості є важливим чинником успішної діяльності підприємства. Одночасно необхідно порівнювати поточну дебіторську заборгованість з кредиторською, оскільки рівноважна їх зміна свідчить про належний стан платіжно-розрахункової дисципліни підприємства.

ПРОБЛЕМИ ОЦІНКИ СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ В УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ

Захаров Д.М., PhD студент

071 «Облік і оподаткування»

Житомирський державний технологічний університет, Житомир

Попри значну увагу, яка приділяється дослідженню соціального капіталу, проблема визначення факторів, що здійснюють вплив на соціальний капітал залишається невирішеною. Для оцінки соціального капіталу, потрібно застосовувати інтегральний показник, що враховував би його специфічність. Рейтинг добробуту країн світу, який складається Legatum Institute пропонує свій кількісний вимір – індекс соціального капіталу, який є одним з елементів рейтингу Prosperity Index¹. Індекс складається з 10 елементів: благодійність, допомога при вирішенні проблем, допомога незнайомцю, неофіційна допомога, можливість знайти друга, повага, довіра до місцевої влади, право голосу, волонтерство, явка виборців (скоригована за рівнем демократичності). Однак, дані елементи направлені на оцінку соціального капіталу на макрорівні, тобто на рівні держави.

На нашу думку, важливішою є проблема виміру соціального капіталу на мікрорівні – рівні підприємства. Серед великої кількості форм капіталу, соціальний має найбільше ознак суспільного ресурсу, адже на його основі формується мережа соціальних зв'язків, що використовується для передачі інформації, економії ресурсів, посилення довіри, формування індивідуальної репутації і перетворення її в конкурентну перевагу підприємства. Соціальний капітал позитивно впливає на мобілізацію ресурсів для реалізації проектів, поширення достовірної інформації між економічними суб'єктами, взаємне навчання правилам поведінки як на ринку так і в суспільстві. В умовах гібридної війни переваги, які отримує підприємство набуває особливо

---

¹ The Legatum prosperity index [Електронний ресурс]. – Access mode : <http://www.prosperity.com>.

важливого значення, враховуючи те, що зростає рівень як зовнішніх, так і внутрішніх загроз розвитку та ведення діяльності.

Підприємство потрібно розглядати як соціальну систему, оскільки саме воно як окремий суб'єкт розпоряджається ресурсами так, що в результаті утворюється прибуток. Підвищення рівня соціального капіталу надає низку конкурентних переваг, утримання і розвиток яких не потребує значних матеріальних витрат, як оновлення матеріально-ресурсної бази чи розробка нової лінії продукції, що важливо для умов гібридної війни, де присутній вищий рівень обмеженості ресурсів. Досконалим прикладом розвитку соціального капіталу є підприємства скандинавських країн. Їх феномен полягає в особливому зв'язку між мотивацією до успіху, доступом громадян до різних соціальних можливостей, а також своєрідною культурою, яка базується на цінностях, які не мають відношення до фінансово-економічного благополуччя (музика, література, живопис).

Важливим з точки зору оцінки соціального капіталу підприємства є запропонований підхід Ф. Фукуями. Вчений пропонує оцінювати соціальний капітал підприємства при визначенні різниці в його ринковій вартості до придбання та після. Оскільки, ринкова ціна відображає вартість матеріальних та нематеріальних активів. Соціальний капітал є складовим елементом нематеріальних активів, куди також відносяться: гудвіл, інтелектуальний капітал, майбутні економічні вигоди, що очікуються при придбанні підприємства. Перевищення ціни над ринковою вартістю активів розглядається як надбавка за очікувані майбутні економічні вигоди. Різниця, що утворюється, не відображає чисту вартість соціального капіталу, оскільки включає в себе і вартість людського капіталу, але, безумовно, становить вагому частку.

Проблема оцінки соціального капіталу підприємств є актуальною та потребує методичного вдосконалення, оскільки в сучасних умовах розвитку економіки, нематеріальні фактори набувають все більшого значення.

УДК 657.

ЗАРОБІТНА ПЛАТА ЯК ОБ'ЄКТ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Калюга О.О., студент 3 курсу 2 групи спеціальності
«Облік і оподаткування»

Кузик Н.П., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України, м.
Київ*

Облік заробітної плати та інших виплат працівникам займає центральне місце в системі бухгалтерського обліку. Інтеграція України в європейський простір вимагає впровадження принципово нового організаційно-економічного механізму регулювання праці та її оплати, що повинен ґрунтуватися на сучасних міжнародних стандартах методології та організації бухгалтерського обліку. Це обумовлює необхідність дослідження та оцінки ефективності організації облікових процесів за об'єктами обліку, вітчизняною нормативною базою та визначення основних напрямів її удосконалення і наближення відповідно до міжнародних стандартів

.В Україні розрахунки з оплати праці регламентуються національним Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам», а також Міжнародним стандартом бухгалтерського обліку (IAS) 19 «Виплати працівникам».

Порівнюючи національні та міжнародні стандарти, доцільно відмітити, що МСБО 19 «Виплати працівникам» є більш обґрунтованим, ніж П(С)БО 26 «Виплати працівникам», має оптимальну структуру та обґрунтування усіх складових.

Відповідно до МСБО 19, виплати працівникам — це всі форми компенсації, що їх надає суб'єкт господарювання в обмін на послуги, надані працівниками. Що стосується послуг працівника, то він може їх надавати протягом повного чи неповного робочого дня, на основі постійної, періодичної чи тимчасової зайнятості.

Аналізуючи відмінності між МСБО 19 «Виплати працівникам» і П(С)БО 26 «Виплати працівникам», досить чітко виділяється розбіжність у категоріях виплат працівникам. З метою оцінки та відображення в обліку зобов'язань з оплати праці МСБО 19 «Виплати працівникам» розподіляє їх на чотири основні категорії: короткострокові виплати працівникам; виплати по закінченні трудової діяльності; інші довгострокові виплати працівникам; виплати при звільненні.

Згідно з П(С)БО 26 визначається такий перелік виплат працівникам: поточні виплати, виплати при звільненні, виплати по закінченні трудової діяльності, виплати інструментами власного капіталу підприємства, інші довгострокові виплати. Виплати У П(С)БО 26 «Виплати працівникам» наявні лише загальні рекомендації стосовно обліку, основна ж нормативна база з детальними інструкціями міститься в інших документах, наприклад, у Законах України «Про оплату праці», «Про відпустки», Інструкції зі статистики заробітної плати, П(С)БО тощо.

Відмітною рисою міжнародних стандартів є те, що в якості короткострокових виплат для працівників можуть бути застосовані не тільки грошові пільги, а також участь у прибутках підприємств. Деякі виплати, а саме виплати по закінченню трудової діяльності та компенсаційні виплати інструментами власного капіталу, в Україні надаються тільки на підприємствах, які засновані на іноземному капіталі.

Крім того, згідно з МСБО 19, до складу короткострокових виплат працівникам, крім заробітної плати, входять також внески на соціальне страхування. У системі обліку України, Інструкцією по застосуванню Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій передбачено окремі рахунки, які є об'єктами обліку і передбачають розмежування зобов'язань з виплат персоналу та соціальних відрахувань як окремих видів виплат.

Відмінності між МСФЗ і національним П(С)БО зумовлені національними особливостями та несистемними спробами наблизити

вітчизняне законодавство до міжнародних норм, що призводить до суттєвих розходжень між фінансовими звітами, складеними за міжнародними і національними стандартами. підприємств з показниками їх іноземних конкурентів без трансформування їх фінансової звітності.

УДК 657:658.8:635.21

ОСОБЛИВОСТІ КАЛЬКУЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ КАРТОПЛІ

Клименко А. С., студентка 5 курсу, 2 групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Дерев'яно С.І., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Калькулювання - це процес визначення собівартості продукції, який полягає у акумулюванні затрат на виробництво і віднесення їх на готовий продукт. За допомогою калькулювання визначають собівартість одиниці продукції. Процес калькулювання собівартості продукції включає розмежування витрат на виробництво між закінченою продукцією й незавершеним виробництвом; розрахунок витрат на забраковану продукцію; оцінювання відходів виробництва і побічної продукції; визначення суми витрат, яка належать до готових виробів; розподіл витрат між видами продукції; розрахунок собівартості одиниці продукції.

Поняття собівартості чітко прописані як в бухгалтерському обліку, так і в податковому законодавстві. Для формування собівартості в бухгалтерському обліку сільськогосподарських підприємств слід керуватися Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку та методичними рекомендаціями, де детально висвітлена методика визначення собівартості по кожному об'єкту обліку витрат [2]. Для визначення собівартості для цілей податкових розрахунків слід використовувати собівартість, що формує в

системі фінансового обліку собівартість в частині витрат, що не суперечать вимогам Податкового кодексу України.

В економічній літературі зустрічаються різні тлумачення терміну «собівартість». Так, С.В.Мочерний зазначає, що собівартість – це частина вартості, яка включає витрати виробництва на виготовлення і реалізацію продукції у грошовій формі [1, с.331]. Інші вважають, що собівартість – це витрати підприємства на виробництво та реалізацію продукції. Відповідно до нормативних матеріалів, фактичну собівартість одиниці продукції визначають наприкінці року, після закінчення виробництва, одержання продукції по кожному її виду, окремій культурі або групі культур.

Собівартість 1ц картоплі обчислюють діленням загальної суми витрат на його обробіток та збирання за вирахуванням вартості використаного бадилля на масу отриманих бульб картоплі. Бадилля оцінюється за нормативними затратами на його збирання.

Методика калькулювання собівартості картоплі має ряд особливостей. Так, всі витрати на вирощування картоплі необхідно розподілити між нестандартною (фуражною) та стандартною картоплею. Стандартна картопля оприбутковується за репродукціями: супер-супереліта, супереліта, еліта, I репродукція, II репродукція та товарна картопля.

Методичні рекомендації для розрахунку собівартості 1 ц стандартної картоплі пропонують із загальної суми витрат на вирощування та збирання виключити вартість нестандартної (фуражної) картоплі, а залишок витрат розподілити між репродукціями.

Вартість нестандартної картоплі методичні рекомендації пропонують визначати за допомогою собівартості кормових буряків. Вирощуванням кормових буряків займається дуже невелика кількість господарств. Для вирішення цієї проблеми вважаємо доцільним собівартість різних груп стандартної та нестандартної картоплі розподіляти пропорційно цін активного ринку даного регіону. Розподіл собівартості картоплі між окремими групами картоплі слід здійснювати як для податкової собівартості,

так і для бухгалтерської. Урахування наведеної пропозиції дозволить більш достовірно визначати собівартість такої важливої технічної культури, як картопля.

Список використаних джерел:

1. Мочерний Я.С., Ларіна О.А., Устенко С.І. Політекономія: підручник – Львів: Світ, 2006. – 568 с.

2. Тлущкевич Н.В. Облік витрат та калькулювання собівартості в сільському господарстві: теорія, методика, практика / Н.В.Тлущкевич // Економічний форум. – 2011. – №1. – С. 11-21.

УДК: 336.77

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ЗА КРЕДИТАМИ

Кривобокова А.А., студентка 4 курсу, 5 групи спеціальності «Облік і аудит»

Колеснікова О.М., доцент кафедри обліку та оподаткування, кандидат економічних наук

Національний університет біоресурсів і природокористування України

У ринковій економіці роль кредиту найбільш проявляється у оптимізації пропорцій суспільного відтворення. Таким чином, за допомогою кредитного механізму досягається саморегулювання економічної системи, маржа прибутку вирівнюється в різних галузях національної економіки тощо. Кредит сприяє концентрації та централізації капіталу. Надзвичайно важливу роль кредиту відіграє забезпечення науково-технічного прогресу та забезпечення інноваційного процесу. Кредит є важливим джерелом капітальних інвестицій.

Особливостями кредиту, що визначає його від інших економічних категорій, є:

- позичальник, отримавши кредит, лише реалізує право тимчасового користування наданими коштами чи цінностями;

- суб'єкти кредитних відносин здатні одночасно по чергово виступати в ролі кредитора і позичальника;

- позичальник, щоб отримувати позику, зобов'язаний пред'явити кредиторів економічні та юридичні гарантії повернення боргу;

- характерною рисою кредиту є сплата процента за користування кредитними ресурсами [1].

Серед видів кредитних зобов'язань найпростішими є короткострокові кредити, як з точки зору визнання так і оцінки. Більш складно оцінити довгострокові кредити, які оцінюються за поточною вартістю. Оцінка за теперішньою вартістю пояснюється тим, що певна сума грошових коштів на поточну дату дорожче, ніж певний проміжок часу, внаслідок впливу різних факторів: інфляції, можливості отримання економічних вигод від використання коштів, ризик погашення та ін [2].

Доцільніше оцінювати довгострокові кредити за номінальною вартістю, яка зазвичай відображає суму готівки, що підлягає сплаті, як це визначено кредитним договором. Аналогічна методологія зараз застосовується на практиці, коли фактична вартість позик відображається як сума боргу по відношенню до основної суми боргу в будь-який час без відсотків. Застосування цієї процедури оцінки підтверджується тим, що в даний час не існує спеціального механізму відображення поточної вартості довгострокових кредитів у відповідних інструкціях.

Кредитні відносини оформляються в письмовій формі за договором позики, що є правовою основою системи кредитування. Умови кредитного договору базуються на принципах кредитування [4].

Дослідження авторів є основою для формулювання пропозицій щодо вдосконалення обліку кредитних операцій в агробізнесі:

- у Наказі про облікову політику слід деталізувати положення щодо зобов'язань;

- крім того у внутрішніх нормативних регламентах підприємства необхідно виділити положення щодо умов капіталізації фінансових витрат та

списання їх на рахунки обліку не лише фінансових результатів, а і оборотних та необоротних активів;

- на загальнодержавному нормативному рівні уваги заслуговують пропозиції стосовно оцінки довгострокових зобов'язань за кредитами за номінальною вартістю, що зазначена у кредитному договорі та зміни назв відповідних субрахунків обліку кредитів з урахуванням розширення кола суб'єктів кредитування;

- на підприємстві слід розробити та впровадити графік погашення зобов'язань для поліпшення контролю за платіжною дисципліною та недопущення пені й штрафних санкцій.

УДК

ПОРІВНЯННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ОБЛІКУ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНИМИ ТА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

Кузнецов Б.О. студент 4 курсу 4 групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Лазаришина І. Д., д.е.н., професор

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Оскільки частина українських підприємств переходить на міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, були розроблені Н(П)СБО на основі МСБО, але з певними відмінностями від міжнародних.

З метою аналізу спільних та відмінних характеристик національного і міжнародного стандартів щодо зобов'язань сформовано порівняльну таблицю. З таблиці бачимо, що між МСБО 37 і Н(П)СБО 11 існують деякі відмінності що до характеристик та методичних положень відносно зобов'язань.

У сфері застосування МСБО 37 від П(С)БО 11 відмінний тим, що міжнародний застосовується усіма суб'єктами господарювання за винятком

тих, на які поширюється вплив інших стандартів, в той час як за національним стандартом бюджетні установи мають свої установлені норми, які можуть не відповідати П(С)БО 11.

У визнанні зобов'язань у національному стандарті є уточнення, що якщо на дату балансу раніше визнане зобов'язання не підлягає погашенню, то його сума включається до складу доходу звітного періоду. Також відмінним є формулювання економічних ресурсів, необхідних для погашення зобов'язання.

За МСБО 1 зобов'язання поділяють на: поточні зобов'язання, непоточні зобов'язання, забезпечення, можливі зобов'язання та існуючі зобов'язання[1]. МСБО 37 виділяє тільки: забезпечення, умовні - зобов'язання які можуть бути як можливими зобов'язаннями так і існуючим зобов'язанням, які не відповідають критеріям визнання[2]. У ПСБО 11 в свою чергу виділяють довгострокові; поточні; непередбачені зобов'язання; доходи майбутніх періодів[3].

Таблиця

Порівняльна характеристика міжнародного та національного стандартів з обліку зобов'язань*

МСБО 37[2]	П(С)БО 11[3]	Висновки
Сфера застосування		
Застосовується всіма суб'єктами господарювання до обліку забезпечень, умовних зобов'язань і умовних активів, за винятком тих, які є результатом контрактів, що підлягають виконанню, крім випадків, коли контракт є обтяжливим; на які поширюється сфера застосування іншого стандарту. Застосовують до забезпечень реструктуризації (включаючи припинену діяльність)	Норми положення застосовуються підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами незалежно від форм власності (крім бюджетних установ та підприємств, які відповідно до законодавства складають фінансову звітність за МСФЗ). Застосовується з урахуванням особливостей оцінки та розкриття інформації щодо зобов'язань, установлених іншими П(С)БО	Частково збігаються
Визнання зобов'язань		

Забезпечення слід визнавати, якщо: 1) суб'єкт господарювання має теперішню заборгованість (юридичну чи конструктивну) внаслідок минулої події; 2) ймовірно, що вибуття ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди, буде необхідним для погашення заборгованості; 3) можна достовірно оцінити суму заборгованості	Зобов'язання визнається, якщо його оцінка може бути достовірно визначена та існує ймовірність зменшення економічних вигод у майбутньому внаслідок його погашення. Якщо на дату балансу раніше визнане зобов'язання не підлягає погашенню, то його сума включається до складу доходу звітного періоду	Частково збігаються
Класифікація зобов'язань		
1)забезпечення; 2); умовні зобов'язання 3) можливі зобов'язання; 4) існуючі зобов'язання	1) довгострокові; 2) поточні; 3) непередбачені зобов'язання; 4) доходи майбутніх періодів	Частково збігаються

*узагальнено автором

Дослідивши положення щодо зобов'язань, які містяться у МСБО 37 та П(С)БО 11 було встановлено, що існують різні відмінні ознаки: у класифікації зобов'язань, у їх оцінці у відображені інформації про зобов'язання у фінансовій звітності, що слід враховувати в обліковій політиці підприємства.

Список використаних джерел

1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 (МСБО 1). Подання фінансової звітності (переклад українською мовою – 2018 рік) [Електронний ресурс] / Режимдоступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013
2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 37 (МСБО 37). Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи [Електронний ресурс] / Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_051
3. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 11 "Зобов'язання" [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00>

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Луговик Т. О., студентка 4 курсу, 5 групи спеціальності

«Облік і оподаткування»

Дерев'янка С.І., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м.

Київ

Для здійснення господарської діяльності підприємствами всіх форм власності та галузей економіки використовуються виробничі запаси, які є найбільш важливою і значною частиною активів підприємства. Вони займають особливе місце у складі майна та домінуючі позиції у структурі витрат підприємств різних сфер діяльності. Важливе практичне значення та виробничу спрямованість мають питання обліку запасів, оскільки це є передумовою подальшого розвитку виробництва на підприємствах. Належним чином організований облік виробничих запасів, тобто якісна поінформованість про їх наявність та рух, має суттєве значення в управлінні виробничою діяльністю кожного підприємства та в контролі за зберіганням матеріальних цінностей. У зв'язку з цим в сучасних умовах об'єктивно виникла необхідність перегляду існуючої практики організації обліку запасів. Для забезпеченості підприємства виробничими запасами та ефективного їх використання необхідно вживати комплекс заходів, щодо виявлення, кількісного вимірювання та реалізації виявлених заходів. Для цього необхідно здійснювати систематичний облік, якісний аналіз рівня та динаміки забезпеченості, а також ефективності використання виробничих запасів.

Питання удосконалення обліку та контролю запасів завжди перебували в центрі уваги та розглядалися багатьма вченими. Вагомий внесок у дослідження проблем обліку виробничих запасів зробили такі вітчизняні

науковці як: Бородкін О.С., Бутинець Ф.Ф., Валуєв Б.І., Кужельний М.В., Голов С.Ф., Кузьмінський А.І., Голов С.Ф., Гуцайлюк З.В., Дерев'янка С.І., Ластовецький В.В. та інші. Проте, не зважаючи на значний внесок попередників, й досі лишається багато дискусійних положень та важливих питань обліку виробничих запасів, які є актуальними та потребують вирішення.

Основними завданнями удосконалення системи обліку та контролю виробничими запасами є створення раціональної системи організації обліку запасів на підприємстві; удосконалення існуючих методів оцінки та проведення інвентаризації виробничих запасів; удосконалення системи контролю виробничих запасів на всіх етапах технологічного процесу; створення інформаційної бази обліку та контролю виробничих запасів.

Для вирішення наведених вище основних завдань удосконалення системи обліку виробничих запасів слід звернути увагу на типові порушення і помилки, пов'язані з операціями виробничих запасів в обліку, а саме: недотримання організаційних вимог щодо організації ведення бухгалтерського обліку операцій з виробничими запасами; правильність визначення первісної вартості виробничих запасів в залежності від способів їх надходження на підприємство; правильність визначення суми списання виробничих запасів на виробництво в залежності від передбаченого в Наказі про облікову політику методу списання; розкрадання і псування виробничих запасів внаслідок безгосподарності на підприємстві, неправильне визначення розмірів природного убутку, та відображення цих фактів в бухгалтерському обліку; неповнота розкриття інформації про виробничі запаси в Примітках до річної фінансової звітності; списання виробничих запасів понад норми, передбачені технологічним процесом; відсутність проведення щорічної інвентаризації виробничих запасів; неправомірна переоцінка виробничих запасів та відображення її вартості в обліку; правильність визначення фінансового результату від реалізації виробничих запасів та визначення податкових зобов'язань.

Отже, проблеми обліку та контролю за використанням виробничих запасів у процесі виробництва є досить важливими та актуальними аспектами сьогодення, адже вирішення цих проблем дозволить налагодити більш дієвий і менш трудомісткий облік і контроль за наявністю, рухом і використанням матеріальних ресурсів, а також досягти їх економії.

УДК

УДОСКОНАЛЕННЯ ОПЛАТИ ПРАЦІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Маковій Т. А., 4 курс 3 групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Шара Є.Ю., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м.
Київ

Заробітна плата має першочергове значення у мотивації працівників та є важливим засобом підвищення зацікавленості працюючих у результатах своєї праці, її продуктивності, збільшенні обсягів виробленої продукції, поліпшення її якості та асортименту. При цьому облік заробітної плати повинен забезпечити формалізацію цих процесів та дотримання вимог законодавства.

Заробітна плата та її облік завжди знаходились у центрі уваги, як вітчизняних, так і зарубіжних науковців, зокрема, таких як: А. Сміт, Д. Рікардо, К. Маркс, А. Батура, Ф. Бутинець, Л. Герасимчук, О. Кантаєва, О. Покатаєва, Н. Потриваєва, І. Савченко та інші.

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про оплату праці», заробітна плата – це винагорода, обчислена, зазвичай, у грошовому виразі, яку за трудовим договором власник або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану ним роботу [1].

Узагальнення інформації про розрахунки за виплатами працівникам, які належать як до облікового, так і до необлікового складу підприємства з оплати праці (за всіма видами заробітної плати, премій, допомог тощо), за не одержані в установленій строк з каси підприємства суми з виплат

працівникам, за іншими поточними виплатами ведеться на рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівникам». Аналітичний облік таких розрахунків ведеться за кожним працівником, видами виплат та утримань.

За кредитом рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівникам» відображується нарахована працівникам підприємства основна та додаткова заробітна плата, премії, допомога за тимчасовою непрацездатністю, інші нарахування, за дебетом - виплата заробітної плати, премій, допомоги тощо, а також суми утриманих податків, платежів за виконавчими документами, вартість одержаних матеріалів, продукції та товарів в рахунок заробітної плати та інші утримання із сум оплати праці персоналу.

Напрямами удосконалення системи ведення бухгалтерського обліку оплати праці є зменшення документації завдяки впровадженню багатоденних і накопичувальних документів, використання типових міжвідомчих форм, пристосованих до використання обчислювальної техніки [2].

Використання комп'ютерних технологій, зокрема використання програми «Зарплата і Управління Персоналом 8.3 для України», надає можливість бухгалтеру використовувати стандартні звіти, які дозволяють аналізувати дані за залишками, оборотами рахунків і за проводками у тому числі: розрахункові листи, розрахунково - платіжні відомості, платіжні відомості для отримання грошей через касу, оборотно-сальдові відомості і тд.

Автоматизація обліку розрахунків з оплати праці надає можливість розв'язати проблему не лише за дотриманням використання форм бухгалтерського обліку щодо нарахування оплати праці, а й своєчасності погашення боргів, пов'язаних з виплатою заробітної плати.

Отже, в сучасних умовах облік заробітної плати займає одне з провідних місць у всій системі обліку на підприємстві. Автоматизація обліку заробітної плати забезпечує швидкість обробки облікової інформації, скорочення витрат часу бухгалтера та контроль своєчасності нарахування і виплати заробітної плати своїм працівникам.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995 № 108/95-ВР [Електронний ресурс] / Режим доступу:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/108/95>.
2. Кадацька А., Пономаренко О. Удосконалення обліку оплати праці в сучасних умовах [Електронний ресурс] / Режим доступу:
http://www.rusnauka.com/34_NIEK_2010/Economics/74744.doc.htm

УДК 630*68:657

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА

Мамчуровська Я.І., студентка

Мельянова Л.В., кандидат економічних наук, доцент

Для лісового господарства України найгострішими є проблеми, пов'язані з необхідністю забезпечити раціональне використання лісових ресурсів, конкурентоспроможність продукції і послуг лісогосподарських та лісопереробних підприємств на внутрішніх і зовнішніх ринках.

Згідно із Законом України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" [1] міністерства в межах своєї компетенції, відповідно до галузевих особливостей, розробляють на основі НП(С)БО методичні рекомендації щодо відображення облікової інформації. Але в лісовому господарстві відсутні будь-які рекомендації на галузевому рівні щодо формування облікової політики об'єктів обліку.

Сукупність принципів, методів і процедур, які підприємство використовує для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності, формує облікова політика підприємств. Відповідно до Листа про облікову політику [2] підприємство самостійно має визначити:

- методи оцінки вибуття запасів;

- періодичність визначення середньозваженої собівартості одиниці запасів;
- порядок обліку (ідентифіковано чи загалом) і розподілу транспортно-заготівельних витрат;
- методи амортизації необоротних активів;
- метод обліку витрат (використання 8 та/або 9 класу рахунків Плану рахунків бухгалтерського обліку) та ін.

Головними завданнями лісового господарства, зважаючи на принципи сталого розвитку та підвищення екологічного і ресурсного потенціалу лісів, є їх відтворення, охорона та захист. Тому особлива увага на підприємствах лісового господарства повинна приділятися методиці формування показників, які характеризують цей напрям роботи.

Для ефективного управління лісовим господарством важливо сформувати комплекс управлінських заходів, спрямованих на комплексне використання природних ресурсів, покращення якості життя та збереження довкілля. Цього можна досягти впровадженням системи аналітичного обліку за сферами відповідальності, що досить актуально для розгалуженої структури підприємств лісового господарства. Головною метою такої системи має бути забезпечення управлінського персоналу інформацією про комплексне і невиснажливе використання лісових ресурсів окремими підрозділами і відповідальними особами, а також реалізацію продукції лісового господарства, що є вирішальним фактором для забезпечення лісового господарства власними коштами. Тому, формуючи облікову політику, підприємства лісового господарства повинні визначати центри відповідальності, сфери відповідальності, методи планування витрат, способи збору й обробки даних, порядок і періодичність внутрішнього контролю тощо.

Істотні особливості функціонування підприємств лісового господарства впливають на організацію та ведення обліку. Зміни в системі економічних відносин та реформування бухгалтерського обліку в Україні збільшили

самостійність підприємств у вигляді формування облікової політики, яка дає змогу підприємствам маневрувати в системі визнаних методів, способів і процедур.

Список використаних джерел:

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 року № 996-XIV [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>.
2. Про облікову політику: Лист Міністерства фінансів України від 21.12.2005 р. № 31-34000-10-5/27793 [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/articie&art-id=58984&cat-id=34931>.

УДК 657

ОЦІНКА ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Матвієнко О.С., студентка 1 курсу, магістрант, ООМ-5 спеціальності
«Облік і оподаткування», Чижевська Л.В., д.е.н., професор
Житомирський державний технологічний університет, м.Житомир

У ринкових умовах ціна землі, як і будь-якого товару залежить від попиту і пропозиції. За відсутності ринку сільськогосподарських земель постає проблема визначення в бухгалтерському обліку їх вартісної грошової оцінки. Законом України “Про оцінку земель” виділено такі види оцінки земель (табл.1).

Таблиця 1.

Види оцінки земель

<i>Види оцінки</i>	<i>Характеристика виду</i>
Бонітування ґрунтів	Порівняльна оцінка якості ґрунтів за їх основними природними властивостями, що мають сталий характер і суттєво впливають

	на врожайність сільськогосподарських культур, вирощуваних в конкретних природно-кліматичних умовах
Економічна оцінка земель	Оцінка землі як природного ресурсу і засобу виробництва у сільському та лісовому господарствах і як просторового базису в суспільному виробництві за показниками, що характеризують продуктивність земель, ефективність їх використання та дохідність з одиниці площі
Нормативно грошова оцінка земельних ділянок	Капіталізований рентний дохід із земельної ділянки, визначений за вставленими і затвердженими нормативами
Експертна грошова оцінка земельних ділянок та прав на них	Результат визначення вартості земельної ділянки та пов'язаних з нею прав оцінювачем (експертом з питань оцінки земельної ділянки) із застосуванням сукупності підходів, методів, оціночних процедур, що забезпечують збір та аналіз даних. Проведення розрахунків і оформлення результатів у вигляді звіту

Закони ринкової економіки об'єктивно потребують, щоб оцінка вартості будь-яких об'єктів, у тому числі й землі сільськогосподарського призначення, здійснювалась відповідно до ринкових умов та обумовлювалась ринковими чинниками. У разі зняття мораторію на розпорядження землями сільськогосподарського призначення і запровадження можливості зміни власників на землі найбільш ринковою і справедливою оцінкою вартості земельної ділянки є експертно-грошова оцінка.

Особливість вартісного оцінювання землі в Україні полягає в тому, що здебільшого використовують два її види: грошове та експертне. В Україні потрібно вдосконалити процедуру експертного оцінювання, оскільки вартість земельних ділянок часто занижують експерти. Було б доречно використати світовий досвід і під час розрахунку податків на землю як виду грошової оцінки, де податки на землю повинні нараховуватися відповідно до реальної ринкової вартості землі і перераховуватись щоквартально внаслідок її зміни, як це ефективно використовується у США, чому доцільно приділити увагу в подальших дослідженнях.

Відповідно до ст. 23 Закону України від 11.12.2003 № 1378-IV «Про оцінку земель» технічна документація з бонітування ґрунтів, економічної оцінки земель та нормативної грошової оцінки земельних

ділянок затверджується відповідною сільською, селищною, міською радою. Протягом місяця з дня надходження технічної документації з бонітування ґрунтів, економічної оцінки земель, нормативної грошової оцінки відповідна сільська, селищна, міська рада розглядає та приймає рішення про затвердження або відмову в затвердженні такої технічної документації. Відтепер законодавством визначено вичерпний перелік підстав для відмови у затвердженні технічної документації з бонітування ґрунтів, економічної оцінки земель, нормативної грошової оцінки земельних ділянок.

Органи місцевого самоврядування отримали право самостійно визначати та затверджувати базу оподаткування для земельних ділянок при визначенні розміру земельного податку або орендної плати за землю, досліджувати відповідність технічної документації з нормативної грошової оцінки земельних ділянок нормам чинного законодавства, що не може не вважатись позитивним для громад.

УДК 657.47

ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ БІОЛОГІЧНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ В ТВАРИННИЦТВІ

Мацак Т.Р., студентка 3 курсу, 1 групи спеціальності «Облік і оподаткування», Гриценко В.Л., к.е.н.

Коледж Сумського національного аграрного університету

В наш час сільське господарство є важливим, оскільки забезпечує людство продовольством та сировиною для різних галузей промисловості. Тваринництво, як одна з найважливіших галузей сільського господарства, займається використанням і розведенням тварин. Дуже важливу роль при виробництві продукції тваринництва має правильно організований облік біологічних перетворень, що являє собою процес виробництва сільськогосподарської продукції.

Процес виробництва - це з одного боку, процес виробничого споживання засобів праці, використання предметів праці, а з іншого - одержання нової продукції (робіт чи послуг). В сучасних умовах досить важливим стає забезпечення селянських і фермерських господарств необхідними засобами ведення сільськогосподарського виробництва відповідно до розмірів їх господарств та певними методами виробництва: новітніми технологіями, кращими кормами, новою технікою й обладнанням, засобами захисту, створенням сприятливих економічних умов виробництва.

Досліджуючи організацію обліку біологічних перетворень та виходу продукції тваринництва, ми зіткнулися з проблемою, яка є причиною складності діяльності сільськогосподарських підприємств, а саме час проведення затрат на вирощування тварин не збігається з часом отримання продукції та її реалізації, оскільки термін одержання готової продукції залежить від швидкості вирощування та біологічних особливостей тварин. А отже, нерівномірність отримання і реалізації продукції спричиняє дефіцит грошових коштів.

На прикладі вирощування ВРХ детальніше розкриємо суть всієї проблеми. Від основного стада ВРХ підприємство отримує молоко, приплід та побічну продукцію. З моменту отримання приплоду і до повного його дозрівання сільськогосподарське підприємство отримує лише побічну продукцію, в інший спосіб молодняк ВРХ не здатний приносити економічні вигоди, оскільки молодняк є незавершеним виробництвом галузі тваринництва, тому що вони в результаті біологічних перетворень постійно змінюють свою масу і оцінку. Ці зміни пов'язані з витратами на утримання тварин і їх годівлю до моменту реалізації, забою чи переведення до основного стада. Вагомий вплив мають і особливості самих тварин, починаючи від породи, швидкості росту та продуктивності. Врешті-решт тварина є живою істотою, яка не застрахована від різноманітних хвороб та нещасних випадків.

Зрозуміло, що вище сказані проблеми вирощування тварин є звичними для процесу виробництва в цій сфері, але при перевищенні допустимих меж даних проблем підприємство може понести серйозні економічні втрати.

Очевидно, що способу повного вирішення цих проблем не існує, оскільки підприємство не спроможне вплинути на біологічні особливості тварин чи інші раптові зміни. Але в більшій мірі вплинути на продуктивність підприємство спроможне, введенням нових кормів до раціону, препаратів, що здатні підняти ефективність. На нашу думку, цю проблему частково можна вирішити через більш раціональне використання гною, який є тим видом продукції, що підприємство отримує від ВРХ протягом всього періоду їх існування. Найпростішим способом отримання доходу від даної побічної продукції є продаж у первісному вигляді. Але більш раціональним є створення нового інноваційного продукту – гранульованих добрив, краще зробити внесок в механізоване обладнання, як приклад гнійний екструдер, який здатний переробити гній шляхом розм'якшення матеріалів та надання їм форми. Добриво в такому вигляді вноситься на поля і при зв'язку з водою надає землі поживні речовини. За рахунок зручності експорту таких добрив в країни з менш родючими землями підприємство-виробник отримає в рази більші доходи, ніж при продажі гною в первісному вигляді. А це призведе до появи нових об'єктів обліку та постане питання про правильну організацію їх обліку.

УДК 657

ПРОБЛЕМИ ЯКОСТІ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ТА ЇЇ РОЛЬ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

Машко К.В., студент 1 курсу, групи ООМ-5
спеціальності 071 «Облік і оподаткування», Хоменко Г.Ю., к.е.н.
Житомирський державний технологічний університет, м. Житомир

На сьогодні розвиток бухгалтерського обліку, в першу чергу, пов'язаний

з удосконаленням процесу складання і подання фінансової звітності суб'єктами господарювання, а також підвищенням достовірності даних бухгалтерського обліку та показників фінансової звітності, як невід'ємної складової сучасної економічної системи. Реформування бухгалтерського обліку та фінансової звітності має свою історію. На сьогодні орієнтир реформування обліку та фінансової звітності в Україні спрямовано на посилення відповідності Міжнародним стандартам фінансової звітності. Фінансова звітність суб'єктів господарювання завжди була, є і буде основним інформаційним джерелом у процесі прийняття важливих рішень потенційними користувачами. Тому актуальним на сьогодні є проведення глибоких досліджень у сфері пошуку шляхів мінімізації і запобігання помилок та порушень при формуванні показників фінансової звітності.

Питання необхідності забезпечення якості інформації, яка надається системою бухгалтерського обліку, є важливою сферою дослідження та привертає все більше уваги науковців, що спричинено втратою довіри потенційних користувачів фінансової звітності в результаті виникнення гучних скандалів ХХІ століття з провідною американською енергетичною компанією “Enron Corporation”, телекомунікаційною компанією США “Worldcom”, благодійною релігійною організацією “Baptist Foundation of Arizona”. Це було спричинено, в першу чергу, відсутністю ефективної системи внутрішнього контролю і конфліктом інтересів менеджерів, в результаті чого приховувались реальні збитки та завищувались доходи компаній. Таким чином, показники фінансової звітності, на основі якої приймалися важливі рішення потенційних інвесторів, вводили в оману користувачів, оскільки вони фальсифікувались, вуалювались і не передбачували дотримання основних характеристик якості інформації, що генерується системою бухгалтерського обліку.

Зокрема, варто зазначити, що якість інформації залежить від багатьох факторів: інфраструктури, управління, технологій, способу збору, стандартизації та представлення даних. Скорочення часу на складання

звітності не може відбуватися за рахунок якості інформації, наданої користувачам.

Інформаційною основою прийняття рішень користувачами облікової інформації є передусім фінансова звітність суб'єктів господарювання. Постійно зростаюча конкуренція на світових ринках капіталу, соціальна відповідальність суб'єктів господарювання за використання природних ресурсів, інформаційні очікування користувачів звітності бізнес-структур потребують внесення постійних змін у показники звітності, що відображають поточний стан фірми та перспективи її розвитку. З точки зору користувачів такої інформації, актуальним та необхідним на сьогодні є збереження конкретних якісних характеристик інформаційних ресурсів, що генеруються бухгалтерським обліком суб'єктів господарювання.

Таким чином, на основі вище зазначеного можна стверджувати, що головна ціль і мета бухгалтерського обліку полягає у формуванні та наданні якісної та корисної у прийнятті стратегічно важливих управлінських рішень і яка цілком та повністю задовольнить інформаційні потреби потенційних стейкхолдерів. Саме це сприятиме розвитку економічного середовища суб'єкта господарювання та країни в цілому і суттєво мінімізує ризики прийняття помилкових, неправильних рішень на основі неправдивої інформації, що генерується системою бухгалтерського обліку з кінцевою метою формування та подання фінансової звітності, що є базисом у прийнятті важливих бізнес-рішень щодо подальших стратегічних планів розвитку того чи іншого суб'єкта господарювання.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІЇ ТЕХНІЧНИХ КУЛЬТУР

Міков В.А., студент 4 курсу 3 групи напряму підготовки «Облік і аудит»

Шевчук К. В., к.е.н.

*Національний університет біоресурсів і природокористування України, м.
Київ*

Одним з важливих показників, який впливає на ефективність діяльності підприємства даної галузі чи його структурних підрозділів, є собівартість продукції, що відображає поточні витрати, пов'язані з виробництвом та реалізацією сільськогосподарської продукції. Тому питання визначення собівартості окремих видів продукції підприємств галузі сільського господарства, її планування та аналізу з метою пошуку та реалізації заходів щодо зниження рівня витрат потребують особливого дослідження.

Облік витрат у сільськогосподарському виробництві повинен забезпечувати оперативне, достовірне та повне надходження інформації щодо кількості та вартості одержаної продукції, трудових, матеріальних та інших витрат на виробництво продукції по підприємству в цілому та по його окремих структурних підрозділах (бригадах, цехах, фермах тощо).

Серед завдань, які необхідно вирішити при організації обліку процесів виробництва сільськогосподарської продукції, зокрема технічних культур виділяють: раціональна організація документообігу; повне відображення в обліку продуктивних і непродуктивних витрат на вирощування сільськогосподарських культур; достовірний облік виходу продукції основного виробництва в розрізі підрозділів та в цілому по підприємству за її видами з урахуванням сортів та їх якісних показників; контроль за фактичним рівнем витрат порівняно з їх нормативними (бюджетними) показниками в розрізі структурних підрозділів та підприємству в цілому; виявлення та аналіз відхилень за статтями витрат, місцями їх виникнення, причинами та винуватцями в разі виявлення суттєвих відхилень;

систематизація інформаційних потоків стосовно виробничих витрат для прийняття поточних і стратегічних управлінських рішень. Одним із важливих елементів побудови обліку відхилень від норм є визначення методу виявлення відхилень. Важливого значення набуває документування, оскільки кожний випадок виявленого відхилення повинен бути документально підтвердженим для об'єктивного визначення економії чи перевитрат використаних ресурсів та встановлення винних осіб.

Майже всі технічні культури виділяють у самостійні об'єкти планування та обліку витрат. Щодо них собівартість 1 ц продукції обчислюють так само, як і для зернових. Із загальних витрат виключають вартість побічної продукції, оціненої за нормативно-розрахунковими витратами на її заготівлю, а решту суми становить собівартість основної продукції. Якщо від вирощування технічної культури чи групи культур одержують декілька видів продукції (соломка і насіння льону-довгунця), витрати між ними розподіляють пропорційно вартості продукції за реалізаційними цінами. Це стосується і лікарських та ефіроолійних культур. Слід мати на увазі, що собівартість цукрових буряків (фабричних і маточних) обчислюють за фізичною масою коренеплодів.

З врахуванням особливостей галузі сільського господарства, поділ витрат на змінні та постійні є досить проблематичним, оскільки обсяг виробництва значно залежить від природних факторів, а не лише від діяльності людей. Тому всі загальновиробничі витрати в даній галузі доцільно відносити на виробництво і включати у собівартість продукції незалежно від рівня потужності. Тобто необхідно більш детально розглядати чинники, які формують дані витрати. Оскільки у рослинництві найбільшу питому вагу з усіх статей витрат займають матеріальні, то для оперативного обґрунтування витрат виробництва доцільно визначити натуральні показники питомих витрат на один гектар.

Отже, важливим аспектом бухгалтерського обліку виробництва продукції технічних культур є контроль за раціональністю витрачання

ресурсів та оцінки ефективності їх виробництва. Для ефективного ведення обліку витрат на виробництво продукції технічних культур важливого значення набуває їх первинний облік.

УДК 657.1:633

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА

*Мороз К.М., студентка, Слесар Т.М., доцент кафедри обліку та
оподаткування, кандидат економічних наук*

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Основною метою функціонування будь-якого підприємства є отримання максимально можливого прибутку. Розмір прибутку залежить від доходів та витрат, а також від їх співвідношення. Тому витрати підприємства є одним з найважливіших показників, який намагаються оптимізувати підприємці без нанесення шкоди якості виробленій продукції, що і обумовлює необхідність розвитку нових підходів до проблеми формування витрат при виробництві продукції рослинництва.

Поняття витрат тривалий час досліджували та присвятили свої розробки ряд вітчизняних і зарубіжних вчених: Алексєєва А.І., Бланк І.А., Бутинець Ф.Ф., Грещак М.Г., Кузьмінський А.М., Литвин Ю.Я., Партин Г.О., Сопко В.В., Цал-Цалко Ю. С. і ін. [3, 23 - 31].

Проблеми і перспективи розвитку виробництва продукції рослинництва та шляхи зниження витрат на виробництво продукції цієї галузі відображені в працях М.Г. Грещака, В.Н. Зимовця, Т.Г. Маренич, М.М. Павлишенко, О.М. Шпичака, Г. Фанделя та ін. Проте багатогранність проблеми потребує подальшого пошуку нових теоретичних підходів і розробки практичних рекомендацій щодо її вирішення. Основним завданням

даного дослідження є розробка науково обґрунтованих пропозицій з удосконалення управління витратами на підприємствах галузі рослинництва, а також поглиблення теоретико-методологічних питань.

Методичною основою формування собівартості продукції (товарів, робіт та послуг) є нормативно-правові акти. Але при вивченні виникає ряд питань щодо співставності окремих їх положень. Основні відмінності їх в тому, що перелік статей калькуляції витрат і особливості калькулювання собівартості продукції рослинництва містяться в Методичних рекомендаціях з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств, а Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 „Витрати” лише визначає, що перелік і склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції встановлюються підприємством. В Методичних рекомендаціях з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) аграрних підприємств також, на відміну від Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 „Витрати”, зазначено, що всільськогосподарських підприємствах загальновиробничі витрати не діляться на постійні і змінні.

Особливо гостро постає проблема створення системи обліку витрат для розробки ефективних стратегічних управлінських рішень з метою своєчасного передбачення виникнення несприятливих ситуацій та спрямовування діяльності рослинницьких підрозділів на досягнення позитивних кінцевих результатів.

При цьому виникла проблема узгодження обліку витрат і виходу продукції рослинництва, створення системи бюджетування витрат та здійснення подальшого контролю за ефективним використанням фінансових, трудових та матеріальних ресурсів з врахуванням особливостей функціонування галузі. Відсутність теоретичного та практичного обґрунтування запровадження системи бюджетування у сільськогосподарських підприємствах призводить в останній час до

неконтрольованості здійснених витрат на виробництво продукції рослинництва.

Одним з основних факторів, ускладнюючих облік і контроль витрат виробництва в галузі рослинництва, є довготривалий процес виробництва. Отримання інформації по завершенню процесу виробництва не дає можливості вплинути на формування витрат в поточному році, що потребує пошуку дієвих рішень. Дослідженню даної проблеми присвячені розробки ряду вітчизняних вчених, але до даного часу вони не були завершеними.

Вирішення цього питання можливе за умови складання річних бюджетів для кожного центру відповідальності і підприємства в цілому. Відсутність єдиної системи формування внутрішньої управлінської звітності не забезпечує користувачів повною та узагальненою інформацією про рівень понесених витрат на виробництво продукції по кожному центру відповідальності, виконання планових завдань, відхилення фактичних результатів від планових та причини цих відхилень.

Доцільно здійснювати управління витратами комплексно, як процес цілеспрямованого формування витрат за їх видами, місцями та носіями при постійному контролі рівня витрачання ресурсів та стимулюванні економії.

Список використаних джерел:

1. Андреева Г. І. Економічний аналіз: навч. посіб. / Г. І. Андреева. – К.: Знання, 2008. - 263с.
2. Барабаш Н.С. Аналіз господарської діяльності: навч. посіб. / Н.С. Барабаш – К.: КНТЕУ, 2008. - 395 с.
3. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський управлінський облік: навч. посіб. / Ф.Ф. Бутинець, Л.В. Чижевська, Н.В. Герасимчук Ж.: ЖІТІ, 2012. 448 с.
4. Дерій В.А. Економічні показники витрат підприємства та собівартості продукції в обліку, статистиці й аналізі. Облік і фінанси. 2015. №2. С. 15-21.

5. Крочак О.І. Проблеми управління витратами основної діяльності сільськогосподарських підприємств. Аспекти стабільного розвитку економіки в умовах ринкових відносин: матер. X Міжнар. наук.-практ. конф., м. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2016. С.146-147.

УДК 657.1

ФОРМУВАННЯ ПРИНЦИПІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ: НАЦІОНАЛЬНА ТА МІЖНАРОДНА ПРАКТИКА

Овчаренко Г. В., студентка 4 курсу, 4-ОБ групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Немкович О. Б., к.е.н., викладач

Відокремлений структурний підрозділ «Рівненський коледж Національного університету біоресурсів і природокористування України»

Під час відображення в бухгалтерському обліку операцій і фактів господарського життя неможливо не опиратися на принципи, які є його першоосновою. Принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в умовах становлення ринкових відносин набувають нового значення, бо саме вони є основою забезпечення та формування обліку, його беззаперечної подальшої головної ролі в діяльності підприємства. Для використання в Україні Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) потрібне абсолютне узгодження усіх облікових принципів.

У таблиці представлено перелік принципів бухгалтерського обліку та якісні характеристики фінансової звітності згідно вимог національного та міжнародного законодавства у сфері бухгалтерського обліку.

Принципи бухгалтерського обліку та якісні характеристики фінансової звітності згідно вимог національного та міжнародного законодавства

Принципи	ЗУ «Про бухгалтерській облік та фінансову звітність в Україні»	НІСБО 1	НІСБО в державному секторі 101	Концептуальна основа фінансової звітності	Директива 2013/34/ЄС ЄП та РЄС
1	2	3	4	5	6
Повне висвітлення	+	+	+	-	-
Автономність	+	+	+	+	-
Послідовність	+	+	+	-	+
Безперервність	+	+	+	+	+
1	2	3	4	5	6
Нарахування	+	+	+	+	+
Превалювання сутності над формою	+	+	+	+	+
Єдиний грошовий вимірник	+	+	+	+	-
Періодичності	-	+	-	-	-
Історичної (фактичної) собівартості	-	+	-	+	+
Обачності (обережності)	-	+	-	+	+
Двосторонності	-	-	-	+	-
Постійність правил бухгалтерського обліку	-	-	-	+	-
Незмінність вхідного балансу	-	-	-	+	+
Консолідації	-	-	-	+	-
Відкритості	-	-	-	+	-
Доходливості	-	+	+	-	-
Доречність	-	+	+	+	-
Достовірність	-	+	+	-	-
Своєчасність	-	-	-	+	-
Зрозумілість	-	+	-	+	-
Можливість перевірки	-	-	-	+	-
Зіставність	-	+	+	+	-
Інші принципи	+	-	-	+	+

Досліджуючи принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності за міжнародним та національним законодавством, можна зробити висновок, що в Україні використовують ті ж засади, що передбачені міжнародними

правовими нормами. Водночас українське законодавство ставить менші вимоги до якісних характеристик фінансової звітності, ніж міжнародні стандарти.

Отже, базою для застосування МСФЗ в Україні має стати повне узгодження суті і структури викладу принципів бухгалтерського обліку та фінансової звітності, врегулювання правового поля, впровадження зарубіжного досвіду підготовки кваліфікованих фахівців з бухгалтерського обліку та звітності, розвиток повноцінних ринкових відносин. Принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності, які покладені в основу формування корисної інформації для безпосередніх та потенційних учасників бізнесу, сприяють гармонізації та уніфікації підходів до її складання.

УДК 657.424:657.922

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ НЕРУХОМОСТІ

Онищук А.О., студент 4 курсу, 3 групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Гуренко Т.О., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

В нинішніх умовах, Міністерство фінансів України для забезпечення максимального наближення нормативно-правової бази з бухгалтерського обліку до міжнародних стандартів затвердило П(С)БО 32 «Інвестиційна нерухомість», що є аналогом ISA 40 “Investment property” (МСБО 40 «Інвестиційна нерухомість»). Його прийняття призвело до появи низки питань і проблем щодо практичного застосування прописаних в ньому норм обліку інвестиційної нерухомості на підприємствах.

Порівнюючи ці стандарти, можна виділити основні проблемні питання для ведення обліку інвестиційної нерухомості. Розробляючи П(С)БО 32 засновники орієнтувалися на відповідне положення МСБО 40, оскільки це

єдиний аналог який застосовується підприємствами та іншими юридичними особами незалежно від форм власності (крім бюджетних установ). Розглядаючи певні статті цих нормативів можна виділити певні аспекти, які у свою чергу суттєво впливають на відображення цього активу за П(С)БО та МСБО.

По-перше – інвестиційна нерухомість згідно з П(С)БО 32 може знаходитись тільки на землі на відміну від того, що відповідно до МСБО 40 вона може бути розміщенна і на воді. Цей факт є недоопрацюванням розробниками нашого стандарту. В національному стандарті також в п. 6 передбачено: «Якщо певний об'єкт основних засобів уключає частину, яка утримується з метою отримання орендної плати та/або для збільшення власного капіталу, та іншу частину, що є операційною нерухомістю, і ці частини можуть бути продані окремо (або окремо надані в оренду згідно із договором про фінансову оренду), то ці частини відображаються як окремі інвентарні об'єкти. Якщо ці частини не можуть бути продані окремо, об'єкт основних засобів визнається інвестиційною нерухомістю за умови її використання переважно з метою отримання орендної плати та/або для збільшення власного капіталу. За наявності ознак, за яких об'єкт основних засобів може бути віднесений і до операційної нерухомості, і до інвестиційної нерухомості, підприємство розробляє критерії щодо їх розмежування». Отже, в стандарті не надано чітких рекомендацій, що на практиці спричинюватиме певні труднощі з віднесенням об'єктів до складу інвестиційної нерухомості, які все ж таки частково використовуватимуться підприємством в процесі операційної діяльності.

По-друге, в нацстандарті деякі терміни подані іншими словами, що викликає асоціацію з операційною, інвестиційною і фінансовою діяльністю, а саме терміни «нерухомість зайнята власником» та «операційна нерухомість».

По-третє, у МСБО прописаний один із моментів, коли припиняється визнання інвестиційної нерухомості, а саме «інвестиційна нерухомість не приносить жодних економічних вигод від її вибуття». Що ж стосується

П(С)БО 32, то тут міститься більша кількість варіантів, за яких умов припинятиметься визнання, та все ж упущено той момент, що визнання об'єктів інвестиційної нерухомості, припинятиметься не лише в наслідок продажу, внесення до статутного капіталу, фінансової оренди, переведення до основних засобів та переведення до запасів.

Отже, П(С)БО 32 попри ряду недоліків, все ж таки висвітлює ключові положення, що містяться в М(С)БО 40, але на відміну від міжнародного аналогу в національному стандарті відсутні будь-які приклади, що могли б полегшити його застосування на практиці. Міжнародний стандарт такими прикладами наповнений, і це стосується як визнання об'єктів так і їх подальшої оцінки. Також полегшенню роботи працівникам бухгалтерії повинно сприяти прийняття Міністерством фінансів України Методичних рекомендацій з обліку інвестиційної нерухомості, в яких була б описана методика первинного, аналітичного та синтетичного обліку такого роду активів.

ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ ЗА ЗАВДАНИМИ ЗБИТКАМИ

Палагута Н. С., студентка 4 курсу, 5 групи спеціальності

«Облік і оподаткування»

Калюга Є.В., д. е. н., професор

Національний університет біоресурсів і природокористування України,

м. Київ

При формуванні інформації про розрахунки за відшкодуванням завданих збитків не існує однозначності в їх обліковому відображенні, що і зумовлює проблематику роботи.

Проблемам методології обліку розрахунків за відшкодуванням завданих збитків сільськогосподарських товаровиробників у вітчизняній і зарубіжній літературі присвячено праці багатьох вчених економістів, зокрема: Р.Ф. Бруханського, І.М. Белової, М.С. Палюха, Т.В. Дідоренко, О.П.

Завитій, Н.Г. Мельник, Н.П. Чорної, П.Р. Пуцентейла й інших науковців. Водночас вони залишаються дискусійними і недостатньо дослідженими для отримання своєчасної та достовірної інформації.

В умовах економічної кризи часто виникають ситуації, коли з певних причин підприємство не може стягнути борги зі своїх контрагентів для відшкодування завданих збитків. Низька платоспроможність останніх викликає ріст значних обсягів дебіторської заборгованості, яка, в свою чергу, веде до погіршення фінансового стану підприємства, позбавляє його інвестиційної привабливості, а інколи призводить до банкрутства. Тому, проблема ефективного управління дебіторською заборгованістю виходить на перший план.

Для обліку розрахунків за відшкодуванням завданих збитків товарно-матеріальних цінностей та крадіжок грошових коштів, якщо винуватця виявлено, використовують субрахунок 375 “Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків”.

Різниця між цінами, за якими визначаються матеріальні втрати, і цінами, за якими матеріальні цінності обліковувалися на Балансі підприємства, відображається на рахунку 64 “Розрахунки за податками й платежами”.

На субрахунку 375 “Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків” обліковуються розрахунки з винними особами з відшкодування заподіяного збитку підприємству у випадках і розмірах, передбачених чинним законодавством України. На цьому субрахунку обліковують віднесені у встановленому порядку втрати і збитки за брак, бій, лом, псування товарів, продуктів, матеріалів та інших цінностей, а також втрати через необґрунтовані витрати грошових сум, виданих під звіт.

В табл. 1 зазначена кореспонденція рахунків, які використовуються на підприємстві для обліку розрахунків за завданими збитками.

Таблиця 1

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
	Дебет	Кредит
Виявлення нестач та віднесення їх на винну особу	375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків»	716 «Відшкодування раніше списаних активів»
Погашення заборгованості (крадіжки, нестачі, псування)	20 «Виробничі запаси» 30 «Готівка» 31 «Рахунки в банках»	375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків»
Утримання із зарплати винної особи належних сум	66 «Розрахунки за виплатами працівникам»	375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків»
Виявлено нестачу необоротних активів	375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків»	746 «Інші доходи від звичайної діяльності»
Перерахування різниці в цінах до бюджету	716 «Відшкодування раніше списаних активів» 746 «Інші доходи від звичайної діяльності»	642 «Розрахунки за обов'язковими платежами»

В умовах складного економічного становища, вкрай необхідним є забезпечення належного функціонування системи обліку розрахунків за завданими збитками для забезпечення мінімізації витрат для суб'єкта господарювання.

УДК 657.47:658

ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ПОЛІПШЕННЯ ТА РЕМОНТ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Панічева Т.І., студентка 4 курсу 5 групи напряму підготовки «Облік і аудит»

Шевчук К.В., к.е.н.

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м.

Київ

Надзвичайно важливою частиною майна будь-якого суб'єкта господарювання є основні засоби, без яких провадження господарської діяльності є практично неможливе. Технічний стан основних засобів та їх дотримання відповідно до сучасного рівня розвитку технологій суттєво

впливають на обсяги виробленої підприємствами продукції та її якісні параметри, утворюючи конкурентні переваги на ринках.

Доцільно зазначити, що чіткого визначення понять модернізації, ремонту й інших видів поліпшень у законодавстві немає. Щодо терміну «ремонт», то такого визначення також немає в законодавстві. Значення цього поняття можна знайти у відомчих актах.

Відповідно до П(С)БО 7 «Основні засоби» поліпшення - призводять до збільшення суми майбутніх економічних вигод, очікуваних від використання основних засобів. У такому випадку витрати включаються до первісної вартості відремонтованого об'єкта основних засобів (дебет рахунку 15 «Капітальні інвестиції» кредит 20 «Виробничі запаси», 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети», 13 «Знос (амортизація) необоротних активів», 66 «Розрахунки за виплатами працівникам», 65 «Розрахунки за страхуванням», 63 «Розрахунки з постачальниками і підрядниками», 68 «Розрахунки за іншими операціями»; дебет 10 «Основні засоби» кредит «Капітальні інвестиції»).

Ремонти - приводять до отримання первісно визначеної суми майбутніх економічних вигод від використання основних засобів). У такому випадку витрати відображаються у складі поточних витрат - залежно від напряму використання основних засобів (дебет 23 «Виробництво», 91 «Загальновиробничі витрати», 92 «Адміністративні витрати», 93 «Витрати на збут», 94 «Інші витрати операційної діяльності». У випадку, якщо ремонт пов'язано з ліквідацією наслідків стихійного лиха, витрати на такий ремонт відображаються у складі інших витрат діяльності (субрахунок 977 «Інші витрати діяльності»).

Рішення про характер та ознаки ремонтних робіт (тобто на що вони спрямовані: на «підтримуючий» ремонт чи поліпшення) приймається керівником підприємства з урахуванням результатів аналізу існуючої ситуації та істотності таких витрат (п. 29 Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів № 561). Як правило, технічний

висновок про спрямованість проведених заходів керівнику подає фахівець відповідного профілю. Підприємство самостійно визначає, на що спрямовано ремонтні роботи: на підвищення техніко-економічних можливостей об'єкта (модернізація, модифікація, добудова, реконструкція), що призведе до збільшення економічних вигод в майбутньому; на підтримку об'єкта у придатному для використання стані (відновлення працездатності об'єкта) та отримання первісно визначеної суми майбутніх економічних вигод від його використання. Тобто, коли проведені роботи особливо не вплинули на функціональність об'єкта основних засобів, та не змінили його первинні характеристики - по суті, відновили робочий ресурс об'єкта, в тому ж вигляді, ніяк його не поліпшивши кардинально.

Нерідко в процесі експлуатації виникає необхідність ремонту або навіть поліпшення об'єкта оренди. Капітальний ремонт робить орендодавець обов'язок проводити поточний ремонт (тобто ремонт, який попереджує передчасний знос і вихід із ладу об'єкта оренди) покладено на орендаря.

Отже, витрати на ремонт є ключовим елементом в структурі складових визначення фінансового результату фірми, який знаходить своє відображення практично у всіх формах звітності, що складається підприємством і подається до податкових та статистичних органів, та на який управлінський персонал фірми повинен звертати увагу в першу чергу при плануванні своєї діяльності в перспективі.

УДК : 657.372

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА

Полюхович В. М., студент 5 курсу, 3 групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Олійник С. О., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України, м.
Київ*

В ринкових умовах кожне підприємство хоче отримати максимальний дохід від діяльності, при цьому враховуючи фактори зовнішнього і внутрішнього середовища для створення умов для функціонування.

Формуючи оптимальний дохід у необхідних розмірах, підприємство здатне покрити свої поточні витрати, сплатити податки і отримати прибуток, що дозволяє забезпечити розширене відтворення, і є важливою умовою для функціонування. Тому вдосконалення обліку доходів потребує особливої уваги і підходу.

Дохідність підприємства є одним із найголовніших показників, що відображають фінансовий стан підприємства. Такий показник визначає мету підприємницької діяльності. Як економічна категорія, дохід є потоком грошових коштів та інших надходжень за звітний період, триманий від продажу продукції. Однією з головних є проблема забезпечення максимальної оперативності та достатньої аналітичності вихідної інформації про доходи.

Методологічні засади формування, визнання, оцінки та класифікації доходів та розкриття інформації у фінансовій звітності визначається П(С)БО 15 «Дохід» [1]. У зазначеному П(С)БО дається чітке визначення поняття дохід – це збільшення активу або зменшення зобов'язання, що зумовлює зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків учасників підприємства), за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена.

Доходи кожного підприємства класифікуються згідно П(С)БО 15 за такими групами [1]: дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); інші операційні доходи; фінансові доходи; інші доходи.

Ми погоджуємось з думкою Петрової О.І., що формування фінансового результату підприємства починається з визначення доходів і витрат. Для удосконалення обліку на підприємствах з різними видами діяльності необхідно [2]:

1. Для забезпечення швидкості та деталізації інформації про доходи потрібно сформувавши робочий план рахунків;
2. Використовувати рахунки третього та четвертого порядків-субрахунки й аналітичні рахунки внутрішньогосподарського обліку;
3. Повністю перейти на автоматизовану систему обліку, враховуючи специфіку галузі діяльності, в якому працює підприємство .

Важливою умовою удосконалення обліку доходів є також облікова політика. Раціоналізувавши роботу облікового персоналу і організацію обліку, можна зробити облік зручнішим, скоротивши витрати часу на виконання окремих робіт.

Якщо ефективно організувати аналітичний облік , то це дасть більш повне розуміння щодо джерел доходів для їх оперативного контролю і визначити на цій основі фінансовий результат від здійснення операційної діяльності. Використання системи аналітичного обліку надасть більш деталізовану інформацію про окремі види отриманого доходу та покращить показники доступності та управління відповідними статтями для розширення діяльності з максимальним рівнем доходності.

Список використаних джерел

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» [Електронний ресурс]: Наказ Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. № 290 (із змін., станом на 09.08.2013 р.). – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>.
2. Петрова О.І. Шляхи вдосконалення обліку доходів підприємства: теоретичні та практичні аспекти // Збірник тез доповідей студентів, аспірантів та з добувачів-учасників 74-ї звітної конференції Одеського національного університету у імені І. І. Мечникова. – Одеса: Фенікс, 2018. – с. 72-74. [Електронний ресурс] : <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/13837>.

НАДХОДЖЕННЯ ЗАПАСІВ У ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ

Полякова Т.В., студентка 1 курсу, 9 гр., спеціальності «Облік і оподаткування»

Шара Є.Ю., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Методологічні засади формування у бухгалтерському обліку державного сектору інформації про запаси та розкриття відповідної інформації у фінансовій звітності регламентовано Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку в державному секторі 123 «Запаси» [1].

Відповідно до НП(С)БОДС 123 «Запаси» - запаси визнаються активом, якщо виконані такі умови: вартість запасів можливо достовірно визначити та існує ймовірність майбутніх економічних вигід, пов'язаних з їх використанням, та/або вони мають потенціал корисності. При невідповідності таким критеріям запаси обліковують на позабалансових рахунках [1].

Відповідно до НП(С)БОДС 123 «Запаси» - запаси це активи, які утримуються для подальшого продажу, безоплатного розподілу, передачі за умов звичайної господарської діяльності та які перебувають у процесі звичайної діяльності суб'єкта державного сектора для подальшого споживання, або перебувають у формі сировини чи допоміжних матеріалів для використання у виробництві продукції, або для досягнення поставленої мети та/або задоволення потреб суб'єкта державного сектора, первісна вартість яких встановлюється виходячи із суми грошових коштів або справедливої вартості інших активів, сплачених на придбання (створення) цих запасів.

Відповідно до НП(С)БОДС 123 придбані (отримані) або вироблені запаси зараховуються на баланс за первісною вартістю, яка включає витрати на придбання, обмін, витрати на переробку та інші витрати, що виникли під

час доставки запасів до місця зберігання (використання), і приведення їх у стан, у якому вони придатні для використання в запланованих цілях [1].

Первісна вартість запасів залежить від способу їх отримання. Так придбані за плату запаси формують первісну вартість до якої включають такі витрати: сума, що сплачується згідно з договором постачальнику (продавцю), за вирахуванням непрямих податків; сума ввізного мита; сума непрямих податків у зв'язку із придбанням запасів, які не відшкодовуються суб'єктам держсектора; транспортно-заготівельні витрати (далі ТЗВ); інші витрати, які безпосередньо пов'язані із придбанням запасів і приведенням їх у стан, у якому вони придатні для використання в запланованих цілях [2].

При виготовленні власними силами первісна вартість запасів включає: прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці та інші прямі витрати.

Отримані в результаті обміну на інші запаси є їх справедлива вартість на дату оприбуткування.

Не включаються до первісної вартості запасів, а належать до витрат того періоду, у якому вони були здійснені (установлені): понаднормові витрати і нестачі запасів; фінансові витрати; витрати на зберігання, крім тих витрат, які необхідні перед наступним етапом виробництва; загальногосподарські та інші подібні витрати, які безпосередньо не пов'язані із придбанням і доставкою запасів та приведенням їх до стану, у якому вони придатні для використання в запланованих цілях; витрати на збут.

При придбанні запасів до первісної вартості необхідно відносити ТЗВ, які доцільно включати до конкретних найменувань запасів при їх оприбуткуванні, у разі якщо можна достовірно визначити суми таких витрат, які безпосередньо відносяться до придбаних запасів.

Отже, основними нововведеннями в методику та методологію обліку запасів в державному секторі є наявність умов визнання запасів відповідно до НП(С)БОДС 123 «Запаси», нового підходу до формування їх первісної вартості та розробка рекомендацій щодо застосування їх на практиці.

Список використаних джерел:

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 123 «Запаси»: наказ Міністерства фінансів України 12.10.2010 №1202.

2. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів суб'єктів державного сектору: Затверджено Наказ Міністерства фінансів України 23 січня 2015 року № 11.

УДК 657

ОЦІНКА ТОВАРНИХ ЗНАКІВ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

Поплавська В.В., аспірант кафедри обліку і аудиту, ЖДТУ

У міру розвитку інвестиційних відносин в Україні однією з важливих є проблема інвестицій в торгову марку з метою створення, так званого, «бренд-капіталу». Для того, щоб розглянути значення таких інвестицій для підприємства необхідно розібратися, що ж прийнято розуміти під такими поняттями, як товарний знак (або знак для товарів і послуг), торгова марка, бренд-капітал. Товарний знак відноситься до об'єктів промислової власності підприємства. Відповідно до Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» під знаком на товари і послуги розуміється «... позначення, під яким товари і послуги одних осіб відрізняються від однорідних товарів і послуг інших осіб». Таким чином, товарний знак - в першу чергу юридичний термін, знак торгової ідентифікації, який має юридичний захист. У Законі прямо не говориться про такий термін, як «торгова марка» (ТМ). Однак в англійській літературі її визначення не стільки ідентифікує товар або послугу за допомогою певного набору властивостей і характеристик, скільки акумулюють в собі всі почуття та емоції, викликані споживачами по відношенню до них.

Отже, торгова марка - поняття більш широке, ніж товарний знак, оскільки акумулюють в собі всі почуття та емоції, викликані у споживачів даними символом - товарним знаком. У міжнародній практиці дуже часто використовується таке поняття як бренд-капітал. Це поняття - дуже широко, і являє собою сукупність активів і зобов'язань, пов'язаних з торговою маркою, а також, з її ім'ям, символом, які збільшують або зменшують цінність, яку має продукт або послуга для фірми і її клієнтів. Товарний знак є одним з елементів успішної торгової марки, а формування ставлення споживача до товару здатне створити бренд-капітал або навпаки - зруйнувати його. Тому для фірми бренд-капітал дозволяє створити додатковий потік грошових коштів, полегшити залучення нових споживачів, отримувати додатковий прибуток (так як відома ТМ дозволяє встановити преміум-ціну), розширити перелік продуктів під тією ж ТМ, знизити невизначеність для дистриб'юторів і зменшити оподатковувану базу підприємства. До того ж, офіційно зареєстрований в установленому порядку товарний знак створює конкурентні переваги і є бар'єром для конкурентів.

У міжнародній практиці оцінка вартості товарного знака використовується в багатьох фінансових операціях, в яких бренд-капітал являє собою головний актив: при злиттях і поглинаннях компаній у всьому світі (як того вимагають нормативні акти).; для внесення в бухгалтерську звітність для збільшення вартості компанії; для додаткового забезпечення позик; при ліцензуванні торгового знака (франчайзинг), а також при видачі ліцензій на його використання філіями (трансфертні ціни); в судових процесах для визначення фінансових втрат і зниження вартості товарного знака внаслідок її незаконного використання; у відносинах з інвесторами підкреслює значення ТМ для вартості акцій, допомагає підтримати ціну пайової участі компанії.

На практики, фахівці виділяють три основні групи методів оцінки товарного знаку (бренду): ринковий, витратний та дохідний підходи. Тож, оцінювання проводиться всіма методами одночасно. Потім, зіставляючи

отримані результати, експерт по своїй індивідуальній методиці встановлює загальну оцінку бренду. Як правило, оцінювання проводиться всіма методами одночасно. Потім, зіставляючи отримані результати, експерт по своїй індивідуальній методиці встановлює загальну оцінку бренду. Аналізуючи методи оцінки товарного знаку, слід відразу вказати, що велика частина інформації щодо його вартості відноситься до розряду комерційної таємниці підприємства. Згідно з цим, ринкові методи для оцінки даного об'єкта промислової власності, що визначають вартість торговельної марки на основі інформації про продажі порівнянних марок на ринку, є неприйнятними. Це обумовлено тим, що для об'єктивного визначення вартості необхідний активно функціонуючий ринок по купівлі-продажу товарних марок, але такі угоди відбуваються не так часто і не завжди інформація про них доступна.

УДК 657.6

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ І ЗАМОВНИКАМИ

Пушенко А.В., студентка

*Слесар Т.М., доцент кафедри обліку та оподаткування, кандидат
економічних наук*

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Сучасному стану економіки України властиві необґрунтовані політичні події, некеровані інфляційні процеси, нестабільність.

На сьогодні існує цілий ряд нерозв'язаних облікових проблем, зокрема й з обліку дебіторської заборгованості. На теперішньому етапі робота системи розрахунків з контрагентами ще не збігається з вимогами пришвидшення грошового обігу та поліпшення фінансового стану підприємства. Це веде до нестабільності під час постачання товарно-матеріальних цінностей.

Порушення розрахункової та договірної дисципліни, невчасне висування претензій стосовно боргів, що виникають, все це призводить до значного підвищення невиправданої дебіторської заборгованості, а як наслідок, до нестабільності фінансового стану підприємства. Щоб це змінити необхідно приділяти значну увагу до вибору форм розрахунків із покупцями та замовниками. Найнадійнішою формою безготівкових розрахунків серед всіх існуючих, на думку ряду дослідників, є акредитив. Він виставляється в банку постачальника і забезпечує своєчасність розрахунків за відвантаженою продукцією [4, с.358].

З метою надання якісної бухгалтерської інформації про заборгованість суб'єкта господарювання, для прийняття рішень користувачам пропонується така форма бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості, для якої властиві: єдиний правильний підхід до обліку дебіторської заборгованості; якісний та кількісний облік довгострокової дебіторської заборгованості; ведення аналітичного обліку за кожним видом довгострокової дебіторської заборгованості в розроблених відомостях аналітичного обліку; узагальнення та накопичення аналітичної інформації про довгострокову дебіторську заборгованість.

На сьогодні існує ряд проблем щодо обліку розрахунків з покупцями та замовниками, а саме [3]:

1. недостатньо обґрунтований план рахунків бухгалтерського обліку та інструкція його застосуванню щодо обліку розрахунків з покупцями та замовниками, а саме: відображення в обліку та оцінка різних форм дебіторської заборгованості за продукцію, товари, послуги (в т. ч. передбаченої та непередбаченої договором).

2. недоступність всієї інформації про дебіторську заборгованість у вигляді та обсязі, достатньому для проведення аналізу розрахунків з дебіторами та прийняття управлінських рішень.

3. неефективність та непристосованість методів обрахунку резерву сумнівних боргів, відповідно до П(С)БО 10, до обліку на підприємствах України.

4. відсутність контролю за обсягами та станом сумнівної та безнадійної дебіторської заборгованості на вітчизняних підприємствах.

5. розбіжності обліку дебіторської заборгованості між П(С)БО 10 та положенням МСФЗ.

5. застарілість облікових регістрів аналітичного та синтетичного обліку дебіторської заборгованості (при журнально-ордерній формі ведення обліку).

6. складність при оподаткуванні ПДВ при укладанні договорів з іноземними компаніями на передачу прав інтелектуальної власності та прав на їх користування.

7. складність відображення розрахунків з покупцями і замовниками, які є засновниками або учасниками компанії, у консолідованій фінансовій звітності та пояснювальній записці про афілійованих осіб до річного фінансового звіту; недостатньо розроблене правове регулювання питання відображення операцій з афілійованими особами.

8. нерозвиненість обліку взаєморозрахунків, а саме використання факторингу для ефективного управління дебіторською заборгованістю [5].

Таким чином, дослідивши існуючий стан обліку розрахунків з покупцями і замовниками підприємств, можна стверджувати, що за сучасних умов господарювання виникла достатня кількість проблем, пов'язаних з обліком і контролем таких розрахунків, а саме: недосконале законодавче забезпечення порядку розрахунків, криза не платежів та зростання дебіторсько-кредиторської заборгованості при розрахунках між суб'єктами підприємницької діяльності.

Доцільно рекомендувати підприємствам такий спосіб управління дебіторською заборгованістю, як "аутсорсинг" – передачу на договірній основі непрофільних функцій іншим організаціям (аутсорсинговим

компаніям) та прискорення процесу погашення дебіторської заборгованості за допомогою сучасних форм її рефінансування.

Список використаних джерел:

1. Белозерцев В.С. Проблеми управління дебіторською заборгованістю підприємств оптової торгівлі / В.С. Белозерцев // Вісник Дніпропетровського національного університету ім. О. Гончара. –2010. –№ 10. –С. 56–58.
2. П(С)БО 10 "Дебіторська заборгованість": Наказ Мінфіна України від 08.10.1999 № 237 (редакція від 10.01.2013) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.
3. П(С)БО 13 "Фінансові інструменти": Наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 2001 р. № 559 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z1050-01>
4. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник для студ. спец. «Облік і аудит» вищих навч. закл.; за ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. –[7 вид., доп. і перероб.] / Ф.Ф. Бутинець. –Житомир: ЖІТІ, 2009. –832 с.
5. Коблянська О.І. Методологічні аспекти обліку та аудиту дебіторської заборгованості / О.І. Коблянська // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. –2009. –№ 77–78. –С. 28

УДК 657.424

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ

Руденко А. О., студентка 4 курсу, 4 групи спеціальності

“Облік і аудит”

Олійник С. О. , доцент кафедри обліку та оподаткування, к. е. н.

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Інвестиційна діяльність підприємств є одним з найбільш складних і ризикових видів бізнесу. Її результати мають значний вплив на ефективність підприємництва в цілому. Головною проблемою, що заважає підприємствам розвиватися, є відсутність фінансування як поточної діяльності, так і перспективної [1].

Досліджуючи дане питання, до уваги було взято багатий досвід, теоретичні та практичні розробки в даній галузі таких вчених, як: В. В. Бабич, М. Т. Білуха, Ф. Ф. Бутинець, Б. І. Валуєв, З. В. Задорожний, Є. В. Мних, В. В. Сопко, В. Г. Швець.

Головною метою організації обліку фінансових інвестицій на підприємствах є забезпечення об'єктивної оцінки, повного відображення та своєчасного реєстрування в облікових регістрах операцій, що пов'язанні з фінансовими інвестиціями. Організація обліку узагальнює інформацію про такі операції у звітності з метою забезпечення інформаційних потреб зацікавлених осіб [3].

Важливим етапом організації обліку фінансових інвестицій на підприємстві є їх оцінка, яку можливо та необхідно здійснювати за різними методами залежно від способу їх придбання та вибуття. Тобто, оцінку фінансових інвестицій необхідно здійснювати на кожному етапі їх обліку у інвестора.

На першому етапі оцінюються за первісною вартістю, яка складається з ціни придбання, комісійних винагород, мита та податків, а також всіх затрат, що безпосередньо пов'язанні з придбанням фінансових інвестицій.

Другий етап – переоцінена вартість, яка проводиться за справедливою, амортизованою та за методом участі в капіталі.

На третьому етапі оцінка здійснюється за чистою вартістю реалізації. Чиста вартість реалізації проводиться за ідентифікованою собівартістю, середньозваженою собівартістю або ж методом ФІФО [2].

Розглянувши особливості оцінки та організації обліку фінансових інвестицій можна визначити ряд проблем з якими стикаються підприємства України. До них можна віднести:

проблеми оцінки прибутку (збитку) від операцій з дочірніми, асоційованими та спільними підприємствами;

за змістом методу участі в капіталі, балансова вартість інвестицій може збільшуватися (зменшуватися) на частку інвестора в сумі інших змін у власному капіталі зазначених об'єктів інвестування з включенням їх до відповідних статей власного капіталу інвестора;

віднесення інших змін в капіталі інвестованого підприємства слід відносити на відповідні статті власного капіталу інвестора;

облік фінансових інвестицій у непов'язані сторони.

Існують випадки за яких використання методу участі в капіталі є недоцільним, оскільки знижується прибутковість підприємства чи зменшення власного капіталу інвестора. Вирішенням даної проблеми є заміна на метод оцінки здійснених фінансових інвестицій за їх собівартістю;

Отже, організація обліку фінансових інвестицій на підприємствах має охоплювати процес від первинної реєстрації економічної інформації до складання звітності.

Основним фактором, який впливає на ведення обліку фінансових інвестицій є період їх утримання та можливість реалізації в будь-який момент часу. Тому вище викладена організація обліку фінансових інвестицій, уможлиблює формування необхідної інформації для потреб управління інвестиційною діяльністю підприємств, а зокрема, фінансовими інвестиціями.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції»: Наказ Міністерства фінансів України № 91 від 26.04.2000р. (Редакція від 09.08.2013). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0284-00>.

2.Про Концепцію регулювання інвестиційної діяльності в умовах ринкової трансформації економіки: Постанова Кабінету Міністрів України № 384 від 01.06.1995(з змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/-95>;

3.Здреник, В. С. Облікове відображення та оцінка операцій з фінансовими інвестиціями підприємства [Текст] / В. С. Здреник // Економічний простір . — 2013. — № 76. — С. 219—229. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/есpros_2013_76_23.pdf (дата звернення 18.10.14).

УДК 657.432

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Сидоркіна А.О., студентка 5 курсу, 3 групи спеціальності

«Облік і оподаткування»

Дерев'янка С.І., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м.

Київ

Дебіторська заборгованість має потенційні можливості прямо або опосередковано сприяти припливу коштів до підприємства, що характеризує її економічну вигідність. Погашення дебіторської заборгованості в стислі терміни, недопущення її збільшення вище за допустиму межу - реальна можливість подолати або пом'якшити дефіцит оборотного капіталу. У зв'язку з цим особливого значення набуває питання ефективного управління дебіторською заборгованістю, оскільки вона призводить до відволікання коштів з господарського обороту.

Дослідження різних аспектів управління дебіторською заборгованістю наявні у багатьох працях вітчизняних та зарубіжних авторів, таких як: Голов С.Ф., Стоун Д., Хітчинг К., Райзберг Б.А., Лозовський Л.Ш., Стародубцева О.Б., Лищенко О.Г., Момот Т., Кірейцев Г.Г. та інших.

Фінансова стабільність підприємства базується на системному підході, який полягає у побудові механізму управління дебіторською заборгованістю на базі комплексного управління всіма елементами його діяльності.

Управління дебіторською заборгованістю слід розглядати як гнучкий механізм постійного пошуку найбільш ефективних зв'язків, що включає в себе: визначення політики надання кредиту й інкасації для різних груп покупців і видів продукції; аналіз і ранжування покупців залежно від обсягів закупівель, історії кредитних відносин і запропонованих умов оплати; контроль розрахунків із дебіторами по відстрочених та прострочених заборгованостях; визначення прийомів прискорення повернення боргів і зменшення безнадійних боргів [1, с.65].

Типовими проблемами, з якими стикається підприємство при управлінні та обліку дебіторської заборгованості є те, що не проводиться оцінка кредитоспроможності покупців і ефективності комерційного кредитування; недостатній професіоналізм фінансових менеджерів; низька платоспроможність покупців; не регламентована робота з простроченою дебіторською заборгованістю; немає достовірної інформації про терміни погашення зобов'язань компаніями-дебіторами; відсутні дані про зростання витрат, пов'язаних зі збільшенням розміру дебіторської заборгованості і часу її оборотності.

Якісне інформаційне забезпечення дебіторської заборгованості дозволить оперувати повною, своєчасною та актуальною інформацією щодо стану дебіторської заборгованості. Ефективний менеджмент дебіторської заборгованості можливий завдяки постійному моніторингу та аналізу повної та достовірної інформації щодо динаміки обсягів, оптимізації та характеристики дебіторської заборгованості за різноманітними видами.

Для покращення фінансового стану підприємства необхідне ефективне управління дебіторською заборгованістю, яке передбачає: формування кредитної політики щодо дебіторів; мінімізацію ризиків виникнення прострочених боргів; рефінансування дебіторської заборгованості [2, с.152].

Таким чином, управління дебіторською заборгованістю дозволить реально охарактеризувати фінансове становище і приймати важливі стратегічні рішення зі стабілізації стану на ринку та зниження витрат.

Список використаних джерел:

1. Коблянська О.І. Фінансовий облік: навч. посіб. / Коблянська О.І. – К.: Знання, 2012. – 473с.
2. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник / За ред. проф.Г.Г.Кірейцева. – К.: ЦУЛ, 2008. – 496 с.

УДК657

**УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ НА
ПІДПРИЄМСТВІ І ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ**

Солодовник А.Г., студентка 2 курсу, 2групи спеціальності «Облік і
оподаткування»

Калюга Є.В., д.е.н, професор

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м.Київ*

Дебіторська заборгованість — це один з основних джерел формування фінансових надходжень. Відсутність достатнього обсягу коштів на рахунках завадить підприємству функціонувати, здійснювати поточні операції, не враховуючи його стратегічні цілі. Це обумовлює актуальність даної проблеми в системі аналізу платоспроможності та ліквідності підприємства .

Щоб залишатися конкурентоспроможними, підприємство йде на такі заходи, як надання своїм покупцям комерційного кредиту. Іноді від умов надання даного виду кредиту (відстрочки платежу) істотно залежить обсяг продажів ціна на реалізовані товари і послуги, а, отже, обсяг виручки і рентабельність.

Реалізація продукції з використанням даного фінансового інструменту зумовлює появу відмінностей між обліковими показниками реалізації продукції, які відображаються в фінансовій звітності - Звіті про фінансові результати, і є реальним надходженням коштів від реалізації продукції на розрахункові рахунки підприємства. Відбувається так званий касовий розрив: підприємство витратило власні кошти на виготовлення продукції / послуги і передало його у власність покупцеві, проте поки що не отримало грошових коштів за реалізовану продукцію / послугу.

Проблеми управління дебіторською заборгованістю :

- немає чітко прописаного і зрозумілого регламенту роботи з дебіторською заборгованістю із закріпленням відповідальних фахівців за кожну ділянку роботи (необхідний покроковий інструктаж роботи відповідальних осіб з моменту виникнення заборгованості до моменту її повного погашення);
- відсутня достовірна інформація про реальні терміни погашення зобов'язань контрагентами;
- не проводиться оцінка надійності контрагентів;
- не відслідковуються ефективність продажів з відстрочкою платежу (не розраховується економічний ефект від надання послуг комерційного кредиту);
- колекторські функції, функції аналізу дебіторської заборгованості та прийняття управлінських рішень для врегулювання боргу розподілені між різними структурними підрозділами, які часто підпорядковуються директорам різної спрямованості;

Для усунення наявних проблем в управлінні виділимо основні етапи механізму щодо оптимізації дебіторської заборгованості на підприємстві:

- оцінка та моніторинг надійності контрагента;
- визначення прийняттого рівня дебіторської заборгованості;
- аналіз стану заборгованості;

Від стану та якості розрахунків з контрагентами залежить платоспроможність компанії, її фінансове становище і сталий розвиток. На

сьогоднішній день проблема ліквідності дебіторської заборгованості стає ключовою проблемою майже кожного підприємства, вирішення якої потребує кваліфікованого підходу до управління дебіторською заборгованістю, що є одним з видів зміцнення фінансового становища підприємства. Ефективне управління дебіторською заборгованістю сприяє розширенню обсягів реалізації і, отже, зростання прибутку від продажів. В той же час, будучи частиною оборотних коштів, а саме частиною засобів обігу, дебіторська заборгованість, а особливо невиправдано «зависла», різко скорочує оборотність оборотних коштів і тим самим зменшує реальний дохід підприємства.

УДК 657.1

МЕТОД ТАРГЕТ-КОСТ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ МЕТОД УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА

Степанюк Ю.М. ,студентка 1 курсу , 2 групи, спеціальності «Облік і оподаткування»

Калюга Є.В., д.е.н., професор

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

П(С)БО 16 «Витрати» не визначає методи обліку витрат та калькулювання собівартості продукції, зокрема рослинництва, що призводить до необхідності вирішувати це питання з урахуванням інформаційних потреб підприємства.

Для забезпечення інформаційних потреб доцільно використовувати нетрадиційні методи управління витратами, зокрема: абзорпшен-костинг, АВС-методу, таргет-костинг, кайзер-костинг та ін.

В економічній літературі серед науковців Давидюк Т. В., Павлова С. І., Рудніченко Є. М., Голов С. Ф., К. Друрі досліджувалися особливості обліку витрат з метою їх управління.

Серед перелічених методів доцільно виділити метод таргет-кост з метою планування витрат виробництва нових видів продукції, оцінки доцільності виробництва, з урахуванням бажаного результату виробництва (отримання планового прибутку). Крім того, особливістю застосування методу є дослідження планового рівня собівартості, що дає змогу отримати запланований прибуток, провести аналіз відхилень від запланованих норм.

Відповідно до методу таргет-костинг планова собівартість розраховується за формулою: Собівартість = Ціна – Прибуток.

Розглянемо застосування методу на прикладі.

Наприклад. Підприємство, яке займається вирощуванням пшениці планує розширити асортимент реалізованої продукції (вирощувати ячмінь та сою). Дані та розрахунок наведені в табл. 1.

Таблиця 1

Розрахунок планової собівартості одиниці продукції рослинництва

Показник	Ячмінь	Соя	Пшениця
Плановий обсяг продаж, т	400	2000	600
Прибуток, %	50	45	51
Ціна продажу, грн.	7300,00	10000,00	7000,00
Планова собівартість, грн.	3700,00	5700,00	3500,00
Цільова собівартість, грн.	3650,00	5500,00	3430,00
Відхилення між плановою та цільовою собівартістю, %	1,3	3,5	2
Відхилення з врахування всього обсягу виробництва, грн.	20000,00	400000,00	42000,00

Отже, найменше відхилення планової собівартості до цільової по ячменю (тобто підприємство зможе отримати 48,7% прибутку), але відсоток цільового прибутку є більшим по пшениці і становить 49%, тому вирощування її є найвигіднішим. Розраховуючи показники слід враховувати

коливання цін, зважаючи на урожайність та курс валют у звітному періоді, тому за незначних відхилень слід змінити планову площу посівів.

Метод таргет-костинг поєднує в собі елементи маркетингу, аналізу, обліку та управління витратами виробництва та використовується з метою вибору найбільш оптимального напрямку діяльності підприємства. В поєднанні з методом кайзер-костинг він є більш ефективним у використанні, оскільки суть даного методу полягає в пошуку найбільш економічного вигідного варіанту виробництва певного виду продукції та взаємодії працівників різних підрозділів, що сприятиме підвищенню ефективності виробництва.

При використанні методу таргет-костинг підприємство має змогу мінімізувати витрати виробництва до необхідного рівня, отримати бажаний прибуток, спрогнозувати собівартість продукції, забезпечити апарат управління необхідною інформацією про рівень витрат ще на етапі планування посівів.

УДК

ТЕОРЕТИЧНА СУТНІСТЬ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ

Стефінів З.М. студентка 4 курсу, напрям підготовки «Облік і аудит»;

Науковий керівник - Боднар О.В., к.е.н., доцент
*Національний університет біоресурсів і природокористування України
«Бережанський агротехнічний інститут»
м. Бережани*

Для здійснення господарської діяльності підприємствами всіх форм власності та галузей економіки використовуються виробничі запаси, які є найбільш важливою і значною частиною активів підприємства.

У теоретичному розумінні виробничі запаси є предметами праці, які одноразово використовуються у виробничому процесі, свою вартість повністю переносять на готову продукцію. В бухгалтерському обліку більшість предметів праці вважаються виробничими запасами.

Методологічні основи формування в бухгалтерському обліку інформації про запаси і розкриття її у фінансовій звітності регламентуються Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» (П(с)БО 9). Відповідно до П(с)БО 9 запаси це активи, які:

— утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності;

— перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва;

— утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством [1].

На думку Ф. Ф. Бутинця, виробничі запаси – це активи, які використовуються для подальшого продажу, споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством [2]. Проф. Ф.Ф. Бутинець застосовує поняття «товарно-виробничі запаси». Він вважає, що цей термін найбільшою мірою відображає характерні властивості речових елементів виробництва, основне призначення яких – обробка в процесі виробництва, формування основи виробів, при цьому враховується можливість перебування їх у складі резервів у вигляді виробничих запасів на складі або готових виробів (товарів), що перебувають на складах.

М. В. Дубініна виокремлює два види складських запасів – виробничі та товарні, при цьому зазначає, що виробничі запаси – це матеріальні цінності, що знаходяться на складі підприємств виробничої сфери і призначені для подальшого використання; а товарні запаси – матеріальні цінності, які знаходяться на складі, але призначені для продажу.

Також Лень В. С. та Гливенко В. В. під запасами розуміють підготовлені для запуску у виробничий процес предмети праці, які складаються з сировини, основних і допоміжних матеріалів, палива, покупних напівфабрикатів і комплектуючих виробів, тари і тарних матеріалів, запасних частин для поточного ремонту основних фондів [3,

с.113]. Склад запасів на кожному підприємстві залежить від сфери його діяльності. Так, на промислових підприємствах основними видами запасів є виробничі запаси.

Запаси являються невід'ємним елементом функціонування підприємств. Їх оптимальний розмір забезпечує безперервність діяльності та уникнення низки ризиків пов'язаних з відсутністю запасів. Сформоване на основі узагальнення наукової літератури поняття запасів дає уявлення про структуру запасів.

Список використаних джерел

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 р. № 87 // zakon.rada.gov.ua.

2. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів під заг. ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – [8-ме вид., доп. і перероб.]. – Житомир: ПП «Рута», 2009. – 912 с.

3. Лень В. С. Бухгалтерський облік в Україні : основи та практика : навч. посібн. / В. С. Лень, В. В. Гливенко. - К. : Центр навчальної літератури, 2006. - 556 с.

УДК 005.35:339.17

СОЦІАЛЬНИЙ ОБЛІК ЯК СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ СУЧАСНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ

Трум О. Ю., студентка 4 курсу, 1 групи спеціальності «Облік і аудит»

Дубініна М. В., д.е.н., професор

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

В основі корпоративної соціальної звітності лежать показники соціальної відповідальності, що відображають діяльність підприємства не

тільки в грошовому вимірі, а й в натуральному (якісному) вираженні. Крім того, ці показники диференційовані за сегментами ринку, тобто мають питомі значення. Це об'єктивно зумовлює управлінський підхід до соціального обліку.

Соціальний облік, на відміну від фінансового і управлінського, розуміється авторами як формування повної і достовірної інформації про результати виконання соціальної політики компанії. Метою ж корпоративної соціальної звітності (далі – КСВ) є:

- дотримання принципів сталого розвитку;
- залучення нових інвестицій;
- лобіювання корпоративних інтересів і поліпшення взаєморозуміння з місцевими громадами і регіональною владою.

Сукупність показників соціального обліку та звітності визначається за стандартом АА 1000, згідно з яким ця система включає:

- облік соціальної відповідальності (облік факторів, що мають соціальну значимість);
- облік сукупного впливу (оцінка сукупних витрат);
- соціально-економічний облік (оцінка проектів, що фінансуються з використанням фінансових і нефінансових показників);
- врахування соціальних показників (кількісна соціально-статистична оцінка);
- громадський облік (спроби побудувати облік в глобальних масштабах для транснаціональних корпорацій), який пов'язує всі види соціального обліку.

В той час як бухгалтерський фінансовий облік заснований на консерватизмі відображення господарської діяльності підприємства, соціальний облік (при дотриманні вимоги якості звітності) передбачає постійне вдосконалення методів відображення соціально орієнтованої діяльності. Якщо ведення бухгалтерського обліку носить динамічний характер стосовно діяльності підприємства, то соціальний облік відповідно

до стандартів КСО відображає в своїй звітності тільки результати після завершення тієї або іншої соціальної програми. Іншими словами – має іміджевий характер.

Нефінансова (соціальна) звітність – це звіти компаній, що включають інформацію не тільки про результати економічної діяльності, а й соціальні та екологічні показники. Вона є публічною і розглядається як інструмент інформування стейкхолдерів про те, як і якими темпами компанія реалізує закладені в своїх стратегічних планах розвитку цілі щодо економічної стійкості, соціального благополуччя та екологічної стабільності.

Відзначимо, що система соціального об'єктивно характеризується більш тісними зв'язками з системою контролінгу підприємства, що визначає розширення складових управлінського обліку, орієнтованих на контролінг, в тому числі і з метою формування показників корпоративної соціальної звітності.

УДК 657.1:330.552

ОБЛІК ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТА НАПРЯМКИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Федоренко А.М., студентка 4 курсу, 5 групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Гуренко Т.О., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

У сучасних умовах господарювання неналагоджена та неефективно діюча система управління виробничими запасами призводить до несвоєчасного забезпечення виробництва необхідною сировиною та матеріалами або до надлишкового їх накопичення на підприємстві. Як наслідок неефективної господарської діяльності – зростання ризику одержання збитку. Нині проблеми обліку виробничих запасів набувають

особливої актуальності у зв'язку з потребою отримання оперативної та достовірної інформації для здійснення керівництвом підприємством і процесами, які в ньому відбуваються. За таких обставин, необхідна більш оперативна, гнучка, пристосована до ринкових умов, надійна обліково-контрольна система, яка б стала фундаментом оновленого управління матеріальним забезпеченням.

В наш час залишається багато дискусійних положень та важливих питань обліку виробничих запасів, які є актуальними та потребують вирішення. Одним з таких є визначення деяких видів запасів, як об'єктів обліку. Адже, по-перше, у положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку не наведено чіткого визначення в складі виробничих запасів таких понять як «сировина», «матеріали», «товари» тощо. Це викликано тим, що розподіл виробничих запасів на такі складові як: сировина, матеріали, паливо є умовним. У сучасних умовах, коли ринки змінюють свої параметри, використання неоднозначних підходів для оцінки запасів призводить до викривлення показників фінансової звітності. Досить проблематичним є порядок відображення транспортно-заготівельних витрат при вибутті запасів. Вирішення цієї проблеми розглядають шляхом відображення транспортно-заготівельних витрат загальною сумою на окремому субрахунку та їх подальший розподіл на різні рахунки обліку запасів в залежності від специфіки галузі або конкретного підприємства. У наказі про облікову політику доцільно вказати, що розподіл транспортно-заготівельних витрат між найменуваннями запасів, які перевозяться, здійснюється за кількісним (вага, об'єм, кількість місць, одиниць) або вартісним критерієм (ціна одиниці запасів). Щодо питань раціонального й ефективного використання всіх виробничих запасів, особлива роль повинна належати їх первинному обліку.

Недоліки організації обліку виробничих запасів найбільш частіше виявляються при інвентаризації, звірванні даних складського обліку, коли визначаються нестачі й значні розбіжності за рахунок пересортування окремих видів матеріалів, а також помилок у первинних документах і

облікових регістрах, що характеризують надходження й рух матеріалів. При правильній організації документування та складського обліку виробничих запасів можливе зменшення матеріальних втрат. Також необхідно зменшити трудомісткість заповнення та обробки первинних і зведених документів.

Таким чином, для забезпечення ефективного розвитку підприємств та зростання їх виробничого потенціалу за сучасних умов господарювання необхідне: правильне визначення первісної вартості виробничих запасів при їх надходженні на підприємство, яке забезпечується запровадженням інформаційних технологій обробки економічної інформації; підвищення оперативності інформаційного забезпечення управління виробничими запасами підприємства; чітка організація обліково-контрольних процедур руху запасів на підприємстві (застосування прийомів обліку за центрами відповідальності, заходів контролю та оперативного регулювання процесів утворення запасів); вдосконалення системи обліку виробничих запасів в частині їх оцінки та документування; удосконалення системи автоматизації обліково-аналітичних робіт обліку виробничих запасів.

УДК 657:336:334

ЗНАЧЕННЯ ОБЛІКУ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ В УПРАВЛІННІ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Фесюк Н.В. студент*

Лазаришина І.Д., доктор економічних наук, професор

У загальній системі показників, що відображають ефективність фінансово-господарської діяльності підприємств, основне місце належить витратам. Витрати виступають суттєвим важелем оптимального використання усіх ресурсів підприємства, формуючи рівень цін на товари і продукцію, а організація виробництва продукції з мінімізованими витратами є одним із шляхів посилення її конкурентоспроможності. Для забезпечення

зниження вартості реалізованої продукції, потрібно постійно керувати витратами на її виробництво, досягати відносного зниження не тільки прямих, а й непрямих витрат. Зниження витрат потребує суттєвих капітальних інвестицій для впровадження нових технологій. Тому важливим фактором зниження вартості виробів є відносна економія накладних (загальновиробничих) витрат з розрахунку на одиницю продукції, її планування, ефективний розподіл і контроль.

Загальновиробничі витрати відіграють важливу роль в процесі виробництва, оскільки їх характеризують як «витрати на обслуговування та організацію виробництва, управління на рівні окремих виробництв або структурних підрозділів об'єднання, підприємства»[3]. Тобто, загальновиробничими витратами є витрати цехів, дільниць і підрозділів на організацію та управління ходом виробництва, витрати на утримання та експлуатацію техніки та обладнання, будівель і споруд, які не можна прямо віднести до певного об'єкта витрат[2]. Тому облік загальновиробничих витрат у системі бухгалтерського обліку на підприємствах, метою діяльності яких є виготовлення продукції, є складним процесом. Значення

загальновиробничих витрат полягає в тому, що вони, хоч є непрямими витратами, пов'язані з забезпеченням організації виробництва та керівництвом цехами, бригадами, відділеннями та іншими підрозділами підприємства. Інформація щодо загальновиробничих витрат використовується для прийняття управлінських рішень, визначення результатів діяльності підприємства, виконання певних завдань структурними підрозділами, визначення ефективності організаційно-технічних заходів, що стосуються розвитку й вдосконалення виробництва.

Склад і структура загальновиробничих витрат регламентуються в П(С)БО 16 «Витрати». Так, згідно стандарту, до складу загальновиробничих витрат відносять:

- витрати на управління виробництвом;
- амортизацію основних засобів загальновиробничого призначення;

- амортизацію нематеріальних активів загальновиробничого призначення;
- витрати на утримання, експлуатацію та ремонт, страхування, операційну оренду основних засобів;
- витрати на вдосконалення технології й організації виробництва;
- витрати на опалення, освітлення, водопостачання, водовідведення [1].

Однією з особливостей загальновиробничих витрат є те, що на відміну від прямих, які завжди є змінними, вони можуть бути і змінними, і постійними.

Отже, чітке дотримання вимог нормативно-правових документів щодо обліку загальновиробничих витрат дозволить покращити інформаційне забезпечення управління витратами і підвищити прибутковість фінансово-господарської діяльності підприємств.

Список використаних джерел

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : Наказ Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 року № 318 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.
2. Мазуренко О.М. Бухгалтерський облік та аналіз загальновиробничих витрат: теорія, методика, організація : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит» / О.М. Мазуренко ; Житомир. держ. технол. ун-т. – Житомир, 2010. – 21 с.
3. Словник економічних термінів [Електронний ресурс]. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: <http://epi.cc.ua/rashodyi-obscheproizvodsvennyie-32476.html>.

ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Холодкова Ю.І., студентка 3 курсу, групи 301-О спеціальності

«Облік і оподаткування», Талько Т.В., викладач

ВП НУБіП «Ірпінський економічний коледж»

Формування облікової політики щодо основних засобів є одним з найважливіших і принципових етапів розробки облікової політики підприємства. Згідно з чинним бухгалтерським законодавством підприємство самостійно визначає свою облікову політику, зміст якої залежить від специфіки його діяльності. Тому, формуючи облікову політику, слід враховувати особливості та специфіку топологічних об'єктів, як економічних категорій та об'єктів бухгалтерського обліку. Слід зазначити, що основні засоби – це специфічна економічна категорія та об'єкт бухгалтерського обліку.

Слід виділити основні характеристики об'єктів основних засобів, що впливають на формування облікової політики та побудову обліку, а саме:

- довготривалий характер використання, технічний стан, що зумовлюють необхідність застосування заходів та відповідного облікового відображення амортизації та переоцінки;
- необхідність проведення ремонтів, реконструкцій, модернізації основних засобів, що визначають потреби визначення порядку облікового відображення відповідних витрат;
- велика вартість об'єктів, що зумовлює необхідність формування первісної вартості.

Аналіз фахової літератури та нормативних документів дозволяє зробити висновок, що процедура розробки облікової політики включає такі етапи:

- 1) організаційний – створення відповідного виконавчого органу та закріплення за його фахівцями обов'язків і повноважень;
- 2) підготовчий – визначення стратегічних і тактичних напрямів господарської діяльності підприємства і об'єктів обліку;
- 3) етап вивчення зовнішніх умов господарювання;
- 4) етап вибору елементів облікової політики підприємства, розробка порядку інформаційного забезпечення процесу формування облікової політики;
- 5) підсумковий – затвердження базисного та складання поточного розпорядчого документів про облікову політику, її впровадження та контроль за дотриманням.

Стосовно такого важливого об'єкта як основні засоби, при формуванні облікової політики в частині основних засобів особливо актуальним є забезпечення четвертого етапу щодо вибору елементів облікової політики підприємства, розробки порядку інформаційного забезпечення процесу формування облікової політики, а також п'ятого етапу, що передбачає затвердження базисного та складання розпорядчого документів про облікову політику, її впровадження та контроль за дотриманням.

Реалізація принципів ведення бухгалтерського обліку вимагає забезпечити побудову бухгалтерського обліку та формування облікової політики в частині основних засобів із врахуванням таких вимог:

- фінансова звітність містить інформацію про всі основні засоби;
- майно власника не відображається у складі основних засобів підприємства;
- превалювання справедливої вартості при їх оцінці;
- відображення операцій з основних засобів на підставі первинних документів при цьому наявність неточностей не позбавляють необхідності їх відображення в обліку;
- оцінка основних засобів у синтетичному обліку здійснюється у вартісній оцінці, а в аналітичному обліку – в натуральній;
- можливою є переоцінка основних засобів за рішенням керівника підприємства.

До основних положень з організації обліку основних засобів, що регламентуються наказом про облікову політику доцільно віднести:

- робочий план рахунків бухгалтерського обліку основних засобів;
- форми первинних документів з обліку руху основних засобів;
- правила документообігу та технологія обробки облікової інформації щодо руху основних засобів;
- порядок проведення інвентаризації основних засобів;

Формування облікової політики в частині основних засобів має важливе значення в організації ефективної системи управління підприємством, а тому її елементи повинні обиратись чітко, якісно й обдумано. Адже вдалий та обґрунтований вибір складових облікової політики підвищить рівень достовірності та корисності обліково-економічної інформації, надають можливість більш ефективно здійснювати підприємству його фінансово-господарську діяльність. Формування законодавчо раціональної та економічно обґрунтованої облікової політики ще на етапах зародження підприємства може спростити завдання з налагодження облікових процесів та сприятиме ефективному веденню обліку основних засобів. Подальший розвиток даного питання потребує вивчення облікової політики як механізму управління основними засобами з метою інформаційного забезпечення як внутрішніх так і зовнішніх користувачів.

УДК: 657.471:631.11

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Шевчук А.П., студентка 4 курсу, 4 групи спеціальності «Облік і оподаткування», Олійник С.О., к. е. н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м.

Київ

Витрати підприємства, в будь-яких умовах існування, є найбільш вагомим аспектом впливу на формування економічних результатів діяльності, отримання важливих конкурентних переваг і відіграють особливу роль у досягненні сталого розвитку. Одним з найважливіших інструментів реалізації стратегії розвитку підприємства є управління витратами. Для досягнення поставлених цілей на підприємстві формується система управління витратами з метою забезпечення їх оптимального рівня на досить тривалий період.

Значну увагу питанням удосконалення системи управління витратами приділяють такі фахівці, як Балан А. А., Волкова М. В., Гавриленко Ю. М., Голов С. Ф., Крисенко А. В., Крушельницька О. В., Леонов Я. В., Скоропад І. С., Цал-Цалко Ю. С., Шутько Т. І. Усі автори вважають, що дієвим засобом зменшення витрат є створення системи управління витратами.

Управління витратами – це процес цілеспрямованого формування витрат за їх видами і носіями та постійного контролю рівня витрачання ресурсів і стимулювання економії. Це взаємопов'язаний комплекс робіт, які впливають на процес здійснення витрат під час господарської діяльності підприємства та направлений на досягнення оптимального рівня витрат на виконання будь-яких робіт в усіх підсистемах підприємства [1].

Вимоги до управління витратами на підприємстві визначаються різноманітними факторами, а саме: зміною умов конкуренції; потребою покупців та продавців; упровадженням гнучкого автоматизованого виробничого обладнання; комп'ютеризацією процесу конструювання, контролем за якістю продукції. Однією з вимог до управління витратами є визнання їх як інструмента управління підприємства.

У процесі розробки сучасної системи управління витратами підприємства потрібно враховувати такі вимоги, як відсутність надмірних витрат, комплексний характер управлінських рішень, постійне оновлення та структурне вдосконалення інформаційної бази, використання новітніх інформаційних технологій, орієнтованість на досягнення стратегічних цілей

підприємства, підтримка рівноваги витрат і якості продукції, впровадження нових сучасних ефективних методів зниження витрат, управління витратами протягом усього життєвого циклу продукції [2].

Актуальним шляхом вдосконалення системи управління витратами підприємства залишається створення комплексної сучасної автоматизованої системи управління, яка поєднує в собі елементи управління бізнес-процесами підприємства, виробничим процесом, неперервного контролю їх параметрів та відхилень від завданих меж значень, реалізації управління витратами та центрами витрат.

Оскільки система управління витратами підприємства є одним з базових елементів у розробці та ретельному обґрунтуванні управлінських рішень, тому необхідно її постійне вдосконалення, що обумовлюється мінливим зовнішнім середовищем, яке впливає на господарчу діяльність. Удосконалення системи управління витратами націлене на постійний пошук і виявлення резервів економії ресурсів, нормування їх витрат, планування, облік та аналіз витрат за їх видами, стимулювання ресурсозбереження і зниження витрат з метою підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства.

Список використаної літератури

1. Голов С. Ф. Управлінський облік: підручник. Київ: Лібра, 2008. 704 с
2. Прохорова В. В. Організаційно-економічні зміни як основа активізації підприємницької діяльності промислових підприємств: Науковий вісник . Херсон: Херсонського державного університету, 2015. № 15. 78–81 с.

ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ РОЗРАХУНКІВ З КОНТРАГЕНТАМИ

Шум О.А., студентка 4 курсу 5 групи напряму підготовки «Облік і аудит»

Шевчук К.В., к.е.н.

*Національний університет біоресурсів і природокористування України, м.
Київ*

Розрахунки з контрагентами тісно пов'язані з вхідними та вихідними грошовими потоками, які складають основу процесу забезпечення безперервної діяльності суб'єктів господарювання. В даний час Україну охоплює криза платежів, коли дебіторсько-кредиторська заборгованість підприємств один одному досягла величезних сум, проведення контролю дебіторсько-кредиторської заборгованості стає актуальним, оскільки це стимулює підприємство до більш ретельного і регулярного проведення інвентаризації дебіторсько-кредиторської заборгованості. Інвентаризація дебіторської та кредиторської заборгованості здійснюється відповідно до розділу III Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань № 879 і полягає у звірці документів і записів у реєстрах обліку та перевірці обґрунтованості сум, що відображені на відповідних рахунках.

Під час інвентаризації шляхом документальної перевірки кредиторської та дебіторської заборгованості інвентаризаційна комісія встановлює: правильність розрахунків з банками, контролюючими органами, іншими підприємствами, а також зі структурними підрозділами підприємства; заборгованість підзвітних осіб, тобто перевірка відповідності даних бухгалтерського обліку виданим авансам і звітам підзвітних осіб про них; правильність і обґрунтованість сум заборгованості за нестачами і крадіжками; правильність і обґрунтованість сум дебіторської, кредиторської і депонентської заборгованостей, у тому числі тих, за якими строк позовної давності минув; реальність заборгованості працівникам з оплати праці.

Обов'язкову інвентаризацію розрахунків з дебіторами і кредиторами необхідно проводити щороку перед складанням річної фінансової звітності. При цьому інвентаризацію слід проводити в період 3 місяців до дати балансу. Інвентаризація дебіторської заборгованості розпочинається з того, що підприємство, яке виступає кредитором, передає всім своїм дебіторам (боржникам) виписки з аналітичних рахунків про їх заборгованість. Дебітори мають підтвердити заборгованість або заперечити її. Отримані від них акти звіряння пред'являють інвентаризаційній комісії для підтвердження реальності заборгованості. Після підписання актів звіряння розрахунків з дебіторами на відповідних рахунках обліку повинні залишатися виключно погоджені суми заборгованостей. Інвентаризацію кредиторської заборгованості, у свою чергу, здійснюють на підставі актів звіряння, отриманих від кредиторів. Якщо ж таких актів не отримано, можна самостійно направити їм акти звіряння розрахунків для підтвердження суми кредиторської заборгованості.

Документальне оформлення інвентаризації полягає в складанні акту звіряння розрахунків з усіма підприємствами-контрагентами, типова форма якого розробляється самостійно та акту інвентаризації розрахунків з дебіторами і кредиторами. У акті інвентаризації розрахунків з дебіторами і кредиторами обов'язково вказують найменування проінвентаризованих субрахунків та суми виявленої неузгодженої дебіторської і кредиторської заборгованостей, безнадійних боргів, а також кредиторської і дебіторської заборгованостей, за якими строк позовної давності сплив.

Особливістю складання акту звірки взаєморозрахунків є те, що законодавчо не встановлено строки проведення, порядок проведення звірки, строки для надання відповідей та покарання за відмову від підписання цього акту. Для уникнення таких непорозумінь у договорі купівлі-продажу, поставки та інших договорах варто зазначати: строки (періодичність), порядок проведення звірки; строки для надання відповіді на повідомлення.

Отже, регулярне і правильне проведення інвентаризації розрахунків з контрагентами сприятиме ефективному управлінню ними на підприємстві.

УДК 658.8:338.46

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ СТРАТЕГІЇ КОМПАНІЇ В УКРАЇНІ

Пічик К.В., викладач, Юник А.А., магістр 2 року навчання
спеціальності «Маркетинг»

Національний університет «Києво-Могилянська академія», м. Київ

Маркетингова стратегія – програма маркетингової діяльності фірми на цільових ринках, яка визначає принципові рішення для її функціонування і досягнення маркетингових цілей. Комерційне підприємство, що функціонує на території України підлягає впливу зовнішніх та внутрішніх факторів, тому стратегії підприємств їх враховують.

Маркетингова стратегія передбачає: сегментування ринку – виділення окремих груп споживачів; вибір цільових ринків, визначення цільових сегментів на які фірма орієнтуватиме свою діяльність; позиціонування товару на ринку – визначення місця товару серед товарів конкурентів; визначення конкурентів-мішеней; визначення конкурентних переваг (якість товару (послуги); нижча ціна; частка ринку; ефективність реклами; широта асортименту; оперативність поставок; рекламний бюджет; ефективна стратегія розподілу (охоплення збутової мережі, кількість торгового персоналу); підтримка збуту; банк маркетингових даних).

На корпоративному рівні розробляється корпоративна маркетингова стратегія: стратегія інтенсивного росту, інтегративного росту, стратегія диверсифікації. На бізнес-рівні визначається конкурентна стратегія, стратегія низьких витрат, стратегія диверсифікації, стратегія ринкової ніші.

Аналіз та надання рекомендацій з удосконалення маркетингових стратегій включає в себе комплекс 4P (Product, Price, Placement, Promotion),

тобто розглядаються окремо товарна, цінова, збутова та комунікаційна стратегії компанії та окремих її угруповань зокрема (категорій продуктів, брендів, департаментів тощо).

Прийняття рішення про виробництво передбачає визначення побудови продукції, що випускається за видами, типами, розмірами і брендами, тобто асортименту. До основних характеристик асортименту належать: принцип формування, глибина і ширина. Система маркетингових комунікацій – це стратегічна комплексна діяльність, що спрямована на внутрішню та зовнішню сферу діяльності компанії для досягнення її основних цілей. Комунікаційна стратегія з кожним роком змінюється та розвивається у зв'язку зі зміною кон'юнктури ринку, основних його запитів та потреб.

Товарна політика – це головний інструмент реалізації фірмою концепції маркетингу; це сукупність принципів формування виробничої програми підприємства. Затверджуючи виробничу програму на черговий рік (квартал, місяць), підприємство реалізує тим самим свою товарну політику. Результатом розробки виробничої програми (плану виробництва продукції) є перелік продуктів, які потребують подальшого виготовлення фірмою для подальшої реалізації. Програма містить найменування товарів, з якими фірма передбачає вийти на ринок.

Портфельні стратегії (матриця БКГ, матриця Джі-І-Маккензі) дозволяють приймати рішення з управління різними сферами діяльності підприємства з точки зору їх місця і ролі в задоволенні потреб ринку. У найзагальнішому вигляді вони будуються на поєднанні оцінок маркетингових можливостей (зростання попиту, привабливість ринку) і внутрішнього потенціалу підприємства або його господарських підрозділів (стратегічне положення, частка на ринку).

Маркетингова стратегія є одним з елементів плану роботи підприємства. Вона спрямована на розробку, виготовлення і доведення до споживачів товарів і різних послуг, які будуть відповідати їх потребам. Також маркетингову стратегію можна охарактеризувати як масштабний план

досягнення основних цілей компанії. Її розробка ґрунтується на вивченні цільового сектора ринку, створення комплексу маркетингу, вивчення ситуації, яка складається на ринку.

УДК 657.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ

Яковенко Ю. В., студентка 2 СТ курсу , 6 групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Шара Є.Ю., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Сучасні підприємства потребують гнучких систем оцінки й аналізу діяльності як своїх підрозділів, так і об'єкта управління в цілому. Фінансово-економічні показники господарської діяльності, які використовуються в обліково-аналітичній практиці мають суттєві недоліки та не формують цілісної інформаційної системи для управління. [1].

Запорукою високого рівня розвитку підприємства є удосконалення механізму управління ним. Одним із таких інструментів даного механізму в управлінні є облікова політика підприємства [2].

Питаннями облікової політики як методико-організаційної складової системи бухгалтерського обліку в управлінні займалися як зарубіжні так і вітчизняні вчені: Т.В. Барановська, Ф.Ф. Бутинець, Л.М. Васільєва, В.А. Дерій, Т. Гоголь, П. Житний, Л. Пантелейчук, М.А. Проданчук, М.С. Пушкар, П.Т. Саблук, В.К. Савчук, Л.К. Сук та інші вчені.

У відповідності із Законом України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні” облікова політика - це сукупністю принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання фінансової звітності [2]. Застосування тих чи інших елементів облікової

політики забезпечує інтереси користувачів фінансовою інформацією підприємства. Від визначених елементів облікової політики залежить достовірність і повнота складеної на його основі фінансової звітності, які характеризують фінансовий та майновий стан підприємства та результати діяльності.

Нормативно-правові акти та науковці трактують поняття “облікова політика” як сукупність принципів, основ, домовленостей, методів, процедур і форм ведення бухгалтерського обліку з метою складання і подання фінансової звітності. Процес формування облікової політики регламентований нормативно-правовими актами. Ефективність облікової політики залежить від якості облікової інформації, на основі якої вона формується забезпечуючи при цьому ефективність системи управління підприємством [2].

Важливість і значимість правильного та ефективного вибору облікової політики, перш за все, видно з того, що облікова політика, обрана підприємством, підлягає оформленню відповідною організаційно-розпорядчою документацією, адже діяльність підприємства має забезпечувати впорядкованість і відповідність даних бухгалтерського обліку з метою визначання окремих елементів облікової політики для прийняття рішень [1].

Головною метою формування облікової політики є вибір таких методів і процедур ведення бухгалтерського обліку, що сприятимуть достовірному відображенню фінансового стану і результатів діяльності підприємства та підвищенню якості обліково-аналітичного інформаційного забезпечення, так як кінцевим етапом застосування облікової політики є складання і подання фінансової звітності, яка є основою облікової інформації, що виходить з системи бухгалтерського обліку [2].

Теоретичний аспект формування сутності облікової політики здійснюється через уточнення її складових елементів. Щодо практичного аспекту формування облікової політики, то він здійснюється через

методологію та організацію бухгалтерського обліку для підвищення ефективності функціонування системи управління.

Отже, облікова політика підприємства охоплює визначення організаційних, методологічних та технічних елементів організації обліку. Враховуючи вище сказане підприємство формує наказ про облікову політику, враховуючи при цьому особливості управлінської системи [3].

Отже, облікова політика повинна формуватися під потреби управління, з врахуванням сукупності технічних, організаційних та методологічних елементів облікової політики, що дасть можливість вирішувати запити управлінської системи і досягати поставлених цілей у довгостроковому періоді.

Список використаних джерел

1. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку: [підручник для студ. вузів спец. 7.050106 “Облік і аудит”] / Ф.Ф. Бутинець. – Житомир: ЖІТІ, 2000. – 640 с.
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
3. Сук П. Облікова політика підприємства / П. Сук // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2005. – № 1. – С. 2-4.

*Секція 3. Аналіз в інформаційній системі управління діяльністю
суб'єктів господарювання*

УДК 657.1

**ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНАЛІЗУ
ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА**

Бондар В.І., студент 4 курсу 4 групи напряму підготовки «Облік і аудит»

Шевчук К.В., к.е.н.

*Національний університет біоресурсів і природокористування України, м.
Київ*

В умовах ринкової економіки діяльність суб'єктів господарювання-юридичних осіб спрямована насамперед на отримання позитивного фінансового результату (прибутку) як джерела формування фінансових ресурсів та основи їх сталого розвитку. Отримання суб'єктами господарювання негативного фінансового результату (збитку) свідчить, зокрема, про прорахунки управлінського персоналу в прийнятті рішень щодо забезпечення ефективної діяльності підприємства. У будь-якому випадку необхідно здійснювати всебічний аналіз прибутку (збитку) з метою врахування його результатів при розробці подальших завдань управління і прогнозування діяльності підприємства.

Відповідні управлінські рішення повинні ґрунтуватися на достовірній інформаційній базі (насамперед, даних бухгалтерського обліку), на точних розрахунках, глибокому та ефективному аналізі фінансових результатів.

У науковій літературі питання якості інформаційного забезпечення аналізу фінансових результатів досліджували Кіндрацька Л., Білик М., Івахненко В., Мец В., Мних Є., Тарасенко Н., Шерет А., Савицька Г. та інші науковці. Але, не зважаючи на значну кількість наукових досліджень щодо якості інформаційного забезпечення аналізу фінансових результатів підприємств, проблема залишається не вирішеною остаточно.

Насамперед потрібно зазначити, що аналіз фінансових результатів є складовою частиною аналізу фінансової діяльності будь-якого підприємства. Щоб забезпечити якісний та всебічний аналіз фінансових результатів треба провести: структурно-динамічний аналіз фінансових результатів за видами діяльності (операційна, фінансова, інвестиційна); факторний аналіз валового прибутку (збитку) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); структурно-динамічний аналіз доходів; структурно - динамічний аналіз витрат. Треба оцінити: коефіцієнти росту доходів, витрат, активів, зобов'язань, власного капіталу в динаміці; проаналізувати показники рентабельності.

До інформації бухгалтерського обліку, як основного джерела такого аналізу, пред'являються вимоги щодо своєчасності, достовірності, повноти і доречності. Важливе значення при цьому має автоматизація обліку, яка створює міцну технічну базу для розвитку аналітичних досліджень.

Потрібно відмітити, що саме розвиток автоматизованих систем управління, почавшись з автоматизації облікових задач, призвів до виникнення поняття «інформаційне забезпечення» аналізу.

Необхідно зазначити, що базова модель обробки вхідної інформації та якість одержаних результатів аналізу безпосередньо залежать від джерел інформації, які використовуються при здійсненні аналізу фінансових результатів та наведені на рис.1.1.

Інформаційною основою проведення аналізу фінансових результатів слугують насамперед дані Звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід), а також дані Приміток до фінансової звітності за формою № 5.

Група облікової інформації	Джерела інформації
Первинні документи	Розрахунки та довідки бухгалтерії, накладні, рахунки, товарно-транспортні накладні тощо
Облікові реєстри	Журнали 6 і 7
Дані рахунків бухгалтерського обліку	44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)», рахунки класів 7 «Доходи і результати діяльності», 9 «Витрати діяльності»
Фінансова звітність	Ф. 1 Баланс (Звіт про фінансовий стан), ф. 2 Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід), ф. 3 Звіт про рух грошових коштів, ф. 4 Звіт про власний капітал, ф. 5 Примітки до річної фінансової звітності
Податкова звітність	Декларація про податок на прибуток підприємства
Статистична звітність	Ф. № 1 «Звіт про основні показники діяльності підприємства», ф. № 1-Б «Звіт про фінансові результати і дебіторську та кредиторську заборгованість»
Інші джерела	Бізнес-план, фінансовий план, управлінська (внутрішня) звітність, матеріали маркетингових досліджень, матеріали ревізій або аудиторських перевірок, результати попередніх аналітичних досліджень тощо

Рис.1. Інформаційна база для аналізу результатів діяльності

Таким чином, сучасний підхід до аналізу фінансових результатів підприємства ґрунтується, безсумнівно, на якості інформаційного забезпечення, від якої, в свою чергу, залежить прийняття ефективних управлінських рішень.

УДК 336.74:657.478.2

ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ ЯК ДЖЕРЕЛО АНАЛІЗУ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ

Бутрик О.О., студентка 4 курсу 3 групи напряму підготовки «Облік і аудит»

Шевчук К.В., к.е.н.

*Національний університет біоресурсів і природокористування України, м.
Київ*

В процесі управління підприємством особливо важливим є використання повної та достовірної інформації про рух грошових коштів та стан платіжної дисципліни яка підвищує якість управлінських рішень, позитивно впливає на поточний і прогнозний фінансовий стан підприємств. Грошові потоки, які формуються на підприємстві в процесі його господарської діяльності, є одним з найважливіших самостійних об'єктів фінансового управління в контексті підвищення рівня фінансової стійкості

підприємства. Аналіз грошових потоків є одним з ключових моментів аналізу фінансового стану підприємства.

Звітність підприємств є завершальним кроком системи бухгалтерського обліку, яка узагальнює і систематизує інформацію про діяльність підприємства та яка необхідна усім зацікавленим особам для прийняття ефективних економічних рішень. Для визначення реального руху грошових коштів на підприємстві, оцінки синхронності надходження і витрачання грошових коштів, а також поєднання величини одержаного фінансового результату зі станом грошових коштів на підприємстві, необхідно виділити і проаналізувати всі напрямки надходження (припливу) грошових коштів, а також їх вибуття (відпливу). З цією метою складається «Звіт про рух грошових коштів», тому він з відповідними аналітичними висновками фактично і є аналізом руху грошових потоків на підприємстві. Складання звіту про рух грошових коштів надає користувачам фінансової звітності повну, правдиву та неупереджену інформацію про зміни, що відбулися у грошових коштах підприємства та їх еквівалентах за звітний період.

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» визначає зміст, структуру і формат Звіту про рух грошових коштів та загальні вимоги до розкриття його статей, який складають усі підприємства, крім банків, бюджетних установ, суб'єктів малого підприємництва.

Відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (IAS7) «Звіт про рух грошових коштів» він визнається як основний фінансовий звіт, який поряд з бухгалтерським балансом, звітом про прибутки і збитки, звітом про зміни в капіталі, інформацією про облікову політику та примітками до фінансової звітності повинен надаватися за кожний звітний період. Всі вищезазвані звіти взаємопов'язані і доповнюють один одного, описуючи різні аспекти фінансово-господарської діяльності підприємства зі спільною метою – дати користувачам звітності найбільш повну інформацію для прийняття економічних рішень.

Крім того, Звіт про рух грошових коштів, у поєднанні з іншими фінансовими звітами, надає змогу: оцінити здатність підприємства генерувати майбутні позитивні грошові потоки; зробити висновки щодо спроможності підприємства погашати свої зобов'язання та сплачувати дивіденди; пояснити причину існування різниці між прибутком у Звіті про фінансові результати та грошовими надходженнями і платежами; оцінити грошові та негрошові операції підприємства, що відносяться до інвестиційної та фінансової діяльності.

Отже, Звіт про рух грошових коштів розкриває вплив різних операцій на грошові потоки. Грошові кошти як найліквідніші активи повинні забезпечувати постійну платоспроможність підприємств, тому грошові потоки мають бути під постійним контролем бухгалтерів та керівників.

Необхідною умовою проведення ефективного аналізу грошових потоків підприємства є створення і розвиток налагодженої інформаційної бази, яка містить бухгалтерський облік і фінансову звітність.

УДК 657:338.24

КРИТИЧНИЙ АНАЛІЗ ОБЛІКОВИХ РЕГЛАМЕНТІВ ЩОДО РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПОКУПЦЯМИ

Журжа А. С., магістрант 1 курсу спеціальності «Облік і оподаткування»

Гевлич Л. Л., к.е.н., доцент

Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця

Сьогодні нормативне регулювання розрахунків підприємства з постачальниками та покупцями в Україні представлено п'ятьма рівнями:

- 1) вихідні правові норми вищої юридичної сили;
- 2) нормативні акти вищої виконавчої влади України;

- 3) нормативні документи Міністерства фінансів України;
- 4) документи центральних органів влади;
- 5) внутрішні нормативні документи суб'єкта господарювання.

Методологічні засади формування в обліку та розкриття у фінансовій звітності інформації щодо зобов'язань перед постачальниками в Україні визначені П(С)БО 11 «Зобов'язання», щодо розрахунків з покупцями та замовниками - П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість». У міжнародній практиці відсутні єдині стандарти, які б регулювали облік відповідних розрахунків. Цим питанням присвячені МСБО 1 «Подання фінансових звітів», МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації», МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання», МСБО 37 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи», МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка». Порівняльний аналіз цих вітчизняних та міжнародних облікових регламентів дозволив виявити їх загальні риси та відмінності.

Спільними рисами регламентації обліку розрахунків із постачальниками є моменти визнання як самих зобов'язань (забезпечень), так і моменту їх списання, а також розкриття інформації у звітності. При цьому за міжнародними стандартами додатково вводиться параметр виникнення у результаті минулих подій при визнанні зобов'язань (забезпечень) та їх облікової вартості. Щодо регламентації розрахунків із покупцями у міжнародній практиці більш вживаним є поняття фінансового активу, є серйозні відмінності у моментах оцінки заборгованості (як при первинному визнанні, так і пізніше), моментах визнання заборгованості безнадійною та напрямах відображення інформації щодо розрахунків із покупцями у звітності.

З урахуванням розширення переліку підприємств, зобов'язаних застосовувати міжнародні стандарти при складанні фінансової звітності, а також євроінтеграційних процесів в Україні вважаємо за необхідне узгодження вказаних моментів для приведення у відповідність П(С)БО та

МСФЗ.

На основі аналізу нормативних вимог до складу облікової політики та практики її формування окремими підприємствами пропонуємо виділення таких елементів облікової політики щодо обліку заборгованості:

- щодо дебіторської заборгованості: умови визнання, методика оцінки, класифікація, умови визнання заборгованості сумнівною, створення резерву сумнівних боргів, умови визнання заборгованості безнадійною, порядок списання безнадійної заборгованості;

- щодо кредиторської заборгованості: методика оцінка, класифікація, умови створення забезпечень, методи оцінки зобов'язань в операціях пов'язаних сторін, програми виплат працівникам, організація обліку відстрочених податкових зобов'язань та активів.

Фіксація вказаних елементів у наказі про облікову політику підвищить ефективність організації управління розрахунками вітчизняного підприємства.

Таким чином, за результатами критичного аналізу нормативно-правового регулювання розрахунків підприємства з контрагентами запропоновані шляхи вдосконалення вітчизняних нормативних регламентів на національному рівні та рівні підприємства.

УДК 005.216.1

ВИМОГИ ВИЗНАННЯ КРІ В УМОВАХ ВИКОРИСТАННЯ BSC

Завалій Т. О., аспірант кафедри економіки та підприємництва

Валінкевич Н. В., д.е.н., доцент, завідувач кафедри економіки та підприємництва

Житомирський державний технологічний університет, м. Житомир

Для розробки структурованого підходу до визнання показників як ключових показників ефективності (з англ. «Key Performance Indicators») необхідно використовувати чітко визначений перелік вимог до них.

Необхідним є врахування різниці між вимогами до конкретного показника та до цілої системи KPI. Наприклад, характеристики щодо нечисленності (оптимальної кількості показників) та збалансованості, взаємопов'язаності показників стосуються цілої системи KPI. Також слід відрізняти вимоги визнання KPI та функції, які вони мають виконувати вже в процесі свого використання (прогнозна, інформативна, мотивуюча, стимулююча, корегуюча тощо).

На рис. 1 представлені вимоги як до конкретного показника для визнання його як KPI, так і до системи KPI в рамках використання BSC (Balanced Scorecard).

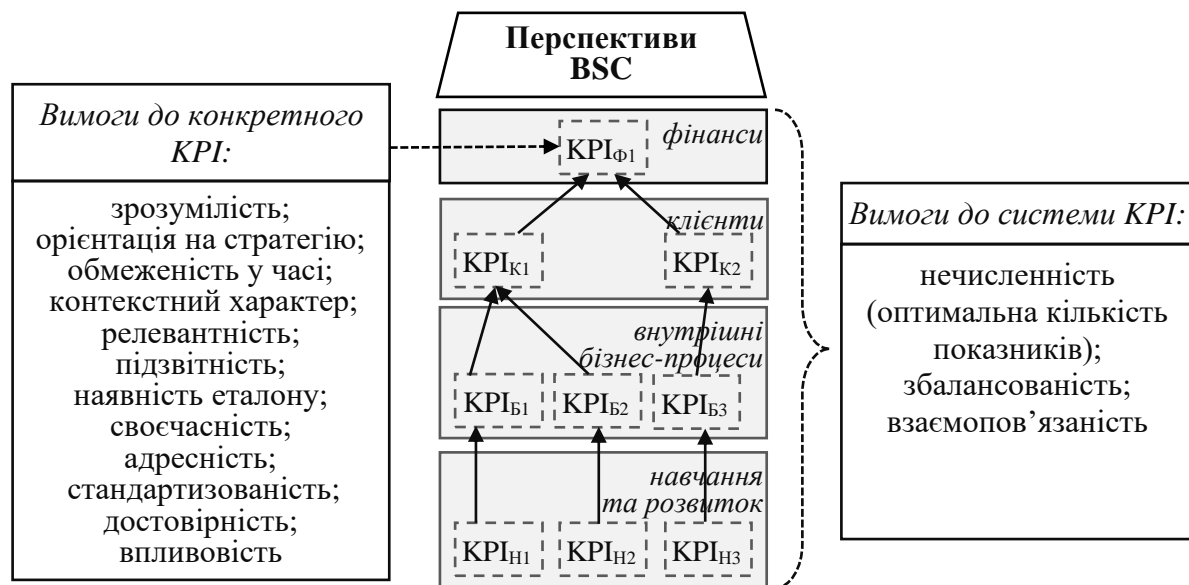

Рис. 1. Вимоги до KPI в рамках використання BSC

Вимога зрозумілості або легкості сприйняття прямо впливає на рівень ефективності використання KPI, тому не викликає жодних сумнівів щодо її необхідності. Орієнтація на стратегію – це важлива характеристика для KPI стратегічного рівня управління, але для розробки KPI тактичного або оперативного рівня дана вимога не є обов'язковою. В межах використання

BSC дана вимога є обов'язковою. Для того, щоб KPI ефективно працював він має бути обмежений або визначений в часі, а частота оцінки показника має бути доволі частою для можливості оперативного втручання у разі необхідності коригування ситуації. Наявність контекстного характеру KPI передбачає, що дані показники мають узагальнювати інформацію щодо цілої системи, надавати оцінку процесам її розвитку, тим самим виступаючи цінним джерелом інформації для стейкхолдерів при прийнятті обґрунтованих рішень. Відповідність заданим цілям KPI може з часом зменшуватися, що призводить до необхідності їх заміни, тому передбачається дотримання вимоги релевантності. Закріпленість відповідальності за показником сприяє ефективному відстеженню виконавців, що сприяє оперативній реакції з боку керівництва у разі зміни значень показників. Еталонні значення KPI мають визначати прийнятний рівень ефективності, тобто наявність еталону передбачає, що в обраного KPI має бути конкретне значення, якого він має набути за певний проміжок часу. Вимога своєчасності або актуальності KPI є обов'язковою для виконання, адже вони, спонукаючи до дій, потребують представлення даних користувачам в потрібний час. Адресність передбачає, що кожен KPI має адресата, який використовує його для прийняття рішень. Вимога стандартизованості KPI зумовлена тим, що вони мають базуватися на стандартних визначеннях, правилах та обчисленнях. Вимога достовірності або точності значення KPI зумовлена тим, що ці показники мають надавати більш точну інформацію про те, що може відбутися в майбутньому за умови збереження існуючих тенденцій. Вимога впливовості передбачає, що активація KPI створює пульсацію в усій системі, що спричиняє істотне підвищення ефективності взаємопов'язаних процесів.

УДК 657.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР

Касяненко В.А., 4 курс 3 групи спеціальності «Облік і оподаткування»,
Шара Є.Ю., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України, м.
Київ*

Ефективність виробництва продукції рослинництва, в тому числі зернових – це узагальнююче та повне відбиття підсумкових результатів діяльності, із використанням засобів праці, предметів праці і робочої сили на суб'єкті господарської діяльності за відповідний період часу.

Ефективність – це економічна категорія, за якою відображають співвідношення між одержаними результатами і витраченими на їх досягнення ресурсами, при чому при вимірюванні ефективності ресурси можуть бути представлені або в певному обсязі за їх первісною (переоціненою) вартістю (застосовувані ресурси), або частиною їх вартості у формі виробничих витрат (виробничо спожиті ресурси) [2].

Відповідно до специфіки виробництва сільськогосподарських підприємств виділяють такі види ефективності: економічну, технологічну і соціальну.

Технологічна ефективність виражає кінцевий результат виробництва, який отримують при взаємодії між факторами виробництва. В галузі рослинництва основними показниками технологічної ефективності є: урожайність сільськогосподарських культур з одного гектара площі посіву даної культури та якість отриманої продукції.

Економічна ефективність виражається у вартісних показниках, які розраховують співвідношенням ресурсів та результатів виробництва.

Соціальна ефективність включає в себе збільшення нових робочих місць, підвищення рівня зайнятості, зменшенні тривалості робочого дня, покращення умов праці, зменшенні шкідливих речовин, що негативно

впливають на екологію навколишнього середовища і відповідно на здоров'я людей, забезпечення охорони праці тощо.

Калькулювання собівартості одиниці продукції зернових здійснюють з метою визначення ефективності запланованих і фактично здійснених агротехнічних, технологічних, організаційних та економічних заходів, спрямованих на розвиток і вдосконалення виробництва й для обґрунтування цінової політики підприємства.

Облік витрат та визначення собівартості зернових є документоване, своєчасне, повне і достовірне відображення фактичних витрат на їх виробництво для забезпечення контролю за використанням матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

Завершальним етапом калькулювання зернових культур є включення при визначенні їх собівартості витрат, пов'язаних із наданням послуг елеваторами. При цьому доцільно калькулювати послуги елеваторів окремо: у розрізі операцій по зберіганню, сушінню та доробці шляхом визначення їх собівартості у розрахунку на 1 т зернової культури.

Для визначення співставних у часі собівартості та еквівалентної ціни зернової продукції необхідно використати методику оперативного визначення собівартості продукції. Методологічна база цієї методики передбачає використання науково обґрунтованих нормативів витрат на вирощування зернових та урахування існуючих цін на вхідні матеріальні ресурси, що забезпечить еквівалентність обміну між усіма сферами АПК та нормативного рівня рентабельності [1].

Отже, для підвищення ефективності виробництва та зниження собівартості зернових, сільськогосподарському підприємству потрібно виконувати роботу у таких напрямках:

- підвищення ефективності використання земельних, матеріально-технічних та трудових ресурсів, які підприємство використовує для забезпечення виробництва продукції різних видів;

- покращення якості продукції та зменшення витрат на виробництво, що дасть змогу отримувати більші прибутки, шляхом обґрунтованого підвищення ціни, а це у свою чергу призведе до підвищення ефективності діяльності підприємства;

- впроваджувати прогресивні системи землеробства, новітні технології виробництва, використовувати науково обґрунтовані сівозміни;

- інтенсифікація виробництва через раціональну хімізацію і докорінне поліпшення землі;

- впровадження у виробництво кращих сортів сільськогосподарських культур;

- дотримання усіх агротехнічних умов виробництва;

- покращення фінансового стану, дохідності та рентабельності підприємства для забезпечення основного виробництва та його розширеного відтворення;

- підвищення рівня управління на підприємстві.

Список використаних джерел:

1. Алтухов А.І. Підвищення ефективності виробництва зерна на основі науково технічного прогресу / м. Київ, 2015 рік.
2. Собченко А. Теоретичні аспекти побудови обліку витрат на виробництво продукції рослинництва / А. Собченко // Agricultural and resource economics: international scientific e-journal. - 2016. - Vol. 2, Свиноус І.В. Розвиток особистих селянських господарств в умовах перехідної економіки // Економіка АПК, 2003. - № 6. – С. 30-33.

УДК 665.3(477)

ОЦІНКА СТАНУ ТА ДИНАМІКИ ВИРОБНИЦТВА СОНЯШНИКОВОЇ ОЛІЇ В УКРАЇНІ

Кіча А.О., студентка 2 курсу, 3 групи спеціальності «Облік і оподаткування» Богданюк О.В., к.е.н., доцент

Найбільш поширеною рослинною олією в Україні є соняшникова олія, завдяки гарному попиту на даний продукт на зовнішніх ринках. З кожним роком посівні площі соняшнику в Україні збільшуються, як і потужності по його переробці. Це в свою чергу, зробило ринок соняшнику і продуктів його переробки одним з ринків, що стрімко розвивається в Україні.

Соняшкову олію в Україні виробляють більше 70 заводів. 5 найбільших компаній з виробництва соняшникової олії в Україні займають половину всього ринку даного товару. [1]

Основними характерними особливостями сучасного стану виробництва соняшникової олії в Україні є:

- перевищення попиту на рослинні олії над темпами зростання ВВП на душу населення;
- побоювання розвинених ринків у зв'язку з загрозою здоров'ю та прийняттям нових постанов;
- в Україні не використовуються 25% екстракційних потужностей, що призводить до дефіциту насіння соняшнику в обсязі 3 млн т;
- темпи розвитку потужностей випереджають темпи зростання обсягів виробництва соняшнику [2].

Динаміка виробництва соняшникової олії в Україні, представлена в таблиці, свідчить що за аналізований період 2010 – 2017 рр. відбулося значне збільшення виробництва соняшникової олії в Україні. У 2017 р. Україна виробила соняшникової олії на 2286 тис т більше, ніж у 2010 р., що становить 19,3 відсотки.

Динаміка виробництва соняшникової олії в Україні, 2010-2017 рр.

Показник	Рік							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Обсяги виробництва соняшникової олії в Україні, тис.тон	2990	3177	3804	3403	4400	3715	4423	5276
Абсолютний приріст, грн.:								
базисний	X	187	814	413	1410	725	1433	2286
ланцюговий	X	187	627	-401	997	-685	708	853
Коефіцієнт зростання:								
базисний	X	1,06	1,27	1,14	1,47	1,24	1,48	1,76
ланцюговий	X	1,06	1,20	0,89	1,29	0,84	1,19	1,19
Темп зростання, %:								
базисний	X	106,254	127,224	113,81	147,16	124,25	147,93	176,45
ланцюговий	X	106,254	119,736	89,46	129,30	84,43	119,06	119,29
Темп приросту, %:								
базисний	X	6,25418	27,2241	13,81	47,16	24,25	47,93	76,45
ланцюговий	X	6,25418	19,7356	-10,54	29,30	-15,57	19,06	19,29

Для характеристики зміни показників в середньому за аналізований період розрахуємо середні рівні ряду динаміки.

1) Середній рівень ряду динаміки:

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n} = 373,75 \text{ тис т};$$

2) Середній абсолютний приріст:

$$\bar{A} = \frac{\sum A}{n-1} = 326,57 \text{ тис т};$$

3) Середній коефіцієнт зростання:

$$\bar{K} = \sqrt[n-1]{\frac{x_n}{x_0}} = 1,08;$$

4) Середній темп зростання:

$$\overline{TЗ} = K * 100 = 109,65 \%;$$

5) Середній темп приросту:

$$\overline{TП} = \overline{TЗ} - 100 = 9,65 \%.$$

Отже, за аналізований період обсяг виробництва соняшникової олії в середньому становило 373,75 тис т. Абсолютний приріст показника за аналізований період в середньому становив 326,57 тис т. Обсяги виробництва щорічно збільшувались на 1,08%, а середньорічний приріст обсягу виробництва соняшникової олії за аналізований період становив 9,65 %.

У 2018 році Україна виробила 4,79 млн т нерафінованої соняшникової олії, що на 7,7% менше показника 2017 року. Водночас у грудні виробництво олії склало 525 тис. тон, що на 10,1% вище показника грудня 2017 року і на 1,5% – листопада 2018 року [3].

Список використаних джерел

1. Аналіз ринку. [Електронний ресурс] /Дослідження ринку рослинної олії України. 2018 рік. 2018. - 10 ст. Режим доступу: <https://pro-consulting.ua/ua/issledovanie-rynka/analiz-rynka-rastitelnogo-masla-ukrainy-2018-god>

2. Райффайзен Банк Аваль. [Електронний ресурс] / Аналіз ринку. Перспективи соняшнику. «Високоолеїнова» ніша. Режим доступу: <https://msb.aval.ua/news/?id=25886>

3. Статистична інформація [Електронний ресурс] / Державна служба статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

**ОРГАНІЗАЦІЙНО - ЕКОНОМІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ СКОТАРСТВА**

Кшан І. В., студентка 4 курсу, 4 групи спеціальності «Облік і аудит»

Лазаришина І. Д., д.е.н., професор

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Розвиток галузі скотарства передбачає його спрямування на підвищення кінцевих результатів виробництва та реалізації його продукції, більш високі темпи господарського оновлення та відтворення, забезпечення економічного зростання, які б гарантували високий рівень конкурентоспроможності підприємств аграрної сфери економіки.

Багаторічний розвиток скотарства характеризується зменшенням поголів'я тварин. Якщо станом на 1 січня 1991 року чисельність великої рогатої худоби досягала 24,6 млн. голів, то у 2019 році вона не перевищувала 3,3 млн. голів. Тобто, чисельність стада скоротилась на 86,6%.

За даними Держстату України за період 2016-2018рр. проведено порівняльний аналіз динаміки поголів'я великої рогатої худоби в господарствах усіх категорій (Табл.1). Станом на 1 січня 2019 року стадо скоротилося в порівнянні з аналогічною датою попереднього року на 191,5 тис. гол., або на 5,4 %, у тому числі корів, відповідно, - на 91,5 тис. гол., або на 4,5% [3]. Всього за період 2016-2018 роки суттєве скорочення поголів'я на 411 тис. голів, тобто посилюються негативні тенденції економічного спаду в галузі.

Таблиця 1

Динаміка поголів'я великої рогатої худоби в господарствах усіх категорій станом на 1 січня відповідного року, тис. голів*

Роки	Кількість великої рогатої худоби на 1 січня			
	всього, тис. голів	у % до попереднього року	у т. ч. корови, тис. голів	у % до попереднього року

2016	3750,3		2166,6	
------	--------	--	--------	--

Продовження табл. 1

2017	3682,3	98,1	2108,9	97,3
2018	3530,8	95,9	2017,8	95,7
2019	3339,3	94,6	1926,3	95,5

* сформовано автором за [3].

Для того, щоб забезпечити підвищення ефективності функціонування агроформувань, необхідна раціональна організація виробництва на основі спеціалізації, концентрації, використання інноваційних розробок у цій сфері.

У молочному скотарстві рівень спеціалізації та концентрації тісно пов'язані. Вужча спеціалізація дозволяє підприємствам зосередити господарські ресурси на виробництві одного чи декількох видів продукції та організувати виробництво його в більших масштабах, що дає позитивні результативні показники. Спеціалізоване виробництво, як правило, є високоінтенсивним та ефективним, оскільки має відповідну матеріально-технічну базу, кадровий потенціал тощо [2, с. 90-91].

Значним резервом підвищення прибутковості є інтенсифікація виробництва. Між рівнем виробничих витрат на корову та їх продуктивністю існує пряма тісна залежність. Для забезпечення сталої високої продуктивності галузі скотарства і підвищення його економічної ефективності потрібно, насамперед інтенсифікувати виробництво молока і яловичини на основі зміцнення кормової бази і підвищення рівня годівлі тварин. Система годівлі, її повноцінність вимагають не лише достатньої кількості кормів і збалансованого раціону за поживними речовинами, а й економічного обґрунтування типів годівлі.

Особливо важливе значення для підвищення ефективності розвитку скотарства матиме впровадження комплексної механізації і автоматизації виробничих процесів на фермах, застосування найбільш прогресивної технології утримання худоби. У розвинених зарубіжних країнах застосовують переважно безприв'язний спосіб утримання корів, який на фоні

повноцінної годівлі тварин, високого рівня племінної роботи забезпечує ефективне використання техніки, завдяки чому знижуються затрати праці. [1, с. 5].

Вважаємо, що реалізація зазначених організаційно-технічних, економічних та фінансових заходів сприятиме забезпеченню ефективного розвитку галузі скотарства в Україні.

Список використаних джерел:

1. Адмін Є. Перехід на енергозберігаючі технології виробництва молока та реконструкція молочних ферм / Є. Адмін, О. Борщ // Тваринництво України. – 2002. – № 11. – С. 5–8.

2. Андрійчук, В. Г. Концентрація в аграрній сфері економіки: проблемні аспекти: монографія / В. Г. Андрійчук, І. С. Сас. – Київ: КНЕУ, 2017. – 303 с.

3. Поголів'я великої рогатої худоби в Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.ukrstat.gov.ua.

УДК 635.1/8(477)

ОЦІНКА ДИНАМІКИ УРОЖАЙНОСТІ ОВОЧЕВИХ КУЛЬТУР В УКРАЇНІ

Ніколенко М.С., студентка 2 курсу, 3 групи, спеціальності «Облік і оподаткування», **Богданюк О.В.**, к.е.н, доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Серед продуктів харчування особливу і досить важливу роль відіграють овочі - незамінні продукти харчування, багаті на мінеральні елементи, вітаміни, поживні речовини тощо. Через це їх виробництво не може зменшувати своїх оборотів, оскільки для населення країни є небажаним зменшення кількості їх вживання. А для підтримання стабільної кількості

виробництва, необхідно проводити аналіз випуску продукції за попередні роки. Оскільки отримані дані дають нам інформацію про динаміку випуску даного виду продукції рослинництва. Дослідження обсягів виробництва овочів та їх динаміка дають можливість оцінити стан галузі рослинництва й спрогнозувати можливий розвиток при незмінних умовах виробництва.

Питання оцінки стану галузі овочівництва завжди було й залишається актуальним серед науковців, оскільки з роками обсяг виробництва змінюється, а також змінюються умови виробництва. Серед вчених, які досліджували дану тематику слід виділити В. Андрійчука, Ю. Андреева, Г. Дмитрійчука, О. Лебединську, О. Тітаренко [1].

Основними чинниками впливу на обсяги виробництва овочів є площа та урожайність. Для здійснення оцінки стану та динаміки урожайності овочів в Україні використаємо методику трендового аналізу (рис.) й обчислимо середні рівні ряду динаміки урожайності овочів (1, 2, 3, 4, 5).

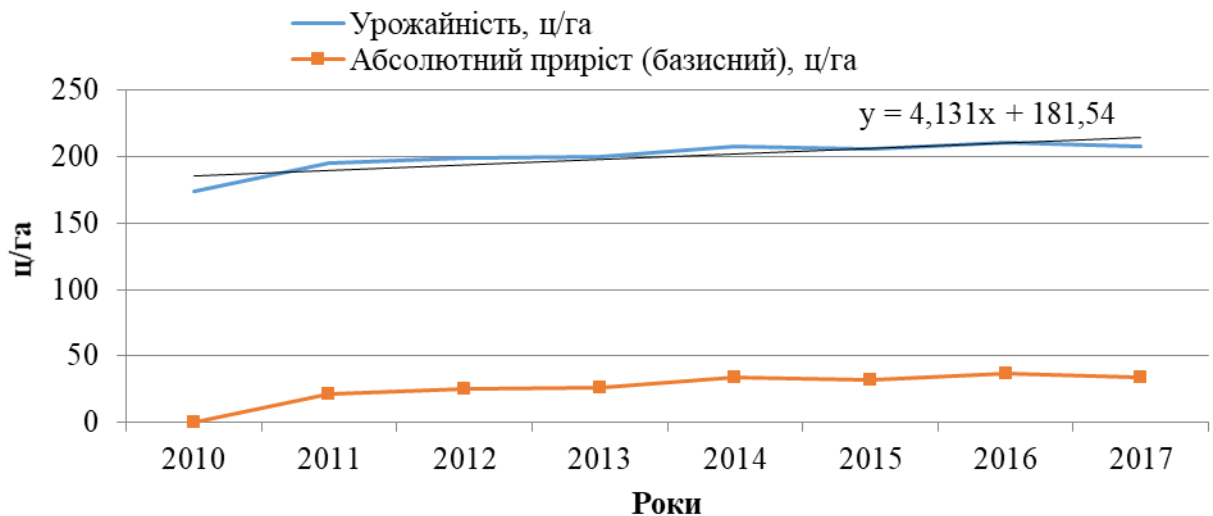

Рис. Динаміка урожайності та абсолютний приріст урожайності (базисний) овочів в Україні, 2010 – 2017 рр.

Середній рівень ряду динаміки (1):

$$\bar{X} \equiv \frac{\sum x}{n} = \frac{174+195+199+200+208+206+211+208}{8} = \frac{1601}{8} = 200,16 \text{ ц/га} \quad (1)$$

Середній абсолютний приріст (2):

$$\bar{A} = \frac{21+4+1+8-2+5-3}{7} = \frac{34}{7} = 4,86 \text{ ц/га} \quad (2)$$

Середній коефіцієнт зростання (3):

$$\bar{K} = \sqrt[7]{\frac{208}{174}} = \sqrt[7]{1,95} = 1,03 \quad (3)$$

Середній темп зростання (4): $\bar{T3} = 1,03 * 100 = 102,52 \% (4)$

Середній темп приросту (5): $\bar{T3} = 102,52 - 100 = 2,52 \% (5)$

Провівши відповідні розрахунки, можна зробити висновок, що за аналізований період з 2010 по 2017 рік урожайність овочевих культур в середньому становила 200,13 ц/га. Приріст показників в середньому за аналізований період становив 4,86 ц/га. Урожайність овочів в середньому по Україні за вищезгадані 8 років щорічно збільшувалась, в середньому, на 2,52%.

Список використаних джерел

1. Андрійчук В. Г. Економіка аграрних підприємств. К.: КНЕУ, 2004. 624 с.

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

*Д. О. Петрик, студентка 3 курсу, к. е. н., доцент Гордополов В.Ю.,
Київський національний торговельно-економічний університет*

В умовах жорсткої конкурентної боротьби, власники підприємства повинні швидко реагувати на зміни на ринку й приймати рішення на користь підприємства. Правильність прийняття рішення залежить від своєчасності та достовірності аналізу інформації про фінансовий стан власного підприємства порівняно з відповідними показниками фінансового стану конкурента. У сучасних умовах швидкість і легкість розрахунків показників фінансового стану залежить від розвитку та використання інформаційних технологій у діяльності підприємства.

Фінансовий стан підприємства - це складна, інтегрована за багатьма показниками характеристика діяльності підприємства в певному періоді, що відображає рівень його фінансової конкурентоспроможності, ступінь забезпеченості підприємства власними та залученими фінансовими ресурсами, ступінь їх співвідношення між собою та раціональності розміщення, забезпеченості власними оборотними коштами для своєчасного проведення грошових розрахунків за зобов'язаннями та здійснення ефективної господарської діяльності в майбутньому [1]

Фінансовий стан підприємства визначається за допомогою аналізу таких показників: фінансової стійкості, фінансових ризиків, фінансової залежності, платоспроможності, ліквідності, інвестиційної привабливості.

Аналіз показників фінансового стану здійснюється з метою визначення фінансової спроможності підприємства, виявлення змін певних показників, а також факторів, що вплинули на них, задля прийняття правильного управлінського рішення, що в майбутньому призведе до збільшення платоспроможності підприємства та забезпечення прибутковості й виробничого потенціалу підприємства.

Інформаційною базою для аналізу фінансового стану підприємства є фінансова звітність. Фінансова звітність – це звітність, що містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства [2]. Вона подається у формі Звіту про фінансовий стан та Звіту про фінансові результати. Інформація, що зазначається у звітності, складається, базуючись на основні критерії: доречність, порівнянність, вірогідність, зрозумілість, правдивість, нейтральність. Інколи, для більш точного визначення фінансового стану підприємства зазначеної фінансової звітності не вистачає, тому аналітики використовують додаткову інформацію, яку отримують при здійсненні додаткових досліджень.

На сьогодні розрахувати показники фінансового стану простіше, оскільки програмні продукти, представлені на ринку, зробили значний внесок у полегшення здійснення аналітичної роботи, пов'язаної із

розрахунком фінансових коефіцієнтів, що дає змогу отримати додатковий час для інтерпретації результатів аналізу ситуації, в якій знаходиться підприємство [3]

Використання інформаційних технологій в аналітичній роботі підприємства призводить до полегшення підрахунків та швидкого отримання відповідних результатів дослідження. Крім того, робота аналітиків з використанням комп'ютерів підвищує результативність фінансового аналізу за рахунок зменшення часу на здійснення аналітичних підрахунків, можливості дослідження ширшого кола факторів впливу, надання точних значень показників, зменшення технічних помилок при розрахунках, а також можливість моделювання та здійснення прогнозів. Існують такі програми, за допомогою яких можна не лише інформувати менеджмент компанії про стан підприємства, а й ухвалювати ефективні управлінські рішення.

Методика проведення аналізу фінансового стану підприємства за умови використання сучасних комп'ютерних технологій повинна базуватися на таких принципах: комплексності, системності, оперативності, прогресивності, динамічності, точності пізнання досліджуваного об'єкта, тенденцій і закономірностей його зміни та розвитку.

Сьогодні ринок комп'ютерних програм пропонує велику кількість програм для ведення аналітичних розрахунків. Більшість підприємств обирає універсальні комп'ютерні програми, що характеризуються легкістю налаштувань та адаптації до особливостей ведення бухгалтерського обліку та аналізу показників підприємства, а також дозволяють користувачам змінювати алгоритм розрахунків та додавати свої методики розрахунків власних показників.

Найпопулярнішими аналітичними програмами на ринку комп'ютерних програм є «ІНЕК-АФСП», «Audit Expert», «БЕСТ-Ф», «ІНЕК-аналітик», «ІНЕК-інвестор», «Project Expert», які дозволяють здійснити розробку бізнес-планів та інвестиційних проектів, а також провести оцінку їх економічної ефективності.

Серед сукупності програм можна виокремити такі: «ІНЕК-Аналітик» і «Audit Expert» - містять велику кількість модулів для аналізу фінансового стану, прогнозування банкрутства, можливості залучення кредитів. Використовується зокрема на великих підприємствах. Для менших організацій рекомендуються програми «Фінансовий аналіз + Оцінка бізнесу» і «Excel Financial Analysis».

Застосування інформаційних технологій в аналізі фінансового стану підприємства забезпечить точність, моделювання та прогноз показників в майбутньому, що забезпечить правильність прийняття управлінських рішень, задля досягнення основної мети діяльності підприємства.

Література:

1. Івченко Л.В. / Фінанси, облік і аудит/ Аналіз фінансового стану підприємств: інформаційне та методичне забезпечення, 2015. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:5btj1joF4PIJ:www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe%3FC21COM%3D2%26I21DBN%3DUJRN%26P21DBN%3DUJRN%26IMAGE_FILE_DOWNLOAD%3D1%26Image_file_name%3DPDF/Foa_2015_1_17.pdf+%&cd=3&hl=uk&ct=clnk&gl=ua
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 1999 року
3. В.В. Лазоренко / Інформаційні технології оцінки фінансової стійкості підприємства, 2017. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/1292>

УДК 637.5'64:007-047.64

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНАЛІЗУ І КОНТРОЛЮ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІЇ СВИНАРСТВА

Пошелюжна А.В., студентка 5 курсу, 2 групи спеціальності

«Облік і оподаткування», Дерев'янка С.І., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України,

м.Київ

В умовах глобалізації дедалі більшого значення набувають дослідження щодо підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарського виробництва, у першу чергу, за рахунок оптимізації його структури, використання сучасних, високоефективних технологій, забезпечення нормативної потреби в ресурсах та оптимальної дохідності. Метою дослідження є аналіз сучасного стану системи інформаційних ресурсів та обґрунтування ролі та значення бухгалтерського обліку для забезпечення контролю і аналізу, а також ефективного управління витратами. Об'єктом дослідження є процес формування інформаційної бази для забезпечення аналізу та контролю витрат на виробництво продукції тваринництва.

Основними напрямками внутрішнього контролю витрат підприємства є: контроль обсягу випущеної продукції, контроль собівартості (витрат) і контроль результатів (доходів та прибутків). З цією метою будь-яке підприємство повинно використовувати такий механізм формування витрат виробництва, який дасть змогу отримати повну інформацію про витрати на виробництво продукції. Саме така інформація є гарантом успіху підприємства у конкурентному середовищі. Вчасне реагування на відхилення витрат від нормативних значень дасть змогу попередити зростання витрат виробництва, що прямо пропорційно впливають на собівартість продукції та прибуток підприємства. Собівартість продукції відображає рівень витрат підприємства на її виробництво і комплексно характеризує ефективність використання ним усіх ресурсів, організаційний та технічний рівні виробничого процесу, рівень продуктивності праці тощо [2].

Управління витратами на підприємстві передбачає виконання всіх функцій управління: прогнозування, планування, нормування, організації, калькулювання, мотивації та стимулювання, обліку, аналізу, регулювання та контролю витрат. Основними принципами управління витратами є: аналіз і виявлення альтернативних шляхів досягнення мети; повнота і аналітичність інформації щодо рівня витрат; застосування ефективних методів зниження

витрат; стимулювання та мотивація працівників до зниження витрат; забезпечення та реалізація останніх досягнень економіки, математики та практики для подальшого удосконалення [1].

Основним показником діяльності галузі свинарства є обсяг валової продукції – основної, супутньої і побічної (без продуктів переробки). На підвищення ефективності виробництва продукції впливає ряд факторів, в т.ч. і своєчасне формування облікової інформації, на основі якої здійснюють аналіз рівня витрат, контроль за ними та приймають своєчасні управлінські рішення.

Підвищення результативності діяльності підприємств можна досягти, насамперед, завдяки своєчасному формуванню облікової інформації, яка, у свою чергу, є базою для проведення контролю та здійснення аналізу виявлення слабких місць у діяльності підприємств, а на цій основі приймати об'єктивні управлінські рішення та обґрунтовувати напрями зростання ефективності виробничої діяльності. Перспективним напрямом подальших досліджень є формування витрат на виробництво продукції та упорядкування системи управління ними.

Список використаних джерел:

1. Пасемко Г.М. Бухгалтерський облік як інформаційний ресурс управління витратами підприємства / Г.М. Пасемко// Наукові читання-2014: наук.-теорет. зб./ ЖНАЕУ. – Житомир: ЖНАЕУ, 2014. – Т. 3. – С. 82–84
2. Проданчук М. Види облікових підсистем в інформаційному забезпеченні управління підприємств /М. Проданчук // Економіка підприємств – 2014. № 7 – с. 63–70.

ОЦІНКА СТАНУ ТА ДИНАМІКИ ВИРОБНИЦТВА РІПАКОВОГО НАСІННЯ В УКРАЇНІ

Ракітіна В.В., студентка, Богданюк О.В., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Ріпак в Україні — не екзотика, до 1910 року він займав 30—40 тис га площі ріллі. З ріпаку чавили олію, оскільки соняшник тоді сіяли на меншій площі. Наприкінці 1930-х років основний масив товарних посівів ріпаку, переважно озимих сортів, сформувався у районах Західної України, Полісся і Лісостепу — 120 - 130 тис гектарів [1].

Важливість ріпаку як технічної культури важко переоцінити, оскільки ріпак – це харчова і технічна олія, високобілкові корми, біопаливо, мастильні матеріали, зелені корми, джерело родючості ґрунту та попередник у сівозміні, конкурентоспроможна ринкова культура.

Враховуючи багатовекторне значення ріпаку та його цінність як технічної культури, протягом останніх 25 років світове вирощування та виробництво ріпакового насіння зросло більше ніж у 4 рази, саме ці показники свідчать про те, що ця галузь розвивається все більше і більше [2].

Проведена нами оцінка виробництва ріпакового насіння в Україні на протязі 2010 – 2018 рр. свідчить, про загальний позитивний тренд його динаміки (рис.). За аналізований період виробництво ріпакового насіння в середньому становило 1943,22 тис т, абсолютний приріст показника за аналізований період в середньому становив 163, 75 тис т, а середньорічний приріст обсягу виробництва насіння ріпаку становив за 2010 – 2018 рр. 8,29 %.

Середній рівень ряду динаміки:

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n} = 1943,22 \text{ тис т}$$

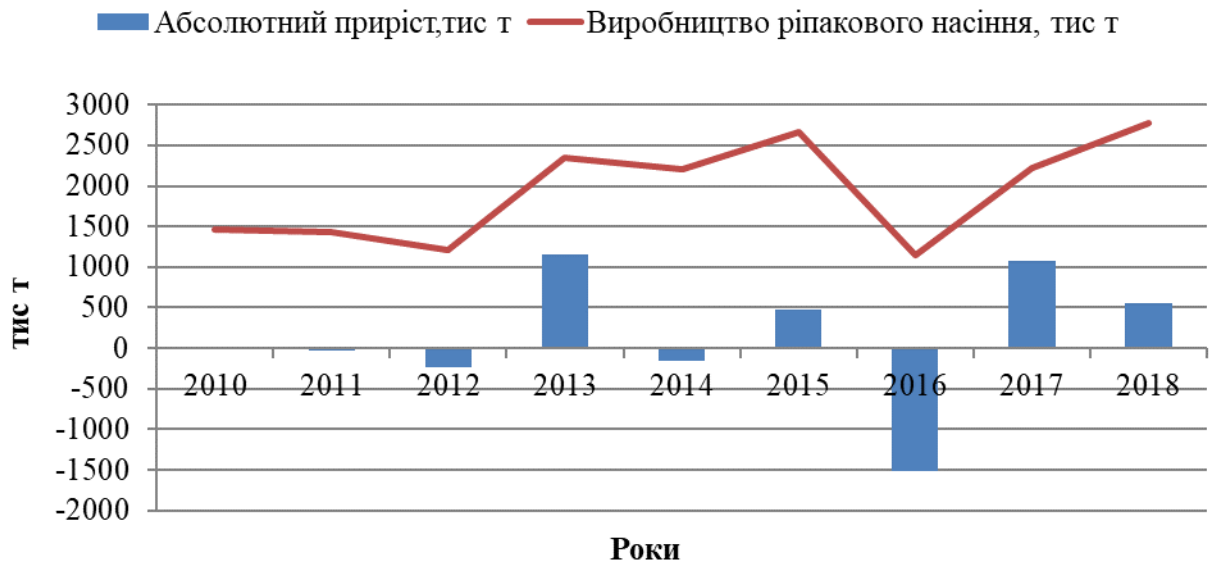

Рис. Динаміка виробництва ріпакового насіння в Україні та його абсолютний приріст (базисним методом), тис т, 2010 – 2018 рр.

Середній абсолютний приріст:

$$\bar{A} = \frac{\sum A}{n-1} = 163,75 \text{ тис т}$$

Середній коефіцієнт зростання:

$$\bar{K} = \sqrt[n-1]{\frac{x_n}{x_0}} = 1,08$$

Середній темп приросту:

$$\bar{\text{ТП}} = \bar{\text{ТЗ}} - 100 = 8,29 \%$$

Отже, проведені розрахунки дають можливість спостерігати стабілізацію у виробництві ріпаку в Україні. Ріпак є однією з провідних культур світового землеробства, площі його посіву останніми роками значно розширюються.

Список використаної літератури

1. Абрамик М. І., Кифорук І. М., Чорній Г. Д. Особливості технології вирощування ярого ріпаку. Івано-Франківськ, 2007. 15 с.
2. Ріпаківий «рушій». URL https://dt.ua/ECONOMICS/ripakoviy_rushiy.html.

УДК 338.27

ЗАСТОСУВАННЯ ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНИХ МОДЕЛЕЙ В УПРАВЛІННІ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ

Цаволик М.І., студентка 3 курсу, ОФ-31М групи спеціальності

«Облік і оподаткування»

Рудник В.І., викладач циклової комісії спеціальних економічних дисциплін

*Відокремлений підрозділ Національного університету біоресурсів і
природокористування України «Бережанський агротехнічний коледж»,
м.Бережани*

Використання інформаційних систем та економіко-математичних методів створили передумови для практичного розв'язування задач аналізу, планування, прогнозування та управління діяльністю господарюючих суб'єктів в умовах невизначеності та неповної інформації. Наприклад, на обсяги продажу впливає частина ринку, яку утримує підприємство, імідж марки продукції серед населення, середня заробітна плата у регіонах продажу та інші фактори. Слід зазначити, що саме економіко – математичні моделі взаємозв'язку допомагають знайти явний вигляд залежності досліджуваного показника від численних факторів, що впливають на його зміну, а також кількісно оцінити його вплив. Одним з основних підходів у вимірі зв'язку між досліджуваними показниками є кореляційно-регресійний аналіз.

Кореляційну залежність результатів економічної діяльності суб'єктів господарювання від факторів, що на неї впливають, виражають за допомогою виробничих функцій, які застосовують для аналізу ефективності використання ресурсів, науково-технічного прогресу та його впливу на прогнозування.

Американські вчені економіст П.Дуглас та математик Д. Кобб у статті «Теорія виробництва» здійснили спробу визначити емпіричним шляхом вплив величини затраченого капіталу і праці на обсяг виготовленої продукції в переробній промисловості США. Вченими було поставлено ряд задач:

визначити параметричний клас функцій, котрий найбільш чітко наближує кількісне співвідношення між вибраними характеристиками впливу; знайти числові значення параметрів зв'язку, порівняти результати, з фактичними даними. Д. Коббом була запропонована функція вигляду $Y = AK^\alpha L^\beta$, де K – обсяг основного капіталу, L – затрати праці, Y – обсяг випущеної продукції, A, α, β – числові параметри, що задовольняють умову $\alpha + \beta = 1$.

Була складена система рівнянь $\ln Y_t = \ln A + \alpha \ln K_t + \beta \ln L_t$,

де Y_t, K_t, L_t - фактичні значення відповідних величин за рік t , що бралися із звітів.

Порівняння величини $Y(K,L)$ з фактичними значеннями показало, що одержана залежність дає добре наближення до реальної дійсності. Відхилення величин $Y(K,L)$ і Y_t були пов'язані з періодами депресії і поживавлення ділової активності.

Ці результати стали важливими як для економістів, так і математиків. У математичній статистиці замість залежної змінної Y кладуть умовну середню $\bar{y}_x$ і тоді відповідну залежність $y = f(x)$, називають кореляційною. Вона описує різні тенденції економічних процесів, наприклад, життєвий цикл товару, процес нагромадження капіталу, маркетингові зусилля фірм тощо. Найчастіше в макро- та мікроекономічних дослідженнях використовуються моделі різних типів зв'язку : лінійний, експоненціальний, мультиплікативний, квадратичний, модифікована експонента, крива Гомперця, логістична крива, зворотний. Основне завдання дослідника полягає у розрахунку невідомих параметрів залежності, який здійснюється на базі статистичних даних та подальшому аналізі обраної моделі.

Пакети прикладних програм зробили методи аналізу даних більш доступними та наочними: всю складну роботу з виконання розрахунків, складання таблиць і графіків взяв на себе комп'ютер, а досліднику залишилась в основному творча робота: постановка завдання, вибір методу його розв'язання, інтерпретація результатів.

Секція 4. Інформаційні технології в розвитку обліку, оподаткування, контролю і аналізу

УДК 332.025.12:65.012.7

**ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ В УМОВАХ ВИКОРИСТАННЯ
КОМП'ЮТЕРНИХ СИСТЕМ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ**

Бендюгіна С.С., студентка 3 курсу, 302 – О групи
спеціальності «Облік і оподаткування»,

Черненко Л.Б., викладач

*Відокремлений підрозділ Національного університету біоресурсів і
природокористування України «Ірпінський економічний коледж», м.Ірпінь*

В сучасних умовах підвищення ефективності контрольної діяльності на підприємствах залежить від застосування новітніх засобів контролю, одним з яких є комп'ютерні технології. Комп'ютер стає інструментом, який дозволяє контролеру не лише скоротити час і засоби при проведенні перевірок, але й здійснити більш детальне вивчення об'єктів, сформувати якісні робочі та звітні документи, а також здійснювати ефективне управління діяльністю суб'єкта контролю.

Організація бухгалтерського обліку та контролю складається з єдиної системи. Складниками цієї системи є певні способи та методи, вони ж охоплюють усю систему контрольних операцій, включаючи створення інформаційної бази та проведення заключних процедур, які закінчуються висновками під впливом результатів. Суб'єкти бухгалтерського контролю представлені працівниками відділу внутрішнього контролю, головним бухгалтером, уповноваженою керівництвом особою або контролером (який призначається, як окрема посада)

На перший погляд, широке запровадження комп'ютерних технологій для потреб бухгалтерського обліку робить здійснення внутрішнього контролю не актуальним. Разом з тим, недостатня кваліфікація і досвід роботи особливо головних бухгалтерів, на переважній більшості малих підприємств, складність чинного законодавства та його перманентні зміни,

особливо в частині регламентації податкових відносин, недостатня роз'яснювальна і консультаційна робота органів державного контролю по діючому законодавству, змушує проводити внутрішній контроль. Невиявлений недолік може призвести до суттєвих збитків або банкрутства суб'єкта господарювання. У цілому слід визнати, що в діяльності відділів внутрішнього контролю персональні комп'ютери можуть використовуватися, як для проведення окремих процедур внутрішнього контролю, так і для автоматизації управлінських робіт відділу. Використання комп'ютерів у внутрішньому контролі навіть без використання спеціалізованого програмного забезпечення може включати наступні види робіт:

- виконання нескладних розрахунків, друк типових форм документів, аналітичних таблиць тощо;

- використання нормативно-правової довідкової бази в електронному вигляді;

Найчастіше причинами порушень в організації обліку є незаконні витрати, недостача майна, зайве нарахування платежів до бюджету, залишки товарно-матеріальних цінностей, необоротних активів та їх неповне оприбуткування. Можна виокремити найпоширеніші порушення: списання видатків без підтверджуючих документів та неповне або несвоєчасне оприбуткування товарно-матеріальних цінностей.

Внутрішній контроль також орієнтується на перевірку бухгалтерського обліку, тобто слідкує за своєчасністю облікових записів за здійсненими господарськими операціями, правильністю відображення їх по рахунках обліку. Організація бухгалтерського обліку та контролю складається з єдиної системи. Складниками цієї системи є певні способи та методи, вони ж охоплюють усю систему контрольних операцій, включаючи створення інформаційної бази та проведення заключних процедур, які закінчуються висновками під впливом результатів.

У цілому з'являється можливість посилити функцію контролю за законністю та економічною доцільністю господарських операцій, не підвищуючи і не

ускладнюючи при цьому трудомісткість ведення обліку. Застосування комп'ютерних технологій наділяє систему бухгалтерського обліку контрольними функціями, проте їх застосування не гарантує належної адекватності даних фінансової звітності реальному стану речей, тому перед співробітниками відділів внутрішнього контролю постає завдання пристосування технології своєї роботи, або навіть значної її зміни із використанням спеціальних методів і комп'ютерних програм при проведенні внутрішнього контролю. Отже, тільки за якісного контролю система бухгалтерського обліку може бути забезпечена гарантією достовірної інформації про результати господарської діяльності. Зростання ефективності бухгалтерського контролю дасть можливість запобігти зловживанням та порушенням облікової інформації, знищити негативні явища та не допускати їх у майбутньому.

УДК 657.6

АУДИТ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Буганов О.В., здобувач вищої освіти 4 курсу
напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит»

Дубініна М.В., д.е.н., професор

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

Сучасне підприємство, проводячи свою діяльність, вимагає застосування інформаційних технологій. Вони використовуються при веденні обліку, кадрової служби та безпосередньо полегшують процес управління суб'єктом господарювання. До основних переваг використання інформаційних технологій слід віднести:

- підвищення керованості;
- зниження впливу людського фактора;
- скорочення паперової роботи;

- підвищення оперативності і достовірності інформації;
- зниження витрат.

Для отримання даних щодо стану ІТ-інфраструктури підприємства застосовується аудит інформаційної безпеки підприємства, який забезпечує комплексну перевірку інформаційної системи підприємства з метою отримання достовірної інформації про поточний стан інфраструктури впроваджених технологій [1], а також отримання рекомендацій щодо вдосконалення даної підсистеми підприємства. Інформаційна безпека – це одне з найбільш складних та актуальних питань, що стоять перед компаніями. Керівники та працівники, відповідальні за внутрішній аудит системи управління, повинні забезпечувати ефективність інформаційної безпеки.

Аудит інформаційної безпеки підприємства здійснюється в кілька етапів:

1. прийняття рішення про необхідність аудиту (може бути ініційовано директором з розвитку, відділом планування, командою стратегічного розвитку);
2. збір даних (завдяки спеціальним діям і процедурами ІТ-фахівці здатні зібрати, сортувати і направити актуальні дані для подальшої обробки);
3. аналіз даних (фахівці використовують отримані дані про стан інформаційної системи, порівнюють їх з актуальними міжнародними стандартами і роблять обґрунтовані висновки);
4. складання звіту (формується підсумок виконаної роботи, що включає загальну оцінку підприємства, список з недоліками інформаційної системи з детальними рекомендаціями).

Комплексний аудит інформаційної безпеки організації допоможе виявити, наскільки ефективною є система захисту персональних та корпоративних даних. Якщо вона не має слабких місць, буде отримано підтвердження безпеки всієї організації. Але якщо звіт покаже приховані ризики, тоді необхідно буде розробити і впровадити план дій щодо усунення

потенційних ризиків. Крім того, якісна аналітика допоможе компанії підібрати найбільш ефективні методики захисту даних і знизити її витрати в цій сфері [2].

Необхідність проведення регулярного аудиту інформаційної безпеки полягає в здійсненні оцінки реального стану захищеності ресурсів інформаційного середовища та їх спроможності протистояти зовнішнім і внутрішнім загрозам інформаційної безпеки, які постійно змінюються та адаптуються.

Список використаних джерел:

1. Аудит ІТ-інфраструктури [Електронний ресурс] - Режим доступу: goo.gl/WcFWGT
2. Інформаційна безпека [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: goo.gl/9vB68U

УДК 330:004

ЗАСТОСУВАННЯ ІТ-ТЕХНОЛОГІЙ В АНАЛІЗІ СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Гевлич Т.І., студент 2 курсу спеціальності «Екологія»

Гевлич І. Г., к.т.н., доцент

Донбаська національна академія будівництва і архітектури, м. Краматорськ

В рамках дослідження розглядається застосування ІТ-технологій на підприємстві на прикладі використання економетричного пакету Eviews - спеціалізованого програмного продукту, призначеного, зокрема, для здійснення фінансового аналізу діяльності підприємства, моделювання та прогнозування стану ринкового середовища.

Продемонструємо можливості застосування кореляційно-регресійного аналізу показників на прикладі умовного підприємства «АВС», визначивши вплив обсягів виробництва (X_1), собівартості реалізованої продукції (X_2) та

виручки від реалізації (X_3) на отриманий прибуток/збиток (Y) за період 2013–2017 рр. (табл. 1) з метою визначення напрямів корекції діяльності підприємства. Названі фактори забезпечують 99,8% достовірності побудованої моделі, що підтверджує їх вагомість у впливі на формування прибутку/збитку підприємства. Критерій Фішера (F-statistic), розрахований більше табличного значення ($159,43 > 6,59$), що підтверджує точність моделі.

Таблиця 1 – Значення показників для побудови багатофакторної економічної моделі підприємства «АВС», млн. грн.

№	Рік	Y	X1	X2	X3
1	2013	-4,4	5,7	10,3	6,1
2	2014	-0,2	10,0	8,5	9,6
3	2015	4,0	8,7	6,2	9,9
4	2016	-0,4	5,8	6,5	6,4
5	2017	-2,5	1,4	1,2	1,4

Абсолютна похибка апроксимації моделі становить 2,86% ($< 7\%$), що свідчить про адекватність побудованої моделі та можливість використання показників для побудови рівняння регресії (1):

$$Y = -1,319255 - 0,810353X_1 + 2,378244X_2 - 2,9493X_3 \quad (1)$$

Отримане рівняння свідчить про те, що у разі збільшення обсягів виробництва (X_1) на 1 млн. грн. збиток знизиться на 81 %, при збільшенні собівартості реалізованої продукції (X_2) на 1 млн. грн. величина прибутку зменшиться майже у 2,5 рази та збільшенні виручки від реалізації (X_3) на 1 млн. грн. збиток (Y) відповідно зменшиться майже у 3 рази. На підставі побудованого рівняння регресії можливе прогнозування результатів на період 2018–2020 рр. за умови, що показники факторів-аргументів зміняться у поточному прогнозованому році на відміну від попереднього: у 2018 р. – збільшаться на 20 % порівняно із 2017 р., у 2019 р. – зменшаться на 10 % порівняно із 2018 р., у 2020 р. – збільшаться на 40% порівняно із 2019 р.

Після проведення розрахунків із застосуванням MS Excel отримані прогнозні значення прибутку (збитку) підприємства «АВС» (табл. 2): підприємство отримає збиток 4,2 млн. грн. у 2018 р., 3,9 млн. грн. у 2019 р. та

5,0 млн. грн. у 2020 р.

Таблиця 2 – Прогнозування показника прибутку (збитку) підприємства «АВС» у 2018–2020 рр., млн. грн.

Рік	Розрахункове значення X1	Розрахункове значення X2	Розрахункове значення X3	Прогнозне значення Y
2018	1,7	1,4	1,7	-4,2
2019	1,5	1,3	1,5	-3,9
2020	2,1	1,8	2,1	-5,0

Таким чином, використання даної програми на підприємстві дозволить управлінському персоналу приймати обґрунтовані рішення щодо запобігання негативним явищам, зокрема, щодо розробки заходів із мінімізації витрат на виробництво.

УДК: 004,9 : 657.42.6

ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ АМОРТИЗАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Козачишина Д.В., студентка 4 курсу, 5 групи, напряму підготовки «Облік і аудит», Кузик Н.П., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

У сучасному світі використання інформаційних систем й програмних продуктів стало невід’ємною частиною буденності. Проте актуальними все ж залишається правильний вибір програмних продуктів, зокрема для організації ведення бухгалтерського обліку амортизації основних засобів. Топ ERP-систем, які використовуються для ведення обліку в Україні сьогодні є: OneBox, 1С:ERP, MS Dynamics ERP, IT-Enterprise, Парус-Підприємство, BAS ERP, SAP, DeloPro, HansaWorld, Галактика ERP, Tend ERP, ІНТАЛСВ: Корпоративний менеджмент, IFS Applications, Універсал та інші. Найбільшою популярністю для виконання облікових задач, зокрема й з обліку амортизації основних засобів користуються програми: «1С: Підприємство», «Парус», «БЕСТ», «Галактика». Вони характеризуються

відносно однотипністю автоматизованих процедур, зокрема й щодо обліку функціональних можливостей нарахування амортизації основних засобів (табл. 1).

Таблиця 1

Порівняльна характеристика програмних продуктів, які використовуються для обліку амортизації основних засобів

Програмний продукт	Переваги	Недоліки	Функціональні можливості щодо нарахування амортизації
OneBox	Працює самостійно у фоновому режимі; великий функціонал; безліч корисних інтеграцій; гнучке налаштування	Ціна не всім підсилу; незручний колір інтерфейсу.	– ведення обліку окремо по кожній одиниці основних засобів;
1С: ERP	Має великий набір функцій і програмних інструментів, підходить для використання на підприємствах будь-якої чисельності	Через відсутність модульності неможливо вносити значні коригування в бухгалтерію	– збереження інвентарних номерів та інших індивідуальних характеристик основних засобів;
MS Dynamics	Охоплює всі галузі менеджменту та надає портал для web-доступу.	Явних недоліків немає, але вартість даної програми висока	– ведення обліку залишкової вартості інвентарного об'єкту на звітний обліковий період;
IT-Enterprise	Єдина система, орієнтована на комплексну автоматизацію промислових підприємств	Жорстка структура системи	– розрахунку амортизаційних відрахувань;
BAS ERP	Підтримка роботи через Інтернет, в тому числі "хмарні" технології; невисока вартість; багатoproфільність	Явних недоліків немає	– збереження історії переоцінки, амортизації
Парус-«Підприємство»	Враховує особливості організації; представляє великий функціонал; має набір різноманітних сервісів	Закрита система і не може бути змінена користувачем	

*Примітка. Сформовано автором на підставі [Адамик О.В. Інформаційні системи і технології в обліку й аудиту: Опорний конспект лекцій. Тернопіль: THEV, 2017. 52 с.].

Зокрема, у прикладному рішенні «1С:Підприємство 8.3. Бухгалтерія (ред.2.0)» при введенні в експлуатацію об'єкта основного засобу необхідно вказати рахунок бухгалтерського обліку й рахунок витрат, на який буде віднесено амортизацію, строк корисного використання, метод нарахування, матеріально відповідальну особу. Метод нарахування амортизації необхідно відмітити для кожного основного засобу й залежно від рахунків бухгалтерського обліку може змінюватися набір можливих методів нарахування амортизації. У всіх програмах можна використовувати складні

способи амортизації, розподіляти суми нарахованої амортизації між декількома рахунками і/або об'єктами аналітичного обліку, а для основних засобів, що використовуються, наприклад підприємствами сезонно, можна визначити графік нарахування амортизації. Нарахування амортизації здійснюється в кінці кожного місяця автоматизованою регламентною операцією. Вихідними документами комплексу задач «Автоматизація обліку основних засобів» є аналітичний звіт та фінансова звітність. Загалом, враховуючи різноманітність комп'ютерних програм, кожен суб'єкт господарювання, враховуючи специфіку свого бізнесу і використовуваних об'єктів основних засобів, має вибрати найбільш вигідний програмний продукт. Проте, який би із них не використовувався, функціональні можливості кожного забезпечують достовірне відображення в обліку і звітності інформації про амортизацію.

УДК 004: 631.1.016: 65.012.7

ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ СИСТЕМ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Смоляр Д.М., студентка 2ст. курсу, 6 групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Шара Є.Ю.к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України, м.
Київ*

В сучасних умовах на підприємствах використовуються комп'ютерні системи бухгалтерського обліку, тому змінилася методика проведення ревізій органами державної контрольно-ревізійної служби.

Застосування комп'ютерних програм бухгалтерського обліку вимагає удосконалення методики контролю та розроблення програм ревізії фінансово-господарської діяльності підприємств.

При веденні автоматизованого обліку бухгалтерська служба має можливість швидко обробляти необхідну інформацію та одержувати

проміжні результати діяльності, важливі для потреб управління. Таку ж можливість має ревізор, який здійснює відповідну перевірку підприємства.

Ведення автоматизованого обліку запобігає неправильному рознесенню первинних даних в облікові реєстри, так як коректність бухгалтерських записів контролюється програмою при введенні первинної документації в програмний продукт. Узагальнюючи господарську діяльність за певний звітний період та визначаючи кінцевий результат діяльності практично зведено нанівець припущення будь-яких помилок. Адже програмні продукти зберігають великі масиви даних і забезпечують доступ до них, виконують математичне оброблення даних, здійснюють відбір даних згідно з встановленими критеріями, своєчасно оновлюють і модифікують дані. Завдяки цьому їх використовують як засіб дослідження при визначенні характеристик і встановленні взаємозалежностей між різними даними. Комп'ютер також використовується для аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства.

Використання сучасних комплексних програми дає змогу вести: бухгалтерський облік відповідно до законодавства України та національних П(С)БО; оперативний облік наявності та руху запасів, стану взаєморозрахунків з контрагентами; облік руху працівників підприємства, реєстрацію кадрових змін та розрахунок заробітної плати; податковий облік відповідно до ПКУ.

Важливим етапом перевірки є визначення відповідності нормативно-довідкової інформації. Здійснюється перевірка послідовності опрацювання даних з метою встановлення повноти надходження інформації з відповідних ділянок, відповідність даним вхідної інформації даним вихідної тощо.

При проведенні перевірки вхідної інформації аналізується достовірність розрахунків, зіставляються підсумки та визначається їх відповідність бухгалтерським проведенням. Ревізор аналізує законність складання кожної господарської операції та відображення їх на рахунках бухгалтерського обліку.

Далі здійснюється контроль за використанням вихідної інформації, її юридична відповідність та співвідношення програмних даних та вихідних документів і реєстрів обліку, що відповідає потребам управлінського та фінансового обліку.

Значне місце при здійсненні контролю займає робота ревизора із залишками на рахунках, насамперед наявними запасами. Ревизор контролює порядок ведення аналітичного обліку та оцінювання запасів при їх надходженні, вибутті й на дату балансу відповідно до П(С)БО.

Заключним етапом роботи ревизора є перевірка звітних даних із даними, які відображені у звітних документах, з метою відповідності показників форм фінансової, податкової і статистичної звітності та проведення аналізу фінансово-господарської діяльності. При цьому вказуються причини невідповідностей, якщо такі виявлені та резерви і фінансові прогнози майбутньої діяльності підприємства, що досить важливо для фінансового обліку, оскільки його інформація використовується зовнішніми користувачами.

Упровадження автоматизації здійснення процесів контролю надасть змогу підвищити якість проведення складних розрахунків щодо прогнозування імовірності нераціонального використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, недостач, розкрадань, зловживань, приписок невиконаних робіт, тобто створити повноцінну систему, яка буде вирішувати цілу низку практичних та управлінських завдань ревизорів та зосереджувати їх увагу саме на тих ділянках, де є наявні ознаки можливих негативних наслідків.

Список використаних джерел:

1. http://pidruchniki.com/1333122241591/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/material_dlya_samostiynogo_opratsyuvannya
2. Яковлев Ю. П. Контролінг на базі інформаційних технологій. – К.: ЦНЛ, 2008. – 318 с.

3. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.99р. №996-XIV(зі змінами і доповненнями)//Бух. облік і аудит. – 1999.

4. Закон України «Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні» від 26.01.93 № 2939-XII (зі змінами і доповненнями)// Відомості Верховної Ради України. – 1993

УДК 657.1

«ХМАРНІ» ТЕХНОЛОГІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Шимко Н.О., студентка 3 курсу, групи 071 ОіО спеціальності
«Облік і оподаткування»
Гевлич Л.Л., к.е.н., доцент

Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця

На сучасному етапі розвитку економіки та поширення науково-технічного прогресу одним із важливих напрямів удосконалення системи бухгалтерського обліку на підприємстві є впровадження сучасних інформаційних технологій.

В умовах стрімкої комп'ютеризації облікового процесу науково-теоретичні та практичні розробки цієї проблеми стають дедалі актуальнішими. Питання щодо розвитку інформаційних технологій в обліку досліджувалися в наукових працях М.Т. Барановського, С.В. Івахненкова, А.О. Пашніної, І.О. Белебехи, В.Є. Ходакова та інших. Але широке застосування «хмарних» технологій в сучасному обліку вимагає актуалізації їх досліджень.

Метою роботи є дослідження перспектив використання «хмарних» технологій в автоматизації бухгалтерського обліку на сучасному підприємстві.

При визначенні основних тенденцій розвитку бухгалтерського обліку неможливо нехтувати процесами, які вже активно запроваджуються в повсякденну діяльність суб'єктів господарювання. Сьогодні неможливо уявити будь-яку сферу діяльності людини без використання сучасних інформаційних технологій, пріоритет яких – віддалена обробка даних, спільне використання обчислювальних ресурсів тощо. Важливим досягненням у цьому напрямі є так звані «хмарні» технології та обчислення. Хмарна технологія (англ. cloud computing) – це технологія, що дозволяє користуватися комп'ютерними ресурсами віддаленого сервера як веб-сервісу через мережу Інтернет на своєму локальному ПК. Сенс використання «Cloud Computing» полягає в тому, що вся інформація про діяльність підприємства зберігається на своєрідному «віртуальному сервері» і накопичується на ньому відповідно до діяльності всіх одиниць господарювання організації. Ці технології дають змогу користувачу використовувати апаратно-програмні ресурси потужних обчислювальних серверів за допомогою веб-інтерфейсу. Такі технології застосовують найбільші корпорації світу, а це дає їм можливість оперативно контролювати операції, які здійснюють їх територіально віддалені підрозділи.

Більшість українських підприємств наразі ведуть комп'ютеризований бухгалтерський облік, використовуючи різноманітні програмні продукти, тим самим полегшуючи, пришвидшуючи роботу та мінімізуючи кількість помилок.

Однак можливість використання таких програм ставить перед обліковим персоналом ряд певних вимог, як-от відповідність технічної бази апаратним вимогам програми, регулярне вдосконалення навичок роботи обліковця з програмою при оновленні її версії, постійне створення резервних копій, архівів програми та її даних для збереження на майбутнє (у разі поломки ПК) та ін.

Впровадження хмарних технологій забезпечує виконання всіх цих умов, а вимоги до їх безпосереднього застосування помітно менші: базове володіння роботи з комп'ютерною технікою та доступ до мережі Інтернет.

Отже, в умовах сьогодення важливим напрямом удосконалення бухгалтерського обліку на підприємстві стає впровадження хмарних технологій обліку. Основною перевагою їх використання є зменшення витрат на купівлю серверного обладнання, апаратних і програмних рішень, оскільки кінцеві користувачі не купують самі програмні продукти, а тільки оплачують їх використання через Інтернет. Крім того, дані технології дають змогу одержати доступ до бази та необхідну інформацію з будь-якого місця за наявності мережі Інтернет, а також сприяють прискореному обміну даними, покращують організацію співпраці бухгалтерів з іншими працівниками на підприємстві. Таким чином, хмарні технології мають великі перспективи використання в бухгалтерському обліку сучасних підприємств.

Секція 5. Організаційно-методичне забезпечення контролю діяльності економічних суб'єктів: національні особливості та міжнародна практика

УДК 657.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ОБЛІКУ І АУДИТУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

Базильчук Б.В., студент 4 курсу 3 групи спеціальності «Облік і оподаткування», Шара Є.Ю., к.е.н., доцент
*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Бухгалтерський облік цінних паперів є невід'ємною частиною бухгалтерського обліку в цілому і являє собою його розділ, пов'язаний з вивченням теоретичних і прикладних аспектів бухгалтерського обліку операцій з цінними паперами. Останнім часом роль і значення ринку цінних паперів істотно зростають: підвищуються обсяги фінансових коштів, залучених на різні ринки державних і недержавних цінних паперів, збільшується кількість учасників ринку, впроваджуються нові види фінансових інструментів і операцій з ними; постійно вдосконалюється законодавство. У такій ситуації вкрай значуща роль бухгалтерського обліку та аудиту цінних паперів, як важливої складової фінансової і податкової політики підприємства.

Що стосується аудиту, то його завдання - підтвердити наявність інвестицій, їх доцільність, правильність відображення (і з правильною оцінкою вартості).

Актуальність даного питання полягає в необхідності правильної оцінки та відображення інвестицій у цінні папери, та заборгованості у вигляді емісії цінних паперів. Адже, достовірність даної інформації є важливою для інвесторів, менеджменту та інших користувачів фінансової інформації.

Цінні папери, їх обіг в Україні, регулює Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV. Згідно ч. 1 ст. 3 цього закону цінні папери - це документи установленної форми з відповідними реквізитами, що посвідчують грошове або інше майнове право, визначають взаємовідносини емітента цінного

папера (особи, яка видала цінний папір) і особи, що має права на цінний папір, та передбачають виконання зобов'язань за такими цінними паперами. Передбачається можливість передачі прав на цінний папір та прав за цінним папером іншим особам [1].

Ринок цінних паперів є ліквідним, та спрощує користувачам ринку доступ до необхідних їм грошових коштів. Так, наприклад випуск акцій дозволяє отримати ці ресурси безстроково, тобто на весь час функціонування компанії; емісія облігацій забезпечує отримання цих ресурсів на більш короткий термін, але на вигідніших, ніж у банків, умови (це пояснюється тим, що на ринку цінних паперів сильніше розвинені конкурентні відносини, ніж в банківській сфері).

Цінні папери розглядаються, як капітальні вкладення. Їх первісна вартість складається з фактичних витрат, які організація понесла при їх придбанні. Якщо організація придбала державні цінні папери, то вона може списувати різницю між номінальною вартістю і фактичними витратами рівномірно на фінансові результати протягом усього терміну обігу цінних паперів [4].

Згідно з основною класифікацією, цінні папери можна поділити на 3 групи:

1. Боргові;
2. Дольові;
3. Деривативи.

До цінних паперів відносяться: акції; облігації підприємств; облігації місцевих позик; казначейські зобов'язання; векселі; іпотечні цінні папери (іпотечні сертифікати та іпотечні облігації); сертифікати фонду операцій з нерухомістю; державні облігації України; інвестиційні сертифікати.

Важливе значення в обліку відіграє оцінка цінних паперів при їх оприбуткуванні та визнання доходів/витрат за ними, тому одержані аудиторські докази мають бути достатніми та достовірними. Запропоновано методику перевірки оцінки цінних паперів, яка передбачає встановлення

правильності визначення балансової та ринкової вартості цінних паперів і їх вартості на дату погашення / вибуття.

З удосконалюванням обігу цінних паперів всіх видів повинна й удосконалюватися й система їхнього обліку на підприємствах. Одним з напрямів подальшого вдосконалення обліку цінних паперів має стати його автоматизація. Цей напрям носить перш за все технологічний характер та пов'язаний з удосконаленням техніки їх обліку.

Сучасний рівень розвитку характеризується комп'ютеризацією всіх ланок народного господарства країни. Дійсний обліковий, контрольний, аналітичний процес розподілений по робочих місцях по всій території підприємства і здійснюється в певних організаційно - технічних умовах [2].

Список використаних джерел:

1. Про цінні папери і фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 №3480-IV.
2. Удосконалення обліку і контролю цінних паперів на підприємствах: Дис...канд. екон. наук: 08.06.04/ Е.А. Гуторова; Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля. – Луганськ, 2003. – 190 с.
3. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік. – Житомир: ПП «Рута», 2002. – 687 с
4. Ісаєва А.А. Організація аудиту цінних паперів підприємства / Ісаєва А.А.// Ефективність інвестиційного процесу в Україні: стан, проблеми і перспективи: зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. / За ред. д.е.н., проф. Литвина Б.М. – Тернопіль: Принтер-інформ, 2005. – С. 340-342. (0,11 д.а.)

АУДИТ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ

Галушка О.П., студент 5 курсу, 2 групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Калюга Є.В., д.е.н., професор

*Національний університет біоресурсів і природокористування України, м.
Київ*

В умовах реформування економіки України важливого значення набуває організація на підприємствах ефективного обліку витрат на основі облікової політики, здатної задовольнити потреби всіх ланок управління у релевантній інформації про фінансовий стан та перспективи розвитку підприємства. Розробка такої облікової політики можлива за умови застосування в практичній діяльності підприємств сучасних методів обліку й аудиту адміністративних витрат.

Удосконалення аудиту адміністративних витрат є складовою подальшого поліпшення процесу управління господарською діяльністю підприємств у ринкових умовах та покращення їх фінансових результатів.

Облік та аудит адміністративних витрат досліджувався багатьма науковцями, до числа яких входять: Ф.Ф. Бутинець, К. Друрі, Р. Ентоні, В.Ф. Палій, А.П. Макаренко, Н.С. Андрющенко, Н.М. Ткаченко, Т.П. Карпова, В.Я. Фаріон та інші. Разом з тим певні організаційно-методичні особливості обліку та аудиту адміністративних витрат потребують конкретизації, уточнення та удосконалення.

Метою аудиту адміністративних витрат є встановлення достовірності визнання витрат адміністративними, повноти і правильності відображення інформації в обліку та фінансовій звітності.

Невід'ємною складовою процесу аудиту є аналіз витрат. Шляхом проведення аналізу адміністративних витрат аудитор визначає як змінюються адміністративні витрати протягом декількох звітних періодів. Якщо вони значно збільшуються, необхідно визначити, які саме витрати збільшилися і за

рахунок чого відбулося це збільшення. Для проведення аналізу адміністративних витрат пропонуємо наступний робочий документ (табл. 1).

Таблиця 1

Робочий документ з аналізу адміністративних витрат
(на прикладі ПАТ «Аграрний фонд»), тис. грн.

Показник	Попередній рік	Звітний рік	Відхилення	
			Абсолютне	Відносне, %
Адміністративні витрати, в т.ч.:	68 063	94 814	26 751	139,30
Заробітна плата та нарахування на зарплату	47 387	64 642	17 255	136,41
Оренда	4 639	3 463	-1 176	74,65
Аудит та ін. професійні послуги	6 972	11 948	4 976	171,37
Амортизація основних засобів та нематеріальних активів	4 018	6 891	2 873	171,50
Комунальні послуги	1 189	365	-824	30,70
Представницькі витрати та витрати на службові відрядження	1 007	2 550	1 543	253,23
Витрати з ремонтів та технічного обслуговування	1 944	610	-1 334	31,38
Витрати зі страхування	429	2 507	2 078	584,38
Телекомунікаційні витрати	117	319	202	272,65
Інші адміністративні витрати	811	1 519	708	187,30

Ситуація, за якої фінансовий результат підприємства погіршується, а адміністративні витрати зростають, є неприйнятною. Тому під час проведення аудиту потрібно з'ясувати, чи відповідають темпи зростання адміністративних витрат темпам зростання прибутку підприємства (табл. 2).

Таблиця 2

Робочий документ з оцінки доцільності понесення адміністративних витрат (на прикладі ПАТ «Аграрний фонд»), тис. грн.

Показник	Попередній рік	Звітний рік	Відхилення	Темп зростання, %	Характер змін
Адміністративні витрати	68 063	94 814	26 751	139,30	Позитивний
Фінансовий результат	120 671	205 962	85 291	170,68	

По закінченню аудиторської перевірки складається аудиторський звіт. Перед його формуванням аудитор остаточно оцінює аргументованість своїх тверджень і доказів.

Отже, аудит адміністративних витрат є важливою складовою процесу управління і контролю діяльності підприємства. Дотримання правильної методики здійснення аудиту адміністративних витрат допоможе виявити

недоліки й приховані загрози в частині їх понесення та відображення в обліку і тим самим мінімізувати ризики, оскільки від величини адміністративних витрат безпосередньо залежать результати діяльності суб'єкта господарювання.

УДК 657.7

МЕТОДИКА АУДИТУ ДОХОДІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ

Зволинська О.В., студентка 4 курсу 5 групи напряму підготовки «Облік і аудит»

Шевчук К.В., к.е.н.

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Своєчасне прийняття ефективних управлінських рішень керівництвом підприємства можливе на основі достовірних показників обсягу виробництва і реалізації продукції, ціни та доходів діяльності суб'єкта господарювання, фінансових результатів, що знаходяться у відповідному взаємозв'язку.

Метою аудиту доходів є встановлення повноти та достовірності, відповідності первинним документам за визначенням доходів і формування фінансових результатів у фінансовій звітності підприємства. У процесі аудиту доходів вивчається: облікова політика, момент виникнення доходів, наявність окремого обліку доходів від різних видів діяльності, повнота розкриття інформації про доходи у фінансових звітах.

Загальна проблема аудиту доходів полягає у недосконалому науково обґрунтованих дієвих методик аудиторських перевірок за видами діяльності підприємства. Предметом аудиту обліково-аналітичного відображення доходів і результатів діяльності є господарські процеси, що безпосередньо пов'язані з розрахунком обсягів реалізації продукції і фінансових результатів, а також зв'язки з контрагентами підприємства.

Основними завданнями аудиту реалізації продукції є підтвердження правильності: відображення в бухгалтерському обліку фактичної виручки від реалізації продукції; відображення в бухгалтерському обліку собівартості продукції; визначення сум доходу від реалізації продукції.

Після проведення анкетування та отримання відповідей на питання, аудитор починає розробляти загальний план аудиту доходів від реалізації продукції. План аудиту включає в себе основні етапи проведення, які повинен виконати аудитор: підготовчий; основний; заключний. На другому етапі своєї роботи аудитор повинен розробити програму аудиту доходів від реалізації продукції.

В програмі аудиту слід передбачити наступні аудиторські процедури: перевірка залишків реалізованої продукції на початок звітного періоду; перевірка правильності документального оформлення операцій з обліку реалізації продукції; перевірка правильності відображення інформації про реалізовану продукцію, що складають собівартість; перевірка співвідношення ціни реалізованої продукції з преїскурантною ціною; перевірка відповідності документів на відвантаження продукції затвердженим замовленням на продаж; перевірка випадків відсутності документів на реалізовану продукцію; перевірка правильності оцінки реалізації; перевірка правильності бухгалтерського обліку процесу реалізації (кореспонденції рахунків, облікових реєстрів); перевірка відповідності записів аналітичного і синтетичного обліку на рахунках реалізації записам в облікових реєстрах, Головній книзі, звітності.

При перевірці бухгалтерського обліку операцій із реалізації продукції перевіряється правильність та своєчасність нарахування податкових зобов'язань з податку на додану вартість (ПДВ) та акцизного збору і звертати увагу на операції, які є об'єктом оподаткування. Одним зі складних методичних прийомів перевірки є розрахунок бази для визначення податкових зобов'язань з ПДВ.

Отже, на сьогоднішній день аудит доходів як вид контролю є необхідним, адже володіння достовірною інформацією – це передумова ефективного функціонування суб'єктів господарювання. В умовах швидких змін конкретного середовища, зростання розміру підприємств, підвищення складності процесів управління у керівництва підприємства недостатньо інформації, яка необхідна для прийняття правильних управлінських рішень та забезпечення конкурентоспроможності. Внутрішній аудит доходів є об'єктивним джерелом інформації, а тому сприяє досягненню цілей і виконанню поставлених завдань найефективнішим чином.

УДК 336.74:657.6

КОНТРОЛЬ ГОТІВКОВИХ ОПЕРАЦІЙ

Капеліст А.Р., студентка 5 курсу, 2 групи спеціальності «Облік і оподаткування», Дерев'яно С.І., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Контроль готівкових операцій доцільно починати з інвентаризації каси. Інвентаризацію наявної готівки та цінних паперів проводять раптово відразу після прибуття ревізійної бригади (ревізора) на підприємство і пред'явлення своїх повноважень при обов'язковій присутності касира та участі головного бухгалтера (його заступника). На період інвентаризації каси грошові операції припиняються. Касир у присутності ревізора на підставі наявних касових документів складає звіт касира і виводить залишок по касі на момент перевірки. Ревізор уважно перевіряє складений звіт та додані до нього документи.

Відповідно до правил проведення інвентаризації ревізор повинен одержати від касира розписку про те, що до початку проведення інвентаризації всі прибуткові і видаткові документи здані у бухгалтерію,

гроші, які надійшли під його відповідальність, оприбутковані, а витрачені – списані на видаток.

Інвентаризацію готівки рекомендується проводити у такому порядку:

- взяти у касира довідку про те, що в касі не зберігаються цінності інших організацій та осіб;
- дізнатися, чи укладено з касиром договір про повну матеріальну відповідальність і де він зберігається;
- з'ясувати, чи ознайомлений касир з «Положенням про ведення касових операцій»;
- встановити облікові сальдо за рахунком 30 «Готівка» (з Головної книги);
- після виймання касиром грошових коштів та інших цінностей з сейфа, касир проводить перерахунок їх у присутності ревізійної бригади (ревізора) та головного (старшого) бухгалтера;
- пересвідчитися, що всі цінності з сейфа вийняті;
- уважно слідкувати за покупюрним та дрібномонетним перерахунком грошових коштів та підрахунки зареєструвати в робочий зошит;
- скласти проміжний акт інвентаризації каси.

У результаті інвентаризації грошових засобів складається Акт про результати інвентаризації наявних коштів.

Щоденно наприкінці робочого дня касир зобов'язаний підсумовувати операції за день, визначити залишок готівки в касі на початок наступного дня і передати до бухгалтерії як звіт касира інші примірники, що є відривною частиною аркуша Касової книги (кожного із записів у Касовій книзі за день), з прибутковими та видатковими касовими ордерами під підпис у Касовій книзі. Готівка, що видана за видатковими відомостями на виплати, пов'язані з оплатою праці, повинна відображатися в Касовій книзі після закінчення термінів їх виплати. Закриття касових документів повинно проводитися відповідно до вимог законодавчих та нормативних актів.

Видані кошти на відрядження перевіряють відповідно до наказу (розпорядження) керівника підприємства та встановлених норм оплати добових, проїзду, квартирних тощо. Для перевірки повноти внесення виручки в банк видатковий касовий ордер зіставляють із випискою банку та квитанцією.

По завершенню ревізії касових операцій встановлюють дотримання лімітів витрачання готівки, мінімального залишку грошей у касі на невідкладні потреби, аналізують витрачання коштів за цільовим призначенням. Крім того, перевіряють організацію внутрішньогосподарського контролю збереження і використання коштів. Для цього виявляють наявність актів інвентаризації каси, періодичність проведення інвентаризації (не рідше одного разу на квартал) та її якість, дотримання усіма службами вимог збереження і використання коштів.

УДК:657.41:006.322

ОБЛІК ЗАРЕЄСТРОВАНОВОГО КАПІТАЛУ ВІДПОВІДНО ДО ВИМОГ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТИВ

Лебедева О.М., студентка 4 курсу 4 групи спеціальності «Облік і оподаткування», Гуцаленко Л.В., д.е.н., професор

*Національний університет біоресурсів і природокористування України
м.Київ*

Для початку господарської діяльності будь-яке підприємство потребує власних джерел її фінансування. У момент створення підприємства таку функцію виконує його початковий капітал, який за своїм матеріальним складом є сукупністю активів, інвестованих засновниками (учасниками). На сьогодні в Україні операції зі статутним капіталом є недостатньо врегульованими. Неузгодженість норм чинного законодавства, нормативних документів бухгалтерського обліку, відсутність методичного забезпечення оцінки розміру статутного капіталу за критеріями справедливої вартості і

вартості чистих активів актуалізують вибір теми. Відповідно до НП(С)БО власний капітал – це сума активів підприємства після вирахування зобов'язань. На відміну від ПСБО міжнародні стандарти трактують власний капітал як чистий капітал або чисті активи суб'єкта господарювання, адже вони є базовим джерелом фінансування. Порядок облікового відображення операцій зі складовими власного капіталу слід розглядати за його елементами.[2] Класифікація елементів капіталу за ПСБО та МСФЗ відображена у таблиці 1.

Таблиця 1

Класифікація елементів власного капіталу за ПСБО та МСФЗ

ПСБО	Рахунок за ПСБО	Назва рахунку за ПСБО	МСФЗ	Рахунок за МСФЗ	Назва рахунку за МСФЗ
1,2	40	Статутний капітал	IAS 1, 39	Е.01	Статутний капітал
1,2	41	Пайовий капітал	відсутній		
1,2	42	Додатковий капітал	IAS 1,39	Е.02	Додатковий капітал
1,2	43	Резервний капітал	IAS 1,39	Е.04	Додатково оплачений капітал
1,2	44	Нерозподілені прибутки і збитки	IAS 1,39	Е.07	Нерозподілений прибуток
1,2	45	Вилучений капітал	IAS 1,39	Е.03	Вилучений капітал
1,2	46	Неоплачений капітал	IAS 1,39	Е.06	Неоплачений капітал

Джерело: Сформовано автором на основі [1,2].

У частині зареєстрованого капіталу особливої уваги потребують операції з інструментами власного капіталу, які регулюються рядом міжнародних стандартів: МСФЗ (IFRS) 2 «Платіж на основі акцій», МСФЗ (IFRS) 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації», МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти», МСБО (IAS) 32 «Фінансові інструменти: подання», МСБО (IAS) 39 «Фінансові інструменти: визнання і оцінка» (кожен стандарт визначає певний аспект визнання операцій із власним капіталом або

віднесення відповідних операцій до розрахунків за зобов'язаннями). [2] Узагальнюючи вище викладене можна дійти висновків, що існують відмінності в трактуванні сутності власного капіталу в вітчизняному нормативному інструментарії та міжнародних стандартах. За НП(С)БО власний капітал трактується як сума активів після вирахування зобов'язань, а за МСФЗ як чистий капітал або чисті активи суб'єкта господарювання. Облік зареєстрованого капіталу за МСФЗ суттєво не відрізняється від власного капіталу за ПСБО, оскільки їх сутність ідентична.

Список використаних джерел:

1. Жолнер І.В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами: Навч. посібник. – К : Центр учбової літератури. 2012. – 368 с
2. Облік власного капіталу за МСФЗ. Сайт для бухгалтерів : веб – сайт URL: <https://uteka.ua/ua/about> .

УДК 657.371/.6

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ЯК ПРОЦЕДУРА АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Масло І. В., студентка 4 курсу, 3 групи напряму підготовки «Облік і аудит»

Кузик Н. П., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і
природокористування України, м. Київ*

Однією з умов, що забезпечують достовірність даних бухгалтерського обліку й звітності, є інвентаризація. Інвентаризації підлягають всі показники балансу, а отже, активи, що мають матеріальну форму (матеріальні), і активи, що не мають матеріального вираження (нематеріальні), а також розрахунки і власний капітал.

Порядок проведення інвентаризації активів і зобов'язань розробляється і затверджується підприємством разом з обліковою політикою. Разом з тим, під час проведення незалежного аудиту, інвентаризація виступає важливою його процедурою. Зазвичай, аудитори використовували матеріали інвентаризації підприємства. Нині все частіше є випадки, аудитор ініціює свою безпосередню участь в процесі проведення інвентаризації, тобто своє членство в інвентаризаційній комісії. Це пояснюється тим, що результати інвентаризації, проведеної самостійно суб'єктом господарювання, на превеликий жаль, не завжди є достовірними, тому з метою отримання достовірних аудиторських доказів, які є основою висловлення аудиторської думки про відповідність фінансової звітності критерію існування, аудитор наполягає на участі в даному процесі.

У ході обов'язкового аудиту аудитори приймають участь в інвентаризації окремих об'єктів, щоб переконатися в тому, що процес інвентаризації не порушено та встановити при цьому рівень довіри до її результатів.

Метою проведення інвентаризації при здійсненні аудиту є отримання аудитором впевненості в частині того, що:

- фактична наявність майна і зобов'язання відповідають реальному стану;
- результати проведених без участі аудитора інвентаризацій є достовірними;
- забезпечені повнота й своєчасність відображення результатів проведених інвентаризацій.

Окрім цього, аудитор збирає аудиторські докази, з метою:

- встановлення правильності організації, проведення та оформлення результату інвентаризації майна без участі аудитора;
- перевірки повноти й своєчасності відображення результатів інвентаризацій в бухгалтерському обліку, участі в яких аудитор не приймав;

– оцінки систему внутрішньогосподарського контролю підприємства в частині достовірності ведення обліку.

Загалом, основним завданням безпосередньої участі аудитора в проведенні інвентаризації – виявити відповідність між даними бухгалтерської звітності і фактичною наявністю майна, а також оцінити реальний стан системи внутрішньогосподарського контролю підприємства, фінансова звітність якого перевіряється. Інвентаризацію можна розглядати і як аудиторську послугу, яку може замовити суб'єкт господарювання для отримання доказів того, що майно, яке відображається в обліку, є дійсно в натурі; майно, що є в натурі, має відповідну якість; забезпечена гарантія збереження майна на підприємстві; немає крадіжок майна та обману з боку матеріально-відповідальних осіб та керівного складу підприємства.

Узагальнюючи, необхідно відмітити, що процес інвентаризації, як елемент методу фактичного контролю і процедура аудиту, громіздкий та тривалий процес. Тому керівництву суб'єкта господарювання варто враховувати, що вартість часу роботи аудитора є набагато більшою, ніж оплата праці працівників, які є членами інвентаризаційної комісії. Разом з тим, аудитори, не приймаючи безпосередньої участі в інвентаризації, найчастіше висловлюють модифіковану аудиторську думку про фінансову звітність.

УДК 657.6:631.11

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ ПРОДУКЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

Мікова Л.А., студентка 4 курсу 3 групи напряму підготовки «Облік і аудит»

Шевчук К.В., к.е.н.

*Національний університет біоресурсів і природокористування України, м.
Київ*

В умовах конкурентного середовища для успішного функціонування аграрних підприємств та задоволення потреб споживачів у економічній інформації особливого розвитку набуває аудит як незалежна форма фінансового контролю. Особливість проведення аудиту сільськогосподарських підприємств пов'язана з характерною для цієї галузі чинників, які необхідно враховувати на всіх етапах перевірки. Специфічними особливостями є: сезонність виробництва та незбіжність виробничого циклу з календарними періодами; наявність в обліку об'єктів (земля, біологічні активи), які відсутні в інших галузях економіки; специфіка оподаткування, кредитування та державна підтримка підприємств.

Від організації бухгалтерського обліку, залежить правильність калькулювання собівартості усієї продукції та її одиниці, у зв'язку з цим аудитор повинен перевірити організацію та забезпечення проведення в сільськогосподарському підприємстві відповідної підготовчої роботи, яка передбачає: перевірку стану токів, складського господарства і вагового господарства; повну інвентаризацію залишків сільськогосподарської продукції; навчання посадових осіб, які будуть займатись оформленням документів нового врожаю; підбір і підготовку необхідних бланків первинних документів для обліку нового врожаю; встановлення схем руху транспортних засобів з поля до токів та інших місць зберігання сільськогосподарської продукції із зазначенням відстані та ін.

Також при проведенні перевірки необхідно встановити дотримання ряду вимог під час збирання врожаю: обов'язкове зважування сільськогосподарської продукції при її оприбуткуванні, відправленні на приймальні пункти та складські приміщення та ведення обліку виходу продукції роздільно в розрізі культур і підрозділів підприємства, від яких одержана продукція.

Одним з найважливіших моментів є налагодження первинного обліку надходження продукції рослинництва. Незважаючи на те що існує декілька варіантів його організації, серед яких сільськогосподарське підприємство

самостійно обирає власний, аудитор повинен здійснити наступні аудиторські процедури: оцінити стан організації первинного обліку, а також способу збирання врожаю продукції рослинництва; шляхом формальної перевірки документів за формою та змістом встановити якість їх виготовлення, наявність всіх необхідних реквізитів і правильність їх заповнення; шляхом арифметичної перевірки встановити відповідність даних між окремими формами; перевірити відповідність даних первинних документів даним синтетичного обліку за рахунком 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва», які відображаються в журналі-ордері № 10.3 с.-г. та відомості № 10.3 а с.-г., призначених для обліку виходу продукції рослинництва; встановити своєчасність здачі документів до бухгалтерії, що повинно відбуватися щодня, та правильність їх обробки працівниками.

У процесі перевірки аудитор повинен встановити наявність заходів щодо контролю якості зернових культур при збиранні та зберіганні врожаю. Точність і правильність визначення якісних показників зернових культур впливає на формування залікової ваги, що в подальшому суттєво позначиться на розрахунках з покупцями, оскільки більшість умов продажу передбачають реалізацію за заліковою вагою.

Застосування системи аудиту є дієвим інструментом виявлення та врахування в діяльності підприємств можливих порушень та стабілізації їх фінансового стану. Отже, аудит на підприємствах агропромислового виробництва повинен бути організований та проведений за такими методичними підходами, що забезпечують достовірну перевірку відповідності відображення в бухгалтерських регістрах та звітності стандартам і нормативам з урахуванням специфіки галузі.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВИПЛАТ ПРАЦІВНИКАМ ЗА П(С)БО ТА МСФЗ

Мокієнко Д.О., студентка 4 курсу, 4 групи спеціальності «Облік і аудит»,
Гуцаленко Л.В., д.е.н., професор

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м.Київ*

У сучасних умовах господарювання облік заробітної плати та інших виплат працівникам на підприємствах різних видів економічної діяльності займає провідне місце в системі обліку.

Для інтеграції України в європейський простір, необхідно впроваджувати принципово нові організаційно-економічного механізми регулювання праці та її оплати, які регулюються вимогами Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та Міжнародних стандартів фінансової звітності. Дані стандарти формують особливі вимоги до методології і організації бухгалтерського обліку та обумовлюють необхідність дослідження та оцінки ефективності організації облікових процесів на підприємствах різних видів економічної діяльності і визначення основних оптимальних напрямів їх удосконалення.

Облік виплат працівникам є невід'ємною частиною діяльності підприємства, саме тому, він займає одне з центральних місць, у системі бухгалтерського обліку, оскільки виплати працівникам, по-перше, є основним джерелом доходів робітників, по-друге, - за їх допомогою здійснюється контроль за споживанням та оплатою праці, по-третє, - є ефективним важелем управління економікою, як у Європі, так і Україні. Саме тому виявлення особливостей формування виплат працівникам відповідно до вимог міжнародних і національних положень бухгалтерського обліку в умовах сьогодення є актуальним.

Особливостям обліку виплат працівникам за національними та міжнародними стандартами присвячені праці таких вчених-економістів:

Бойка М.П., Вовканич Є.І., Голова С.Ф., Гуцаленко Л.В., Пономарьова Н.А., Ткач В.Н. та інші.

В Україні виплати працівникам регламентуються національним Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам», а також Міжнародним стандартом бухгалтерського обліку (IAS) 19 «Виплати працівникам». Проведемо порівняння П(С)БО 26 «Виплати працівникам» та МСБО 19 «Виплати працівникам», за допомогою табл.1.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика П(С)БО 26 та МСБО 19

ПСБО 26	МСБО 19
Поділяє виплати працівникам на певні категорії, але визнання, оцінка та правила відображення в обліку освітлені поверхнево.	Аспекти обліку розрахунків за виплатами працівникам розглядає значно ширше, включаючи компенсації, додаткові виплати та внески, окрім заробітної плати та премій.
Відмінною є інформація щодо виплат, пов'язаних із закінченням трудової діяльності.	До короткострокових виплат долучає участь у прибутках підприємства.
Поділяє виплати працівникам на 5 категорій: <ul style="list-style-type: none"> - поточні виплати, - виплати по закінченню трудової діяльності, - виплати інструментами власного капіталу, - виплати при звільненні, - інші довгострокові виплати 	Поділяє виплати працівникам на чотири категорії: <ul style="list-style-type: none"> - короткострокові виплати, - виплати по закінченню трудової діяльності. - виплати під час звільнення, - інші довгострокові виплати

Отже, ПСБО 26 дещо дублює МСБО 19, насамперед, це пов'язано із спробами наблизити норми національних стандартів до міжнародних.

УДК: 657

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ОБЛІКУ І АУДИТУ СУБ'ЄКТІВ СУСПІЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ

*Тичина Д. Д., студентка 3 ст курсу, 5 групи спеціальності «Облік і оподаткування», Гуцаленко Л.В., д.е.н., професор
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Наближення України до європейських і міжнародних стандартів обліку є одним з головних ключів успіху інтеграції в міжнародні ринкові відносини.

Для нашої країни це є досить важливим кроком входу на світовий ринок. Ведення бухгалтерського обліку відповідно до міжнародних стандартів дозволяє українським підприємствам зосередитися на більш тісному та активному співробітництві.

Тому дослідження особливостей застосування міжнародних стандартів обліку і аудиту суб'єктів суспільного інтересу є актуальним на даному етапі розвитку економіки України.

Дослідженню даного питання в умовах сьогодення приділяється значна увага як вченими так і практикуючими фахівцями. Адже саме інтеграція України в світові ринки є однією з ключових ланок та необхідністю переходу ведення обліку, фінансової звітності та здійснення аудиту за міжнародними стандартами.

Значна кількість зацікавлених сторін покладаються на якість обов'язкового аудиту, і це має велику суспільну роль.

Саме через неї у розвинених країнах компанії високого суспільного інтересу зобов'язані проходити щорічний обов'язковий аудит – який виступає гарантом достовірності та об'єктивності фінансової звітності. Щоб забезпечити користувачам фінансової звітності впевненість у правдивості наданої їм інформації, варто зосередитися на найважливіших принципах

формування та елементах фінансової прозорості, які забезпечуються умовами міжнародних стандартів.

Згідно з Законом № 2164 від 01.10.2018 р. набули чинності зміни поняття «підприємства, що становлять суспільний інтерес» з визначенням для них особливих умов ведення обліку та звітування, підвищення рівня публічності та доступності фінансової інформації підприємств шляхом розкриття інформації на власних сайтах та запровадження вимоги надання фінансової звітності на запит зацікавлених сторін; встановлення спеціальних критеріїв для класифікації суб'єктів господарювання на мікро-, малі, середні та великі підприємства; розширення переліку випадків, коли фінансова звітність підлягає обов'язковому аудиту; оновлення підходів до документування господарських операцій.

Даний законодавчий акт максимально наближається до європейського законодавства, що надаватиме змогу економіці України створювати привабливі умови до залучення інвестиційного капіталу.

На основі досліджуваного матеріалу можна зробити висновок, що ці нововведення, які забезпечують удосконалення законодавчих засад ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності відповідно до положень європейського законодавства, сприятимуть підвищенню рівня прозорості та зіставності показників фінансової звітності вітчизняних компаній, що сприятиме покращенню інвестиційного клімату в Україні. Це ще раз підтверджує необхідність і корисність процесу впровадження МСФЗ для всіх секторів економіки України.

АУДИТ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Тригубенко І. В., магістр 1 курсу, 2 групи,
спеціальності «Облік і оподаткування»

Кузик Н.П., к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і
природокористування України, м. Київ*

Соціально-економічна значимість фермерських господарств у національній економіці викликає підвищений інтерес в незалежних аудиторів. Аудит фінансового стану має певні проблемні аспекти. По перше, це пов'язано з тим, що, в основному, фермерські господарства – це суб'єкти господарювання малі за розміром і фермери не завжди мають можливості вилучити із сімейного бюджету кошти на залучення незалежних аудиторів. А тому аудиторські послуги надаються доволі рідко або взагалі не здійснюються, а, відтак, і аудиторська оцінка фінансово-майнового стану, як незалежна аудиторська процедура практично не має місця. Насправді, потреба в такій послугі є доволі високою. Адже існують проблеми із забезпеченням капіталом вітчизняних фермерських господарств, правовий режим яких базується на сімейній власності. Практика показує, що власними джерелами поповнення капітальних вкладень є прибуток та амортизаційні нарахування. Відтак, аудиторська оцінка фінансово-майнового стану є вкрай необхідною для визначення нових резервів та зростання рівня ефективності комерційної діяльності фермерського господарства. Для тих господарств, які перебувають в стані кризи, аудиторська оцінка може надати відповіді на питання причин кризи, їх походження та глибини. Аудиторську оцінку фінансового стану фермерського господарства можна розглядати як процес формування незалежної думки про його реальний фінансовий стан за показниками результативності діяльності з орієнтиром на задоволення інформаційних потреб, в першу чергу, власника, та прийняття ним відповідних рішень.

Аудиторська оцінка фінансового стану містить аналітичну складову, яка формується комплексом показників з певним алгоритмом розрахунку і нормативними значеннями. Проведені дослідження аналітичної складової аудиторської оцінки свідчать про наявність розбіжностей у розрахункових формулах, назвах показників та критеріях оцінки. На нашу думку, необхідним є уніфікація існуючих показників для їх використання різними користувачами різного профілю. Недостатнім, на наш погляд, є визначення (розрахунок) лише самих числових значень показників. Рівень корисності аудиторської оцінки фінансового стану підвищиться за умов проведення факторного аналізу показників, тобто надання роз'яснень фермеру чим зумовлені відхилення фактичних даних від нормативних, який вплив зовнішніх та внутрішніх факторів. Також вагомим може стати порівняння фактичних значень показників досліджуваного фермерського господарства із показниками подібних за розміром і видами діяльності, середньогалузевими даними. Доцільно використовувати також й нефінансові показники: кількість залучених працівників, розмір сільськогосподарських угідь фермерського господарства, види тваринницької і рослинницької продукції і т.і. Разом з тим, необхідно наголосити на існуванні ще однієї проблемної ситуації, яка пов'язана із об'єктивністю та наявністю усіх необхідних даних у сформованій фінансовій звітності, яка є базою для розрахунків показників. До того ж при проведенні аудиторської оцінки фінансового стану фермерських господарств, як і будь яких інших суб'єктів господарювання, відчутним є вплив суб'єктивного чинника – рівня професійної майстерності та компетентності тих осіб, які здійснюють таку оцінку.

Вважаємо за необхідне зазначити про необхідність використання принципу професійного скептицизму під час аудиторської оцінки фінансового стану суб'єкта господарювання. Для вирішення проблем ефективності аудиторської оцінки фінансового стану фермерського господарства в умовах інформатизації необхідно використовувати наявні функціональні можливості різних пакетів офісних програм, наприклад,

Microsoft Excel, спеціальних інноваційних інформаційних систем та програмних продуктів обліку і контролю.

УДК657

ФОРМУВАННЯ БАЛАНСУ ПІДПРИЄМСТВА ЗА МСФЗ ЧИ НП(С)БО?

Турик І.В., студентка

Ганяйло О.М., кандидат економічних наук, доцент

Фінансовий стан, одна з найважливіших характеристик господарської діяльності підприємств, що має відображення у бухгалтерському балансі. Питання формування балансу стосується будь-якого підприємства, що здійснює господарську діяльність. Однак баланси різних країн мають низку відмінностей, які необхідно враховувати, наприклад, при організації бізнесу за кордоном. Важливим є і виділення відмінностей в балансах за національними і міжнародними стандартами, тому що в Україні мають застосування і перші, і другі.

Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (International Accounting Standard Board (IASB)), що розташована у Лондоні, затверджено Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), які характеризуються як стандарти, що ґрунтуються на принципах.

Розглянемо порівняльну характеристику Балансу за П(С)БО та МСФЗ.

Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку керуються у своїй господарській діяльності юридичні особи різних форм власності, однак підприємства державної форми власності, на сьогодні, складають фінансову звітність за міжнародними стандартами (МСФЗ).

Порівняльна характеристика Балансу за П(С)БО та МСФЗ

МСФЗ	П(С)БО
Ознака ліквідності	
Порядок ліквідності не регламентовано	В порядку зростання
Структура балансу	
Баланс може бути класифікованим або не класифікованим	Баланс класифікований
Поточні активи	
Очікується, що будуть реалізовані, або їх тримають для продажу чи споживання протягом нормального операційного циклу підприємства;	Грошові кошти та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу
Поточні зобов'язання	
Очікується, що будуть ліквідовані протягом нормального операційного циклу підприємства; повинні бути погашені протягом 12 місяців з дати складання балансу.	Зобов'язання, які будуть погашені протягом операційного циклу підприємства або повинні бути погашені протягом дванадцяти місяців, починаючи з дати балансу

Джерело: розроблено за матеріалом [1]

Отже, міжнародні стандарти є більш гнучкими, не містять регламентів за побудовою балансу, грукують статті за критерієм поточності, передбачають можливість зміни складу статей та відокремлене розкриття фінансових активів, на відміну від вимог НП(С)БО. Запозичення закордонного досвіду облікової системи сприятиме створенню дієвого механізму для прийняття управлінських рішень, спрямованих на швидке

орієнтування суб'єктів господарювання в системі сучасних інтеграційних процесів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Міжнародні стандарти фінансової звітності (IFRS) [Електронний ресурс] / Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010.
2. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку / В. Г. Швець. – Київ: Академія.

УДК 657: 657.1

Облік, оподаткування, контроль та аналіз в активізації діяльності економічних суб'єктів: збірник тез доповідей всеукр. студ. наук.-практ. конф. (22 березня 2019 р.) / відп. ред. Є.В. Калюга. – К.: НУБіП України, 2019. – 234 с.

Збірник підготовлено за загальною редакцією завідувача кафедри обліку та оподаткування, д.е.н., професора Калюги Є.В.

Рекомендовано до друку
кафедрою обліку та оподаткування НУБіП України
(протокол № 11 від 13 травня 2019 р.)

Збірник містить матеріали IV Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Облік, оподаткування, контроль та аналіз в активізації діяльності економічних суб'єктів» з актуальних проблем і основних напрямків розвитку бухгалтерського обліку, контролю, аналізу, аудиту та оподаткування в сучасних умовах господарювання.

Технічний редактор: к.е.н. Литвиненко В.С., к.е.н. Шевчук К.В.

© Колектив авторів, 2019
© НУБіП України, 2019

Підп. до друку 13.05.19 р.
Формат 60x84 1/16. Папір офс.
Ум. друк. арк. 13,5. Тираж 200 прим.
НУБіП України
м. Київ, 03041, вул. Героїв Оборони, 15